

DEBRECZEN

Keletmagyarországi Napló — XVI. évfolyam 206. sz. — 1939 szeptember 10 vasárnap — Ara: 24 fillér

Visszavonúl a lengyel hadsereg, a németek Varsón túl nyomúlnak előre

Nyugaton mind hevesebbé válnak a felderítő harcok a Siegfried vonal előtt, a franciák hatalmukba kerítették a Warndt erdőt

Göring szerint pár nap múlva a lengyel hadsereg maradványai is német fogságba kerülnek

Az elmúlt két nap alatt a lengyel hadszíntéren tovább folytatódott a német haderők előretörése. A lengyel hivatalos jelentés nyíltan bevallja, hogy a német gépesített hadosztályok nyomása alatt visszavonulóban vannak a lengyel haderők. Pénteken este német hírforrás már azt közölte, hogy Varsóba is benyomultak a gépesített német egységek. A német vezérkar szombati jelentésében szintén kiemeli a benyomulás tényét, ezzel szemben a franciák tagadják, hogy a német csapatok elfoglalták volna Varsót és csak annyit ismernek el, hogy a német előnyomulás fenyegeti a lengyel fővárost. Viszont az angol hivatalos is közli, hogy a külföldi követségek elhagyták Varsót.

Ujabb jelentések szerint a német csapatok egy része már túl is jutott Varsó körletén. Ugyanakkor a varsói helyőrség ellenállást fejtett ki. A helyzet valószínűleg az, hogy Varsó egy részében még ellenállást tanúsít a helyőrség és a német csapatok nem töltvén az időt a város teljes elfoglalásával, lépcsőzetesen és körülkerítő mozdulatokkal haladnak tovább.

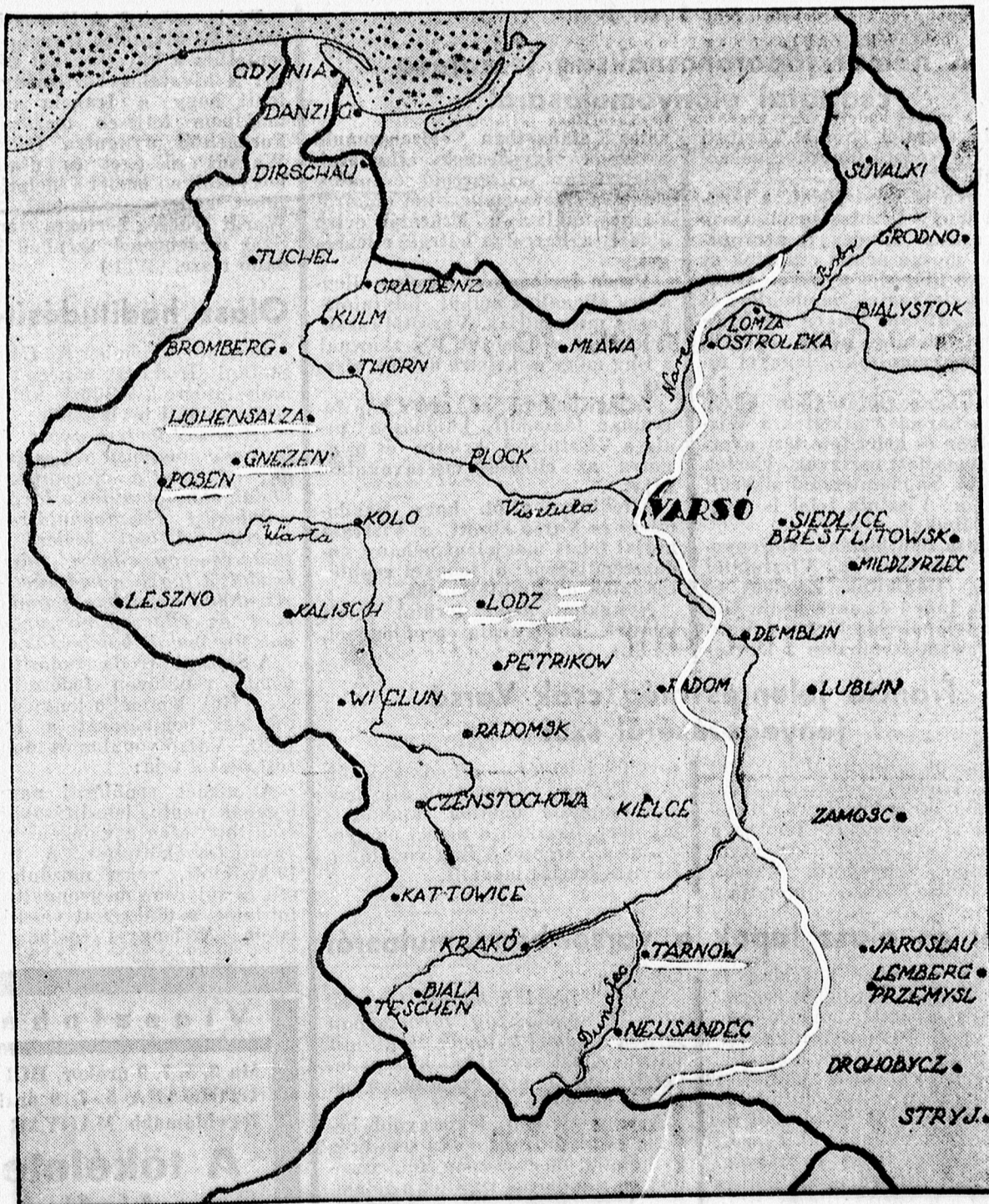
Göring német vezértábornagy szombatán tartott beszédében már azt mondotta, hogy néhány nap múlva a lengyel hadsereg maradványai is fogságba kerülnek és akkor Németország minden erejét a nyugati frontra fordítja. A német haderő valóban páratlan teljesítményt végzett egy hét alatt, mikor eljutott az ország fővárosáig, de még nagy terület van hátra Lengyelországban és a franciák most a nyugati fronton kifejtett nagyobb nyomással akarják tehermentesíteni a lengyelekre nehezedő nyomást.

Az elkövetkezendő hét sorsdöntő lesz. Ha tényleg rövidesen megszállják a német csapatok egész Lengyelországot, úgy új helyzet áll elő és a háború teljesen a nyugati frontra tolódik át. Hogy itt mi lesz, azt előre senki sem tudhatja. A német hadsereg észrevehetően csak védekezésre rendezkedik be. Göring hangsúlyozottan kijelentette, hogy Németország nem támadja meg a franciákat. Ugyanakkor mondta ezt, mikor a francia hadsereg nyomása mind erősebbé válik a nyugati fronton. Most már az a kérdés, hogy a háború gépezetét meg lehet-e állítani. Mussolini még mindig a béke érdekében dol-

gozik. Az első felvonás vége felé járunk, a lengyel tragédia a kulcshelyre jutott... De az-

tán következik a második felvonás. Ennek csak a szereplőit ismerjük. Mit hoz a holnap, az a jövő tit-

ka. Az elmúlt két nap eseményeiről a következő távirati jelentések számolnak be:

A harcéri helyzet a keleti fronton. A fehér vonal a német haderő által elért vonalat jelenti. A vékony vonallal aláhúzott városok német kézbe jutottak, vagy mint Lodznál körül vannak a vére.

Használt **tankönyvek** főláron
Füzetek és írószerek olcsó árban kaphatók
Bóhm István
Debrecen, Kossuth u. 2. sz. (Városháza)

Az első jelentés a varsói benyomulásról

Berlin, szeptember 8. (Német Távirati Iroda.) A véderő főparancsnoksága jelenti: Német páncélos csapatok péntek délután 5 óra 15 perckor benyomultak Varsóba. (MTI.)

Ellenállásra szólították fel a varsói helyőrséget

Varsó, szeptember 8. Péntek este 23 óra 05 perckor Varsó II. rádióállomás bejelentette, hogy Rydz-Smigly tábornagy a varsói helyőrségre bizta a főváros védelmét. A helyőrség parancsnoka napiparancsot adott ki, amelyben a helyőrséget végső ellenállásra szólította fel.

Ezután a rádió jelentette, hogy Varsó II. állomás tűzvonalba ke-

rült s bármely pillanatban eltalálhatják az ellenséges lövések. (MTI)

A két varsói rádióállomás harca

Pénteken a koraesti órákban jelentették a németek, hogy páncélos csapatok benyultak Varsóba. A hírt minden rádióállomás adta s természetesen átvette a világ minden semleges rádióállomása is. — Később Varsó I. a német adók műsorát adta, annak jeléül, hogy ez a rádióállomás a Varsóba benyomult német csapatok kezébe került. Varsó II. este 11 órakor Rydz-Smigly parancsát közölte, — tehát lengyel kézben volt és jelentette, hogy tűzvonalba került.

A két ellentétes kézben levő varsói rádióállomás egész éjjel „küzdött” egymással és zavarta a másik leadásait.

A külföldi követségek elhagyták Varsót

London, szeptember 10. A tájékoztató minisztérium közli, hogy a lengyel külügyminisztérium elköl-

tözött Varsóból. Több külföldi követség között az angol követség is eltávozott.

A német főparancsnokság jelentése csapatok előnyomulásáról

Berlin, szept. 9. (Német Távirati Iroda.) A véderő főparancsnoksága közli:

Pénteken is folytatódott a megbontott lengyel hadsereg visszavonulása szinte mindegyik arcvonalon. A mozgó német csapatok az ellenséges utóvédet gyakran áttörték és az éles csapatok Sandomierz és Varsó között több helyen elérték a Visztulát, délután pedig délnyugatról benyomultak a lengyel fővárosba.

A Dél-Lengyelországban küzdő csapatok harcra váltak fel a Wiszloka folyón és kelet felé tért nyertek; a gépesített osztagok elérték Rzeszowot, Sandomierznél sikerült keleten a Visztula felől is megvetni a lábukat.

A Lublin felé történő előnyomulási irányban a Visztulától nyugatra elfoglalták Zwolent és Radomot, innen északra pedig Gorra Kalwarjánál előretörték a Visztuláig. Lodzot szombaton a lépeső-

zetes alakzatban előnyomuló osztagok igyekeznek elfoglalni, mialatt az ott harcoló csapatok zöme a város mellett két oldalról előnyomulva a Bzurától délre üldözi a harcra hátráló ellenséget.

Posen tartományt minden ellenséges ellenállás nélkül folytatatosan megszállják. Varsótól észak, keletre az ellenséget Wyszoknál a Bug mögé és keletre dobták vissza.

A légi haderő az egész nap folyamán támadott, különösen pedig a Visztulától keletre és nyugatra az ellenség visszavonulási útját.

Eltekintve attól, hogy Sandomierz és Varsó között a Visztula hídjai felett megjelent néhány vadászpilóta, a lengyel repülőcsapatok alig mutatkoztak.

Nyugaton német terület felett lelőttek két francia repülőgépet. (MTI.)

Francia jelentés még csak Varsó fenyegetéséről szól

Páris, szeptember 9. (MTI.) Mint a Havas Iroda jelentéséből kiderül, a német csapatok Rawa (Mazowia) felől, Mszenov felől és a Skiernewice-Grodziski vasútvonal mentén fenyegetik Varsót. Előnyomulás közben — mondja a

további jelentés — a Lodz vidékén és a Pinica jobbpartján álló lengyel csapatok oldalba támadhatják őket. Északon a német előnyomulás a Naren és a Bug vonalán a jelentés szerint megállt.

Német és olasz lapok a varsói benyomulásról

Berlin, szeptember 9. (Magyar Távirati Iroda.) A szombat reggeli német sajtó a német páncélos csapatok varsói bevonulásának hatása alatt áll. A lapok kiemelik, hogy a lengyel háborús hadjáratnál kapcsolatban voltak optimisták és pesszimisták, de senki nem remélte, hogy a kifizetően kiképzett német hadsereg ilyen gyorsasággal megküzd minden akadállyal és egy héttel a háború kitörése után már bevonul a lengyel fővárosba.

A *Völkischer Beobachter* vezércikkében többi között a következő-

ket írja: *Nyolc nappal a háború kitörése után Lengyelország fővárosában járnak a német katonák.* Hogy mit jelent ez, azt szavakkal ki sem lehet fejezni, de érzi ezt minden német és az egész világ.

A lengyel nép legnagyobb becsületese része iránt senki sem érez gyűlöletet, mert csupán félrevezetőik és a háborús izgatók a felelősök. A német csapatok mindent elsöprő eredményt olyan ellenséggel szemben érték el, amely egyáltalán nem dobta el a fegyver-

ket, hanem bátran és elkeseredetten védekezik.

Büszkek vagyunk katonáink első nagy győzelmére — folytatja a lap —, ez a győzelem azonban egyáltalán nem jelenti azt, hogy már mindent megtettünk, amit lényegében tennünk kellett. *A lengyel hadak még készen állnak védekezésre a csatamezőkön és nyugaton ránkmered a gyűlölt és a minket megsemmisíteni akaró demokráciák hadereje.* Minden német izom megfeszül és minden német agyvelő a legélesebben dolgozik ezeknek a támadásoknak a kivédése érdekében. Mi teljesen készen állunk és azok, akik rántörnek, szomorú esodát fognak megélni.

Róma, szept. 9. (Magyar Távirati Iroda.) Az olaszlapok beszámolnak Varsó villámgyors megszállásáról.

A Popolo di Roma szerint a németek koncentrált támadása kitűnően bevált és a lehető legrövidebb idő alatt megszállták a lengyelek ellenállása hagyományos vitézségük ellenére sem volt hatással. Felmerülhet az a feltevés is — írja a lap —, hogy Varsó kiürítése megfelel a lengyelek haditervének és a hadsereg zömét másutt akarják hárba vetni. Ez azonban igen

vszélyes játék lenne, tekintettel arra, hogy a lengyelek hátában az oroszok is ott vannak. Tény azonban, hogy klasszikus értelemben vett csatáról eddig még csak beszélni sem lehet, bár teljesen elképzelhetetlen, hogy a hatvan lengyel hadosztályt még csak nyílt harcra se vessék a németekkel szemben.

Szombat este ellentámadásokat jelentenek a nyugati frontról

Páris, szept. 9. A Havas iroda a szept. 9-i hivatalos francia hadijelentéshez a következőket fűzi hozzá: A hivatalos közlemény bejelenti, hogy a francia csapatok majdnem teljesen megszállták a Forbachtól nyugatra fekvő La Wardt erdőséget és utal arra, hogy ilyen német védelmi eszközöket kellett leküzdeni. Ez a Wardt erdőség értékes terület, a Saar medencének szénben leggazdagabb része. (MTI.)

Páris, szept. 9. (Havas.) Szeptember 9-én este közlik: Az ellenség az egész arcvonalon ellenáll. Különböző helyi ellentámadásokat jelentenek az ellenség részéről. Egyik hadosztályunk lendületes támadása biztosította számunkra egy fontos terephajlat birtokát. Az ellenség tüzésége támadással felelt. A nap folyamán folytatódott légi felderítéseink anélkül, hogy az ellenség vadászpilótái belevágtak volna. (MTI.)

Olasz haditudósító a lengyelországi harcokról

Berlin, szeptember 9. (MTI.) A Stefani Irodának a német keleti hadszíntérre kiküldött különtudósítója jelenti távbeszélőn:

»A német haderő gyors és erőlyes előnyomulása dél és észak felől, valamint a keletporoszországi hadak előnyomulása a lengyeleket mindenütt visszavonulásra kényszeríti. A légi haderő hatékonyan és nagy sikerrel támogatta kezdetétől fogva a hadműveleteket. Az utóbbi napokban a repülők főként az ellenség visszavonulásának útvonalait bombázták.«

A Stefani Iroda tudósítója egy német repülőgép fedélzetéről kisérté figyelemmel a lengyel csapatok légi bombázását a Kutno-Lodz-Varsó vonalon és többek között ezeket írja:

A német repülőraj nagyrejű bombák pontos lehajításával megszakított ezen a vidéken minden vasúti összeköttetést. A tudósító 19 kisiklott, vagy mozdulatlanra tett és súlyosan megrongált vonat látott a tönkretett vasúti vonalakon. A lengyel légléharító üte-

gek a raj 27 repülőgépe közül csak kettőt találtak el, de azoknak a sérülése sem volt olyan súlyos, hogy leszállásra kényszerültek volna. A Lowicz felé vezető úton a német repülőgépek visszatérésük előtt nagy eredménnyel bombáztak hosszú lengyel hadoszlopokat.

A németek elfoglalták Rzeszowot

Berlin, szept. 9. (Német Távirati Iroda.) A Kárpátoktól északra előrenyomuló német csapatok Jaroslaw felé nyomulva, szombaton elfoglalták Rzeszowot. (MTI.)

A tengeren

Páris, szeptember 9. (Havas.) Mind az angol, mind a francia hivatalos jelentés csupán röviden jelzi, hogy a francia-angol szövetséges hajóhad a tengeren teljes működésben van. (MTI.)

A Normandiát eladták a franciák

Róma, szeptember 9. Az olasz lapok newyorki jelentése szerint a Normandia francia gőzöst eladták egy amerikai hajóstársaságnak. Az eladásra vonatkozó tárgyalásokat az utolsó percig titokban tartották. Az eladási feltételek s az ár még most sem került nyilvánosságra.

Francia államtanács

Páris, szeptember 9. (Havas.) A kamara tagjai szombat délután 6.30 órakor az Elysée-palotában Lebrun elnök elnöklése alatt államtanács ültek össze. (MTI.)

V i g s z i n h á z

Ma 3, 5, 7, 9 órakor, HOLNAP
UTOLJÁRA 5, 7, 9 órakor a
legvidámabb MAGYAR film:

A tökéletes férfi

Fősz. JÁVOR — Simor Erzsébet
Pethes — Bilicsi.

!!! Mindig elégedett lesz !!!
 ha **1940** típusu rádió-ját
Soltész-tól, Kálvin tér 2.
 veszi. Az összes gyártmányok kaphatók.

A német keleti határ véglegesen biztosítva van

Berlin, szeptember 9. (Német Távirati Iroda.) A német csapatok feltartóztatatlan előnyomulása következtében a német keleti határ véglegesen és minden időkre biztosítva van.
 A szárazföldi hadsereg főparancsnoka ezért jelentette Hitler vezérnek, hogy keleten a német birodalmi határokon belül nincs többé szükség a végrehajtó erő gyakorlására. Kizárólag a sziléziai tartományban az Oderától északra kell fenntartani rövid ideig technikai okokból az eddigi állapotot. Hitler

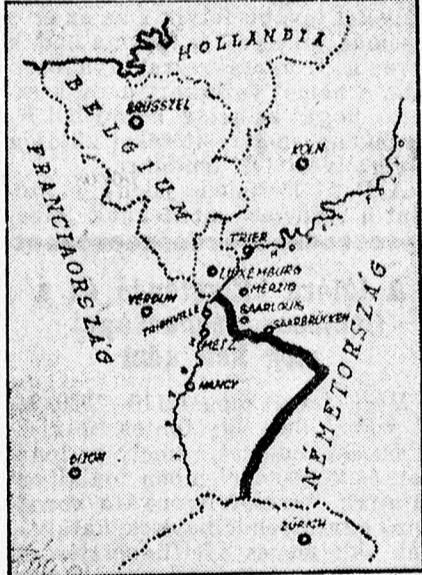
vezér és a véderő legfőbb parancsnoka ezért elrendelte, hogy a hadművelési terület belső határát Sziléziának az Oderától északra eső része kivételével szeptember 9-én 0 órától a német keleti határig kell előre vinni.
 A szárazföldi hadsereg főparancsnoka köszönetet mond mindegyik néptársnak, aki áldozatkészségével és küzdőképességével a véderőt minden időben lelkesen támogatta és ezáltal hozzájárult a nagy mű sikeréhez. (MTI.)

...friss gyümölcsöz Treher kekszet

A francia csapatok a határt állépv a Sigfried vonal előtt vannak

Páris, szeptember 9. (Havas.) A Rajna és Mosel közötti arevonalon folyó hadműveletek, amelyek már a Warndt-erdőség csaknem teljes elfoglalását eredményezték, csupán kiterjedtebb és mind szorosabb érintkezés felvételét jelentik. Mialatt a mozgósítás minden zökkenő nélkül és gyorsított ütemben folytatódik és mialatt az ország belsejéből a csapatok szakadatlanul özönlenek s felsorakoznak a Maginot-vonal mögött, az első francia csapatok óvatlanul haladnak előre és a francia-német határt valamennyi ponton állépv, most a Siegfried-vonal első erődítményeinek tüzetes felderítésén járnak.

pülök hathatósan segítik. A felderítő repülők igen sok fényképfelvételt készítenek.
 Az ellenség a Maginot- és Siegfried-vonal közötti területen, például Sarrelouis vidékén mindenfelé csapdát és önműködő fegyvereket halmozott fel, távolból irányított aknamezőket, időre beállított bombákkal töltött álmenedék-helyeket, mely árkokat és drótső-

A nyugati hadszíntérről. A vastag fekete vonal Luxemburg és Svájc között a Maginot- és Siegfried-erődív irányvonalát mutatja.

Hungária
 filmszínház.

MA, VASÁRNAP d. u. 3, 5, 7, 9-kor,
 HÉTFŐN, délután 5, 7, 9 órakor
 az IZGALMAS és MONUMENTÁLIS

Acélkaraván

CECIL B. DE MILLE ALKOTÁS!

OKVETLEN NÉZZE MEG, ILYET
 LÁTNI MÉG NEM VOLT ALKALOM!

**Szőnyeg, Butorszövet, Linoleum,
 Papan, Fügöny, Viaszvaszon,
 Gummiáru**

legolcsóbban beszerezhető

Haas Fülöp és Fiai

féle Részvénytársaság-nál
 Ferencz József-út 58. Telefon 29.63.
 Megyeháza mellett.

vényeket. Az előretolt csapatok most azon fáradoznak, hogy megtisztítsák ezt a sávot attól a rengeteg csapatától.
 A Warndt-erdőséget, amely a Rajna és Mosel közötti arevonalon közepében, Forbachtól néhány kilométerre nyugatra, nyolc kilométer mélységben nyúlik be Franciaországba és Sarrelouistól a folyón felfelé haladva a Sarre-völgy felé fekszik, színházi díszlethez hasonlóan álcázták. (MTI.)

Francia hadijelentés

Páris, szeptember 9. Pénteken este közzétették a 10. számú hadijelentést:
 Csapataink helyenként további előrehaladást tettek. Azokon a pontokon, ahol az ellenség visszahúzódik, felrobbantja az országutak műszaki és hasonló berendezéseit. Csapataink több helyen aknamezőkkel találták magukat szemben.
 Légi felderítő gépeink nagyarányú tevékenységet fejtettek ki. Ugyancsak nagy tevékenységbe fogtak tengeri felderítő erőink is. A tengeri összeköttetés biztosítására szoros együttműködést létesítettünk a brit tengeri haderővel.

A nyugati arevonalon a francia hadsereg nyomása mind erősebbé válik

Páris, szeptember 9. (Magyar Távirati Iroda.) A nyugati arevonalon a francia hadsereg nyomása mind erősebbé válik. Ezen az arevonalon megkezdtek az erődítések elleni harcot. Mint ismeretes, ezek az erődítések széles területen van-

Angol repülő lelőtt egy belga repülőgépet

A belga kormány erélyes en tiltakozott Londonban.
 Brüsszel, szeptember 9. A belga nemzetvédelmi miniszterium közli a következőket:
 Szombatra virradó éjszaka külföldi repülőgépek belga területen repültek át. A gépek közül három üldözött a mi légi haderőnk. Egy angol bombázó repülőgépet leszállásra kényszerítettünk, egy másik bombázó repülőgépet — amelyet két vadászrepülőgéppel bekerített —

HALLOTTA

OLCSÓBB LETT
 a gombacsalu
TUNGSRAM KRYPTON

nak és a terület tele van tüzelve harcokosik elleni akadályokkal.
 A Malin jelentése szerint a francia csapatok felvették az érintkezést a német erődítéseket védő csapatokkal.

Az olasz sajtó Magyarország álláspontjáról

Róma, szeptember 9. A Popolo d'Italia budapesti jelentése szerint a magyar fővárosban nagy figyelemmel kísérik a balkáni államok magatartását.
 Budapest a legközelebbnek tekinthető sajtó álláspontjához Bulgáriáé és Jugoszláviáé.
 Magyarország politikája továbbra is hű marad irányelveihez. Ma-

gyarország azon dolgozik, hogy Európában a Mussolini által elgondolt igazságos béke jöjjön létre.
 Magyarország részéről tehát semminő nyilatkozat nem várható, minthogy félreérthetetlen magatartása semminő tisztázásra nem szorul.

A németek lelőttek egy angol repülőgépet

Berlin, szept. 9. (Német Távirati Iroda.) Szombatra virradó éjjel jelentették, hogy Északnyugat-Németországba északnyugati irányból ellenséges repülőgépek közelednek. A part vidékén az el-

lenséges repülőgépek a legelhárító tüzérség hatáskörébe jutottak. Az ellenséges repülőgépek délnyugati irányba tértek ki és Hollandia felé visszarepültek. Bombákat nem dobtak le. A hollandiai határnál az ellenséges repülőgépek ellen német vadászgépeket állítottak hareba. Egy angol harci repülőgép lezuhant. A repülőgép 5 főnyi legénysége leugrott ejtőernyőkkel. A földreért legénységet elfogták. (MTI.)

Brüsszel, szept. 9. (Stefani.) A Stefani iroda jelentése szerint a brüsszeli angol nagykövet a brüsszeli kormánytól élénken mentegőzött a szombati légi incidens miatt, amelynek során egy angol repülőgép belga területen lelőtt egy belga repülőgépet. (MTI.)

Ma tárlatvezetés fényképkékiállításán

Dérl muzeum 11 órakor.

Nyitva 9-1, 4-7.

Mussolini tovább is a béke megteremtésén dolgozik

Belgrád, szeptember 9. A Politika szerint az olasz kormányfő továbbra is a béke közvetítésén fáradozik. Ezzel magyarázzák azt, hogy Attolico berlini olasz nagykövet naponta látogatást tesz a német külügyminiszteriumban. A

lap szerint berlini politikai körökben lehetségesnek tartják a helyzet békés likvidálását. Egyébként úgy tudja a lap, hogy a Vatikán segélyhelyek felállításával és a rászoruló élelmiszerellátásával akar segíteni a háború áldozatain.

Mit csinál Olaszország?

Róma, szept. 9. (Magyar Távirati Iroda.) Mit csinál Olaszország? címmel foglalkozik Virginio Gayda a Giornale D'Italia mai vezércikkében a jelenlegi politikai helyzettel s Olaszország álláspontjával. A Varsóba történt német bevonulással a német-lengyel háború első szakasza lezárult. — írja — és politikai, valamint katonai szempontból új szakasz kezdődik. Gayda szerint a németek zseniális módon hajtották végre eddigi hadműveleteiket és a legoptimistább kilátásokat is messze felülmúlták. Az európai életnek ebben a pillanatában igen sokan nagy érdeklődéssel fordulnak Olaszország felé és felteszik most

a kérdést, hogy mit tesz most Olaszország?

Nos, — írja Gayda, — Olaszország fegyvelemmel és nyugalommal követi az eseményeket és nem feledkezik meg nemzeti és birodalmi érdekeiről s az igazságos alapon felépítendő új Európa követelményeiről. Olaszország sokkal nagyobb értéket képvisel, sem hogy ilyen fontos időkben távolmaradjon mindentől. Eppen ezért politikailag ébren figyel, ugyanakkor azonban nyugodtan folytatja építőmunkáját. Az olasz nép legfontosabb feladata ma az, hogy tartalékokat gyűjtsön, tekintettel az európai gazdasági életben bekövetkező zavarokra.

Három francia repülőgépet lelőttek a németek

Berlin, szept. 9. (Német Távirati Iroda.) A véderő főparancsnoksága jelenti: Francia felderítő repülőgépek szombaton megkísérelték, hogy a határon innen eső területen felderítő repüléseket végezzenek. Saját vadász repülőgépeink

és a légharító ágyuk visszazorították őket. Háro mfrancia repülőgépet lelőttek. Az egyik német repülőtéren leszállt egy francia harci repülőgép, 3 tisztet őrizetbe vettek. (MTL.)

A szovjet katonai készülődése

Moszkva, szept. 9 (Német T. I.): Különböző oldalról egybehangzóan megállapítják, hogy péntek óta a szovjetunióban sok tartalékot hívtak be

szolgálatra. Azonnal beöltöztették a behívottakat és háborús menetfelszereléssel ismeretlen helyre útnak indították őket.

Lengyel vádák a németek ellen

Varsó, szeptember 9. (MTL.) A Lengyel Távirati Iroda azt jelenti, hogy a német rádió híradásával ellentétben, a német repülők nemcsak katonai célpontokat bombáznak, hanem a bombázásnak magánszemélyek is áldozatul esnek. A lembergi kórházba beszállított egyik német repülőtest állítólag kijelentette, hogy ők nem számítottak ilyen erős légvédelemre. A Lengyel Távirati Iroda jelentése a

továbbiakban azzal vádol egyes német ejtőernyőugrókat, hogy a német egyenruhán kívül lengyel egyenruha is van náluk és azt a vádat is emeli a német gépek ellen, hogy azok változtatják jelzéseiket. A Lengyel Távirati Iroda végül azzal vádolja a német rádiót, hogy szeptember 9-re virradó éjszaka Varsó hullámhosszán megadásra szólította fel Varsó lakosságát

A lengyel vezérkar pénteki jelentése

Varsó, szept. 9. A lengyel vezérkar VIII. számú jelentése így hangzik:

Légi tevékenység: Az ellenség légi hadereje folytatja csapataink közlekedési vonalainak és a Visztula-hidak bombázását. Több helységet, köztük a főváros központját is, bombázták. A Nalewki és a Dzinga utcában a színház előtti tere bombák estek. Légharító ágyúink és repülőgépeink az ellenségnek számottevő veszteségeket okoztak.

Szárazföldi tevékenység: Az ellenségnek és gépesített haderői-

nek nyomása alatt csapataink Lodz, Piotrkow, Tomaszow, Rozany és Pultusk vidékén visszavonultak.

A lengyel rádió pénteki közlése szerint péntek délután két nagyszabású és hosszú ideig tartó légi támadást intéztek Varsó ellen. A fővárost Praga külvárossal összekötő hidat komolyabb kár nélkül bombázták. Két német repülőgép lángba borulva a város közepén lezuhant. (MTL.)

Rövid táviratok

Berlin, szept. 9. (Német Távirati Iroda.) Bár a harcok részben nagyon hevesek voltak, a lengyelországi csapatok veszteségei továbbra is csekélyek. A harcterek főparancsnokának hivatalos megállapításai szerint szept. 4-től 6-ig a halottak száma 0.039 százalékot, a sebesülteké 0.17 százalékot tett ki, tehát 10.000 emberre 4 halott és 71 sebesült esik. Az első hat harcinapot számítva, a veszteség tízezer emberenként 9 halott és 40 sebesült. (MTL.)

Kopenhága, szept. 9. Az esti lapok rámutatnak arra, hogy Észak-Schleswig felett ma ismét láttak angol repülőket. (MTL.)

Kopenhága, szept. 9. (Német Távirati Iroda.) Tondern környékén szombaton a hajnali órákban angol bombavető repülőgépeket vettek észre. A bombavetők Syt irányából jöttek. (MTL.)

Schwerin, szept. 9. (Német Táv-

irati Iroda.) Szombatra virradó éjjel ellenséges repülőgépek átrpültek Schwerinen. A raj magasan repült s rőpcédulákat dobált le. (MTL.)

Luxemburg, szept. 9. (Stefani.) Szombat reggel óta Semgenből puskatüz, gépfegyverroportás, valamint távoli ágyúdörgés hallatszott német területen. (MTL.)

London, szept. 9. (Stefani.) Egy angol légitraj Hamburg és Berlin felett a szokásos kiáltványokat dobta le. (MTL.)

Páris, szept. 9. (Havas.) Bonnet és Lukaszewitz szombaton kormányok nevében egyezményt írtak alá. Ennek értelmében Franciaországban haladéktalanul nagy lengyel katonai keretet létesítenek. Az önkénteseket Franciaországban lakó nagyszámú lengyelek közül tborozzák. A különítmény lengyel tisztek vezetésével lengyel zászló alatt fog harcolni. (MTL.)

Oslo, szept. 9. (Német Távirati Iroda.) A délnorvégiai Mandallból jelentik, hogy szeptember 8-án délután hatalmas léggömb szállt el a város felett. A léggömbből hosszú acélkötél lógott, amely a háztetőket surolta. Az acélkötél szétrombolt több villanyvezetékot, minek következtében az egész város világítás nélkül maradt. Végül a léggömböt egy fához erősítették és száz katoná bevonatták. Az acélkötél 2000 m. hosszú volt. Kiderült, hogy a léggömb elszábadult a London feletti léggömbzárból és átsodródott Norvégiaiba. (MTL.)

Német megerősítések mennek a nyugati frontra

Páris, szept. 9. (MTL.) A francia német harctéren a küzdelem továbbra is a Maginot- és a Siegfried-vonalak között elterülő több kilométer széles körzeten folyik. Ezt a körzetest a francia hadvezetőség igyekszik megtisztítani a Siegfried-vonal elővédjét alkotó német gépfegyverfészkektől és előretolt védelmi állásoktól. Ez a művelet tovább folyik s az az erős nyomás, amelyet a francia hadak erre a frontszakaszra gyakorolnak, a német vezérkart arra készítette, hogy az ország belsejéből jelentékeny emgerősítéseket küldjön a veszélyeztetett pontokra.

A Petit Parisien jelentése szerint a francia csapatoknak sikerült behatolniuk a Bienwald rdőbe. Lautenburg és Weissenburg között heves harcok folynak. Ez a vidék a századok során már számos véres harc színtere volt. A francia csapatok az elmúlt huszonnégy óra folyamán új előretolt állásokban helyezkedtek el, amelyek helyenként több kilométernyire a Maginot-vonal előtt húzódnak el. A francia főparancsnokság óvatosan jár el, kíméli az emberanyagot és egyelőre iparkodik kipuhatolni a Siegfried-vonal legsebezhetőbb pontjait.

A legújabb francia hivatalos jelentés — szándékosan tartózkodó hangja ellenére — újabb helyi előretörésekről számol be.

A túlóra kifizetendő és a fizetési szabadságot meg kell adni

Most jelent meg 12116—1939. M. E. szám alatt egy fontos miniszterelnöki rendelet, amely az iparban és kereskedelemében foglalkoztatottak munkaviszonyára vonatkozó egyes rendelkezések hatályának ideiglenes felfüggesztéséről szól. Nagyon fontos a rendelet 1. §-ának utolsó bekezdése, amely kimondja, hogy a túlmunkának minősített munka teljesítése esetében járó magasabb munkabérrre vonatkozó rendelkezéseket kell továbbra is alkalmazni.

Az iparosok és kereskedők tehát a nyolc órán túl foglalkoztathatják munkásaikat, de a túlmunkáért a magasabb túlóradíjat kell megfizetniük.

Nagyon fontos még a rendelet 2. §-a, amely kimondja, hogy a fizetési szabadságot legkésőbb a szabadságra jogot adó szolgálati év elteltétől számított egy éven belül meg kell adni. Ha a munkaadó a fizetési szabadságot ezidő alatt fontos közérdek sérelme nélkül megadni nem tudja, ez idő eltelté-

vel az alkalmazottnak az illető fizetési szabadságra vonatkozó igénye megszűnik, a munkaadó azonban 15 nap alatt a rendes illetményen felül köteles az alkalmazottnak a fizetési szabadság tartamának megfelelő időre eső járandóságát kifizetni.

Ez a rendelet szeptember 2-án lépett életbe.

x Néprádiók megérkeznek e hónapban. Előjegyzés: Mayer mérnöknei. Kossuth ucca 23. szám.

Cordatic

autó és motorgumi

EMERGÉ

GAZDA abroncs

gyári lerakata:

Szabó Zsigmond

FERENC JÓZSEF U. 6.

Telefon: 25-70.

Tiszti csizmák! BÉCSI ŐSZI VÁSÁR

Piac-u. 20. Városháza épület.

1939 szept. 17-23.

1939 szept. 17-23.

Rendkívüli felármentes vasúti kedvezmények márka hitellevelek

Göring: A legnagyobb ostobaság az az állítás, hogy Németország más népeket, köztük a magyarokat le akarja tiporni

Németország nem támadja meg a franciákat. — Németország hajlandó a békére, de hajlandó a háborúra is.

Berlin, szeptember 9. Göring vezértábornagy az egyik nagy ipartelep munkássága előtt több mint másfélórás beszédet mondott, amelyet valamennyi német rádióállomás közvetített.

Beszédében részletesen ismertette Németország mai helyzetét. Göring mindenekelőtt emlékeztetett a lengyelekhez intézett német javaslatokra. Érthetetlennek találja, hogy a lengyelek miért utasították vissza ezeket a javaslatokat. A lengyelek elutasító válasza mögött — mondotta — felbukkant Anglia árnyéka, azé az Angliáé, amely mindenütt Németország útjában állott, ahol Németország jogos érdekeinek elismerését követelte. Az angoloknak nem fontos, hogy mi történik Lengyelországgal, csak a saját szempontjaikat tekintik. Megmondották, hogy addig akarnak harcolni, amíg Hitler és a nemzeti szocialista rendszer eltűnik. Az angolok mindenáron meg akarják akadályozni Németország nagyságát, nekik mindenük megvan, de semmit sem akarnak adni.

Katonai téren Németországnak három ellensége van: Lengyelország, Anglia és Franciaország. A nyugati védővonal áttörése elképzelhetetlen és a tengeren olyan nagyszerűen van biztosítva a német öböl védelme, hogy az angolok nem tudnak oda behatolni. A Keleti-tenger pedig zárva marad az életség előtt.

A lengyelországi főhadiszíntéren a német csapatok bámulatos teljesítményt értek el. Göring hangsúlyozta, hogy néhány nap múlva a lengyel hadsereg maradványai is német fogságba kerülnek.

s ezzel a német hadsereg a harcát teljesen teljesítette feladatát. Ezután néhány hélig tisztogatási munkálatokra lesz szükség és e feladat elvégzése után a német csapatokat a nyugati harcra lehet irányítani.

A vezértábornagy ezután hangoztatta, hogy Németország most felkészült az ástromzárra. A szovjetunióval kötött igen előnyös megállapodás biztosítja a nyersanyagellátást.

Hangoztatta, hogy Németország semmit sem akar a franciáktól, kijelentette, hogy biztosították a német-francia határt. Németország nem támadja meg a franciákat és ha a franciák az angolokért akarnak harcolni, ez az ő dolguk. Ha rákényszerítik Németországra a háborút, akkor vagy élni fog Németország és vele együtt valamennyi társadalmi osztály, vagy pedig meghal, akkor pedig vele pusztul el minden társadalmi réteg. A vezértábornagy kifejtette, hogy Németország élclmezési helyzete igen kedvező.

Göring ezután rámutatott arra, hogy az ellenség propagandája Hitler személye ellen irányul. Azt állítják — mondotta —, hogy Németország az egész világot le akarja igazni, hogy Lengyelországot, utána Ukrajnát, a magyarokat, Romániát és Bulgáriát akarja letiporni, azután a franciákat és az angolokat tiporja le. Ez a legnagyobb ostobaság. Németország

nem azért indult háborúba, hogy Lengyelországot meghódítsa, hanem azért, hogy békét teremtsen a keleti határon és megszüntesse azt a helyzetet, amely a németiség üldözése miatt tűrhetetlenné vált. A német nép őszintén akarja a békét. A legőszintébb ez a kívánság a vezér szívében. A béke készsége azonban nem egyenlő a gyengeséggel.

— Németország nem fél. Arról van azonban szó, hogy a német nép békében akar dolgozni, hogy a többi nemzet is békében dolgozhassék s hogy Európára ne nehezédjék a háború borzalma. A háborút nem Németország üzenté meg. Ha Anglia azt mondja, hogy Németország megtámadta Lengyelországot, erre Németország válasza az, hogy nem hagyhatótt szomszédságában tűzfészeket, hanem el kellett oltani a tüzet. A német nép bármikor haj-

landó tisztességes békére azokkal a népekkel, amelyeket nem nyomnak el németeket.

Göring végül hangoztatta, hogy Franciaország és Anglia katonái képzelt célokért: Lengyelországot, a hitleri rendszer elpusztításáért küzdenek és nem országuk védelméért, de Németország nem is támadja meg őket. Németország hajlandó a békére, de hajlandó a háborúra is. Teljesen hibás az a számítás, amely a német népet el akarja választani a vezértől. A vezér és a német nép egy. Németország népe ünnepélyesen fogadja, hogy kitart a vezér mellett és mindent eltűr, bármi jöjjön is. A német nép hajlandó a harcot és az üldözéseket is vállalni, de sohasem enged magára rákényszeríteni második Versaillest. (MTI.)

Gróf Eszterházy Szlovákiában rendőri felügyelet alatt áll?

Sorozatos letartóztatások a magyar érzelmű lakosság körében.

Ungvár, szeptember 9. (Magyar Távirati Iroda.) Szlovákiából érkezett megbízható hírek szerint az elmúlt héten újabb sorozatos letartóztatásokat hajtottak végre a magyarérmű lakosság körében. Így lakásáról elhurcolták Mits Andor késmárki képviselőt, Pol-

nisch Arthur löcsei bankigazgatót, valamint Halász Péter nagymihályi fényképész és a lengyel származású Zamojszky felsőzoglói fürdőtulajdonost. Gróf Eszterházy János, a magyar párt elnöke, hír szerint állandó rendőri felügyelet alatt áll.

Légvédelmi riadó Berlinben

Berlin, szeptember 9. Szombaton hajnalban négy óraker megszólaltak Berlin légvédelmi szirénái és a német főváros lakossága percek alatt elfoglalta helyét az óvóhelyeken és a légoltalomra berendezett pincékben.

A légvédelmi készütség fél óra hosszattartott és anélkül, hogy Berlin felett idegen repülőgépek jelentek volna meg, félöt óraker ismét megszólaltak a szirénák, jelezve a készütség végét.

A légvédelmi riadó a lakosság igen nagy nyugalommal fogadta s a védelmi berendezések a legteljesebb rendben működtek.

100 ezer német munkaszolgálatos leány

Berlin, szeptember 9. (Német Távirati Iroda.) A nemzetvédelmi minisztertanács rendeletet boesá-

tott ki, melynek értelmében fel-emelik a női birodalmi munkaszolgálatosok számát 100 ezer szolgálattal teljesítő leányra. Ezzel egyidejűleg felhatalmazták a birodalmi munkavezért, hogy a 17 és 25 év közötti leányokat, akik nem töltenek be önálló munkakört és nem állnak kiképzésben, se a mezőgazdaságban nincs rájuk mint segédkező családtagra sürgősen szükség, vonja be a birodalmi munkaszolgálat kötelékébe. (MTI.)

Meghalt Hevesi Sándor, a Nemzeti Színház volt igazgatója

Hevesi Sándor, a Nemzeti Színház volt igazgatója, több sikerült dráma szerzője pénteken reggel tüdőgyulladásban Budapesten meghalt. Hevesi Sándor mint tanár kezdte pályáját, később rendező és dramaturg, majd a Nemzeti Színház igazgatója lett. Néhány esztendő óta mint a Magyar Színház főrendezője működött. Nagy dramaturgiai műveltsége és fejlett színpadi ösztön jellemezte munkásságát. Mint műfordító Moliere és Shaw fordításával tűnt ki, eredeti drámái között az Elzavir aratott nagy sikert. Temetése vasárnap lesz.

— Naményi Gyorsíró. Gépíró Iskolában új tanfolyam kezdődik. Vidékről bejáróknak 85 százalékos vasúti kedvezmény. (Rákóczi uca 17.)

Művészhajviseletek
készítője:

Ramminger
FODRÁSZ MESTER:
SZENT-ANNA 10-12
VÁROSI BÉRPALOTÁBAN

ISKOLACIKKEK

PAPÍRÁRÚK
IRÓ-ÉS
AJZSZEREK
OLCSÓN
BESZERESZHETŐK

VAMOSI
PAPÍRÜZLETÉSEN
SZÍNHÁZ ÁRJÁRÓ

Gyapjúfonal ujdonságok

csodás választékban

Pikó József

Kézimunka üzletében

Kossuth utca 4.

Földmunkások gyermekeit táboroztatja a ref. egyház

A tiszántúli református egyházkerület missziói bizottsága szeptember hó 11-től 25-ig földmunkás szülők serdülő korú (13—15 éves) fiaiból mintegy hatvan főnyi csoportot kéthetes táborozásra visz Dunavecsére Hajdú megye területéről és pedig Balmazújváros, Hajdúszoboszló, Kaba, Nádudvar, Püspökladányból.

A táborozással hármast cél szolgál: vallásnevelési és nemzeti szempontból végeznek lelki munkát, előadásokat tartanak, melyek a szellemi

továbbképzését szolgálják az ifjaknak és háziipari tanfolyamokat tartanak, szociális szolgálatra képezik ki őket. A háziipari tanfolyamokat a m. kir. Iparügyi minisztérium ingyenesen biztosította. A táborozáshoz, annak minden szempontból áldásos voltára tekintettel segítyt nyújtott a földművelésügyi miniszter és a belügyminiszter is.

A tábor szeptember 24-én meglátogatja dr. Révész Imre püspök is, aki a táborozást bezáró istentiszteletet maga fogja megtartani.

Szőnyegszövő- és varró fonalak

kittünő minőségben

Pikó József

kézimunkaüzletében

Kossuth u. 4.

Besztercebányai Klein László tábor- noknak, a 39-esek utolsó parancsno- kának előszava a most megjelent ezredtör ténethoz

Sok-sok nemes, önzetlen igyekezettel és szeretettel írták meg ezt a nagyon értékes munkát, a volt császári és királyi 39. gyalogezred történetét. Véres diadalmakban gazdag haditettek és harci események hosszú sorából szép esakroft fűzött össze a könyvben a kegyeletteljes megemlékezés. Magyar hősiesség, vitézség, önfeláldozás és izzó hazaszeretet ragyogó példái sugároznak ki belőle az olvasó elé azokról a dicső harmincekenes bajtársakról, akiknek a Haza iránti kötelességek teljesítése mindekelvő volt.

Az idő homokórája állandóan perog... és minél inkább telik az idő és minél az évek, a mult ködös fátyolán át annál szebb és annál tisztább fényben ragyog az utódokra a világháború heroszainak dicső emléke, amelyből ebben a megcsónkított, szegény hazában erőt, biztatást és a nemzet szebb, jobb jövőjébe vetett hitet merít a szenvedő magyar.

Debrecen volt háziezredének dicső fia, akik legnagyobb részben a nagy magyar Alföldről származtak s arany kalászt termő róna szülöttei, a nagy világégés közepette megmutatták, hogy mire képes az acélos magyar izom, az erős kar, a nemesen dobogó magyar szív és a hazát szerető lélek akkor, amikor a

Haza tizen és amikor a Haza hív.

En, aki velük jártam a vérrózsákat termő haremzöket s ott velök küzdöttem, láttam őket ádáz harcok fergetegében oroszlánként küzdeni, láttam őket vérük hullásakor, láttam őket hősi halált halmi, láttam őket lovagias gyözként, mikor a legyőzött ellenféllel egy nemes nemzet fiahoz méltó módon bántak, láttam őket mint a bajtársiasság példaképeit, láttam őket mint a katonai erények megtestesítőit. Mint volt ezredparancsnokuk lelki szememmel ma is látom őket és látni fogom mindig és magam mellett érezni, amíg szívem dobog — egyaránt az életben maradtakat, mint azokat, kik hősi halált haltak s akik felett rég elkorhadtak már a fakesztek, de akiknek emléke örökké élni fog és körülveszen mindnyájukat bajtársi szeretetem és megbecsülésem minden melegével.

A hős harmincekenesek történetének a könyve az áldozatos hazaszeretet könyve, amelynek minden szava oltathatlan honszerelmet hirdet a volt szemtanúknak és a késő utódoknak.

Büszke vagyok és mindig büszke

leszek arra, hogy ennek a kiváló ezrednek parancsnoka lehetttem.

Adja Isten, hogy a sok-sok hősi véráldozat teremje meg mielőbb országunknak boldog feltámadását.

Debrecen, 1939 január hó 24-én.

Besztercebányai Klein László ny. áll. tábornok, a volt cs. és kir. 39. gyalogezred utolsó parancsnoka.

VASÁRNAPI TÜKÖR

Irja: HEGYALJAI KISS GÉZA.

Ádám, Éva kertben voltak

Szeptemberben a játszótéren újult erővel pezsdül fel a játszó kedv. Erdemes figyelni a gyermekeket és ellesni a mondkáikat.

Mikor például fogócskát, kergetősdit játszanak, különös mondkákkal sorsolják ki, hogy ki legyen a kergető. A többi majd az fogja meg, ha tudja. Szinte azt hinné az ember, hogy Ádám-Évánál kezdődött ez a játék és máig folytatódik...

Néhány ilyen daloló verset írtam le az alábbiakban:

1.

Egyerem-begyem karkantyú
Nem vagyok én fényakú
Isten kovácsa vagyok
Szent Pál lovát patkolom
Fényes szeggel szegelem
Vaspálcával pengetem
Peng-peng, Péter Pál
Edki, vedki eregyki!
(Mind kilép a körből, aki utolsónak marad, az lesz a fokócska.)

2.

Elmentem én az erdőbe
fát szedegetni
Ulánam jött az én bátyám
bottal veregetni
Nád közé szaladtam,
Nád sipot csináltam,
Az én sipom csak azt fújja:
Dib-dáb, darúláb,
Tarka kutya meztláb,
Hozd ki Janesi a kaszát
Kaszáljuk el a lábát.

3.

Egyerem-begyem hábor német
Ökör, bika, lengyel lóra,
Per, por, bakator
Tied lesz a puskapor!

4.

Egyerem-begyem német tánc
Hajdú sógor mit kívánsz?
Nem kívánok egyebet,
Csak egy döglött verebet!

5.

Ádám, Éva kertben voltak,
Álmát loptak?
Hányat loptak?

Mondd meg nekem
Te!!

6.

Ádám, Éva jártak kertbe
Láttak madarat,

Hányat?!

(Ekkor az, akire a Hányat? esik, mond egy számot. Például: — Ötöt. Akkor sorba számol a körben álló gyermekeken, akire az 5 kijön, az lesz a fogócska.)

7.

Kossuth Lajos aranybárány,
Arany betű van a hátán,
Aki azt ma elolvassa,
Az lesz az örökös fogócska!

Minden mondkának megvan a maga kottája. Nem írja le azt senki. Iratlan kotta. De benne van a füllünkben, a vérünkben. Jól esik rá vissza emlékezni. Jól esik a mai gyermekektől hallani. Robog az áramvonalas mozdonny, suban az autó, lármát csap a motorkerékpár, de a gyereksereg nem hagyja magát eltéríteni az ősi mondkától. Berreg felettük a csillogó égő repülőgép. De ők csak mondják: édes-lázasan a magukét:

Ha én madárka volnék,
A tengerre szállanék,
Zöld szemet szedegetnék,
Ajtó mellett esicseregnek,
Csirip-cserep-csuppl!

A Magyar Szent Korona egy holland munkán

Dekker professzor holland nyelven magyar irodalomtörténetet írt

A mai szeretetlen világban egyszerűen lehetetlenség meghatározott-ság nélkül megállni Dekker holland professzor legújabb eszelekedete előtt. A kiváló holland tudós nevét a világháború utáni időkből jól ismerjük, mert a holland református államegyház egyik frizlandi gyülekezetének lelkipásztora, sok magyar gyermeknek szerzett gondviselő otthont. Legtermészetesebb papi kötelességének tartotta, hogy lelkipásztori gondviselését ezekre a kis magyar gyermekekre is kiterjessze és vallásoktatásban részesítse. Nem sajnálta a fáradságot s a gyermekek kedvéért elkezdett magyarul tanulni. Eközben felébredt érdeklődése a magyar református mult, majd a magyar irodalom iránt is. Nagy holland egyházi lapokban cikkeket írt.

A Tiszántúli Egyházkerület méltányolta ezt a munkásságát és a Kollégium jubileuma alkalmából, halálja jeléül tiszteletbeli professzorrá választotta.

Dekker holland professzor úgy érezte, hogy ezért hálával tartozik a kollégiummal szemben és úgy igyekezett leróni, hogy a magyar irodalom történetét megírta holland nyelven.

A magas színvonalú munka fedőlapján a magyar szent korona díszlik. Dekker könyvét 26 fejezetre osztotta és ebben a hollandusok

elő tárja a magyar irodalom történetét a legrégibb időktől kezdve máig. Dekker azonban nemcsak egyszerű irodalomtörténetet ad, hanem az irodalom mindenkorai battersét is megfesti, legyen az egyháztörténeti, vagy politikai vonatkozású.

Dekker rendkívül nagy tárgyis-merttel bír. Mint református lelkipásztort természetesen jobban érdeklí ami református, de a magyar irodalom nem református nagyjával szemben sem elfogult. Szép példa erre Pázmány, Zrínyi, vagy Vörösmarty méltatása.

A mai időkben különösen nagy értéket jelent Dekker könyve abból a szempontból is, hogy mindenik kiemeli, mit jelent a magyar élet számára Erdély, vagy a Felvidék elszakítása és hogy a magyar szellemi élet tüzhelyei: Nagyvárad, Kolozsvár, Enyed stb. nagyjaink szülőhelyei és sírjai idegen uralom alá kerültek.

A magyarság hálával tartozik Dekker professzornak, aki nagy fáradság árán ismerteti meg a hollandusokkal a magyar irodalmat és életet. Dekker professzor a könyvét a 400 éves magyar tiszteletreméltó debreceni Kollégiumnak, halálja jeléül ajánlja. A könyv elé Aalders groningeni professzor holland, Sebestyén Jenő professzor pedig magyar és holland előszóval látta el.

**A Kollégium
évnnyitó ünnepélye**

Zsúfolásig megtelt a Nagytemplom előkelő közönséggel és az ifjúsággal a Kollégium évnnyitó ünnepélye alkalmából. Közének után dr. Nagy Sándor ref. lelképásztor, gimnáziumi tanár Bibliát olvasott, majd buzgó imát mondott, utána pedig szónoklatában azt fejtegette, hogy az ember nem a rombolás gyermeke, hanem az építés fia.

— A mi Kollégiumunk feladatának hűségeseleg megfelelt, különben nem élt volna át viharzó időket. Ez az iskola áll és hisszük, hogy a következő századokban is állni fog, de csak addig, amíg a Krisztuson épül meg az a tudomány, amelyet tanít. A mai pedagógia sokat tusakodik afelől, hogy mikor ér véget a célja, a nevelés. A mi iskolánk vallja, hogy feladata akkor ér véget, amikor a rábízott ifjú találkozik a Krisztussal. Az Ő nevében lépünk át a Kollégium küszöbét, amely iskolánkat az ötödik évszázadba vezeti át.

A mélyhatású beszéd után imáját e szavakkal fejezte be:

— Add Uram, hogy vér- és könnyhullatás, áldozatok nélkül érjük meg nagy reménységünk és igazságunk megvalósulását. Illesd meg az emberiséget, hogy a békeség evangéliuma vegyen erőt rajta.

A megnyitó ünnepély közénekkel ért véget.

**Évnnyitó a piarista
gimnáziumban**

Kisasszony napján nyitotta meg a piarista gimnázium az 1939—40. tanévet. Reggel a Szent Anna uceai templomban dr. Báthori József igazgató pontifikálta az ünnepi Veni Sancte-t és utána az ünnepi misét. Evangéliumkor magasszárnyalású beszédet mondott. Kitért a jelenlegi súlyos, sorsdöntő időkre és a szilárdságra nevelő alázat szükségességét hangsúlyozta. Majd a magyar hivatástudat fontosságáról beszélt, Julián barátot hozva fel példaul.

A mise után a szülők és az érdeklődők átvonultak a gimnázium udvarára, ahol az intézet ifjúsága tisztelgő menetben elvonult a nemzeti zászló előtt. Az ünnepélyes aktust végignézte dr. Kürthy Menyhért, a dunáninneni katolikus gimnázium főigazgatója is.

**Hárman támadtak rá
a konyári legényre,
aki leszúrta támadóit**

Jelentettük már, hogy a debreceni fogházba szállították Konyár közösgéből Major János földművest, aki agyonszúrta Keresztesi Imre nevű cimboráját.

Zsögöd Jenő vizsgálóbíró kihallgatta és letartóztatta a legényt, aki elmondotta, hogy hárman támadtak rá botokkal az uceán. Védekezésül az első ütések után bicskáját vette elő és maga körül csapdosott, hogy távortartsa támadóit.

A bicskaszúrások mind a három támadóját megsebesítették.

A legsúlyosabban sérült Keresztesi, akinek egy szúrás a szívét, a másik szúrás pedig a tüdejét hasította át.

A legény azzal védekezik, hogy önvédelemből cselekedett és nem akarta megsebezni támadóit, csak távortartani, hogy ne üssék.

Irógép-kellékek **HURAY,** Iparkamara T: 17-93

Férfi és női swetter kabátok

női, bakfis és gyermek kötött blusok,
mindenféle pulloverek

pazar választékban **FELTÜNO OLCSÓN**

Csillag Testvérek

Piac és Simonffy u. sarok.

**A Margitszigeten lelőtte felesége
udvarlóját egy malomellenőr**

Budapest, szeptember 9. A margitszigeti Palatinus-fürdő előtti sétányon heves vita után Hangay Gyula malomellenőr lelőtte dr. Székely Sándor magántisztviselőt. A golyó súlyosan megsebesítette a tisztviselőt. A malomellenőr önként jelentkezett.

Az eddigi vizsgálat adatai szerint dr. Székely Sándor közös irodában dolgozott Hangay Gyula feleségével, akinek udvarolni kezdett. A férj megtudta, hogy fiatal

feleségének udvarolnak és heves viták után elhagyta a lakást. Külön költözött és miután eredménytelenül kérte feleségét, hogy béküljen ki, elhatározta, hogy agyonlővi az udvarlót. Levelet írt a rendőrségnek, melyben ezt bejelentette, majd kiment a Palatinus-fürdőbe, ahol találkozott beszélt meg feleségével és annak udvarlójával.

A beszélgetés éles hangú vitává fejlődött és közvetlen közelről lőtt rá a férj az udvarlóra.

Óvja gyermeke szemét

Tanulólámpák — Meteornál Debrecen, Piac u. 9.

**A csendőrök Debrecenbe
kísérték a meggyilkolt
mikepércsi gazda özvegyét**

Néhány nappal ezelőtt — mint jelentettük — az egyik mikepércsi tanyán Kovács László kocsis agyonszúrta 43 éves gazdáját, Varró Sándort az istálló ajtajában.

A legényt letartóztatták beismert vallomása alapján. A mikepércsi csendőrök szombaton behozták a törvényszék fogházába a meggyilkolt gazdálkodó feleségét, mert azzal gyanúsítják, hogy tudott arról, hogy a kocsis megöli a férjét.

A súlyos gyanu ellen az asszony

**Gazdasági pályára megy
a mai leányifjúság**

A mai idők egyre erősebben bizonyítják, hogy a megváltozott élet más követelményekkel lép fel a leányifjúsággal szemben is. A diplomás pályák korántsem nyújtják azt a sokat emlegetett biztos jövőt, mint hajdan. A mai leányos szülők az utóbbi esztendőknél rajóttak, hogy egyetlen biztos elhelyezkedési lehetőség az, amit a gazdasági élet nyújthat. Éppen ez

határozottan tiltakozik és nem tett ellene semmiféle terhelő megjegyzést a letartóztatásban lévő kocsis sem. Megmaradt vallomása mellett, hogy hirtelen haragjában veszekedés közben szúrta le gazdáját, de nem készült előre.

Zsögöd Jenő vizsgálóbíró letartóztatta özvegy Varró Kándornét, aki nem nyugodott meg, hanem ártatlansága hangoztatásával a vádtanáchoz jelentett be fellebbezést, kérve szabadlábra helyezését.

ért egyre többen és többen fordulnak a gazdasági élet változatos pályái felé. A helybeli női felső kereskedelmi iskola ezidén végzett növendékei közül nem egy olyan akadt, akinek négy állás is kínálkozott. Es a gazdasági élet száz, meg száz posztján meg is állják a nők a helyüket s aztán sokkal biztosabb kenyeret teremtenek maguknak, mint bármely más hivatásban. Korlátlan lehetőségeket nyújt a kereskedelmi, gazdasági ismeret és felkészültség. Így ért-

**Hungária női kalapszalonn
áthelyezte üzemét
Csapó u. 6. az udvarban.**

hető, hogy mindig több szülő adja kereskedelmi iskolába leánygyermekét, ahol a reális élet tudnivalóit tanítják, ahol különleges nyelv tanítási módszerrel, gépirási, gyorsírási gyakorlattal felkészült növendékek az érettségi után egészen bizonyos, hogy nem fognak állás és kereset nélkül maradni.

A mai idők követelik ezt a felkészülést, a mai idők parancsolják, hogy a leányifjúság kereskedelmi és gazdasági pályákon keressen boldogulást és előrejutást.

A Női Felső Kereskedelmi Iskolák erre képesítenek, ezt adják, ezt biztosítják: a jobb és biztosabb kenyeret, ami ma mindennél fontosabb.

**A gyorsvonat elkapta
az utót — két halott**

A rákospalotai állomás mellett borzalmas vasúti karambol történt. A gyorsvonat 80 kilométeres sebességgel robotott, amikor a Zápolya uceai őrháznál elkapta a vágányokon áthaladó személyautót, melyben Ertl József főtiszt kereskedő ült egy társával.

A mozdony 500 méteren át vonszolta magával az autót, melyet utasaival együtt szétmorzsolott. Krancár Márton vasúti altisztet letartóztatták, mert a közeledő gyorsvonat előtt nem engedte le a sorompókat.

Iparok forgalma

Uj iparok: Bárdos Józsefné gyümölcs, déligyümölcs, baromfi, stb. keresk., Kiss Sándor gyümölcs, déligyümölcs, baromfi stb. keresk., Pücsera János afrikkaival való kereskedés.

Mgeszüint iparok: Juhász Viktor cipész, Mátéh Sándor lakásközvetítés, Böszörményi Pál hentes.

Az iparálladékaiban történt változás feljegyeztetett 5 esetben.

**Uj és használt
tankönyveit
Grünmann Sándor
antikváriumából szerezz be
Piac u. 53.**

A danzigi „Utolsó Itélet” évszázados vándorlása

Egy világhírű festmény kalandos története

Húsvét keddjén történt 1473-ban, hogy Paul Benecke danzigi hajóskapitány Peter von Danzig nevű kalózhajójával nem messze az angol partoktól kifosztotta a »St. Thomas« nevű angol hajót. Az angol hajó rakományát, amelynek értéke 480.000 tallér volt, lefoglalták és előbb hamburgi, majd brémai területre hozták. A rakomány partraszállítása során egy szorosan pakolt láda is előkerült, melynek tartalma egy oltárkép volt s ez az oltárkép ettől kezdve háromszázötven éven át csinálta végig a legkülönbözőbb kalandokat. A kép Hans Memling, a híres flamand festő »Utolsó itélet« című képe, melyet szárazföldi úton hoztak Danzigba. A képet akkoriban nem emberi kéztől származó csodának tartották és amikor Paul Benecke zsákmányával az Oliva-kolostorba érkezett, ünnepélyesen fogadták. A hajózási vállalat vezetősége azonban, amelynek Peter von Danzig is tulajdona volt,

a Szent György-társulat oltárára adományozta a képet.

Ezután megkezdődött a kép körül a harc. Kiderült, ugyanis, hogy Memling mesterművét (csak később állapították meg kétséget kizáróan, hogy Memlingtől származik), Angelo Toni, aki a medicán érdekeit Brüdgerben képviselte, az egyik firenzei templomnak szentelte. Merész Károly vállalkozott rá, hogy visszaszerezze a danzigaitól a képet, fáradozásai azonban eredménytelenek maradtak. Eppen úgy nem használt az sem, hogy

IV. Pius pápa a kalóz Beneckét kiközösítette.

Danzig értékes képe csakhamar egész Európában híressé vált. Műértők és műbarátok indultak a hosszú útra, hogy lássák a képet és közülük nem kevés jött ezzel a titkos reménységgel, hogy az értékes műkincset meg tudja szerezni.

II. Rudolf császár a nem lebecsülendő 40.000 aranyforintnyi összeget ajánlotta fel a képért,

míg a szász herceg 20.000 aranytallért ígért a képért. Nagy Péter cár, aki 1716 márciusában Danzigon történt átutazása alkalmával szintén látta a képet, Dolgorucki herceget bízta meg, hogy a danzigi városi tanácsal tárgyalásokat folytasson a kép megvásárlása ügyében. A herceg azonban semmiféle ígérettel nem tudta rávenni a danzigait, hogy megváltanak féltett kincsüktől.

Majdnem száz évvel később, amikor Danzig francia uralom alá jutott, 1807 júniusában a napoleoni múzeum igazgatója, Denon érkezett Danzigba. Néhány nappal később azután az »Utolsó itélet« mégis csak útnak indult és pedig Páris irányába. Itt

a Louvreban állították ki

s az akkori lapbeszámolók és egyéb jelentések bizonyosságot szolgáltatnak arról, hogy hogy milyen varázslatos hatást tett a gyönyörű kép.

Az 1815. évi békekötés azonban megint újabb változást hozott a kép történetében. Sok más egyéb elrabolt műkincsel ugyanis Memling mesterműve is visszakerült, ezúttal azonban Berlinbe.

A képért folyó harc azonban még nem ért véget. Berlinben ugyanis ebben az időben alapították a Nemzeti Múzeumot és minden erőfeszítést megtettek, hogy az

»Utolsó itélet«-et az új múzeum számára megszerezzék. 20.000 tallért és a »Sixtusi Magdolna«-nak egy egészen tökéletes másolatát ajánlották fel Danzignak.

A városi tanács azonban minden csábító ajánlatnak ellent állt.

Az őskutatás érdekességei, rejtelméi, humora és tennivalói

Őskutatás. A legújabb kor szava. Csak az nem örül neki, aki »közelebbről« ismerkedik meg ezzel a fogalommal. A közelebbről megismerkedés alatt azt értjük, hogy aki kutatja a saját őseit — rendszerint adatok nélkül — és aki keresi az ősök nyomait, az jön rá igazában arra, hogy milyen keserves foglalkozás ez.

Az őskutatás különféle terepen folyik. Így többek között a debreceni református egyház anyakönyvi hivatalához is sokan fordulnak személyesen is és levélben is. Sok humoros részlete van ugyanis az őskutatásnak. Pedig az eljárás nagyon komoly munkát ad két embernek (adna még másik ötnek is). Siposs Imre központi lelkész és anyakönyvvezető, valamint a most — éppen a kutatások végzésére — mellé beosztott Vargha Imre ny. főjegyző látják el a felelősségteljes teendőt. Napi 50—60 magánfél keresi fel a ref. egyházi anyakönyvi hivatalt, ahova még nagyon sok levél is befut érdekes tartalmú kérésekkel.

Ezekből közlünk néhány szemelvényt, persze név és ismertetőjel nélkül.

Az egyik őskutató ezt írja: »Szüleim Nagyváradon esküdtek meg, tehát ebből könnyű lesz megkeresni az adataikat.« És ezeket Debrecenben keresi.

Másik: »Tessék megküldeni nagyapám születési kivonatát. 1840 körül született, apja vagy Varga András vagy Varga János volt.« Azt persze dehogyan írta volna meg, hogy akát keres, a saját nagyapját hogy hívják...

Nem utolsó érdekesség a következő kérdés:

»Szükségem volna... házassági anyakönyvi kivonatára. 1834 és 1869 között kötött házasságot.« Más adatot »közelebbit« persze nem közöl.

A személyesen megjelenők lélekfana is nagyon érdekes megfigyelésre méltó anyagot ad. Rendszerint, aki belép, így kezdi:

— A nagyapám, vagy — nagyanyám — keresztlevelét kérem.

A nevét a keresettnek azonban nem mondja meg a világról sem, amíg csak faggatni nem kezdik.

— Melyik évről? — kérdezik aztán nagy türelemmel.

— Hát ott van a nagy könyvben — hangzik a világos, de frappáns válasz.

Képzhetjük, mit jelent az ilyen »vallatás« napi félszáz esetben és mennyire megkönnyítené a munkálkodó tisztviselők fáradozását, ha mindenki »magától« előadná az adatokat, amit kerestetni szeretne.

Az egyik levélíró nagyon »részletes ember lehet«, négy ív írópárraladalon megírja családja történetét és azt kéri, hogy ebből következtessenek rá, mikor esküdtek meg a nagyszülei.

A legtöbb igazolást 1800-tól ké-

Mégis csak egy év múlva került vissza a kép Danzigba, miután a berlinieknek az a kísérlete, hogy Frigyes Vilmos porosz királyt rábírják, hogy hatalmi úton parancsolja meg a danzigiaknak a kép átadását, eredménytelenül végződött.

Kilenc évi távollét után, 1816 decemberében helyezték el Memling mesterművét régi helyén, a danzigi híres Sant Marien-templom oltárára, ahol azóta is őrzik.

rik, de nem ritka az sem, hogy az 1700-as évek elejéig kell visszamenni. A református egyház anyakönyveit 1702—1703 óta vezetik. A kutatás terén a legnagyobb nehézséget az okozza, hogy a házassági ynakönyv nincs abc sorrendbe szedve. Ezt a hiányt lassan és csak most tudják pótolni. Talán ha beállítanának néhány megbízható és pontos adatgyűjtőt, hamarabb menne a munka, de viszont nagyon figyelmesen és hibátlanul kell dolgozni a sorrendbe szedésnél és emiatt nem merik bárkire rábízni ezt a feladatot.

A kutatások jellemrajzához tartozik még az is, hogy mennyi baj van »most« az »ősök« foglalkozásával. Hiába, nagyot fordult a világ. Régen az volt a dicsőség, ha valaki minél alacsonyabb sorsból került mennél magasabbra. Az utódok már rendszerint mintha restelkednének az ősök alacsony származása, helyesebben foglalkozása miatt. Akinek például az őse napszámos, földműves, eseléd volt, rendszerint megkéri, hogy ezt hagyják ki az anyakönyvi kivonatból.

Sajna, az ilyen kívánások az »okmány«-jelleg miatt nem lehet teljesíteni.

Olyan kérés is akad, hogy mivel az utód a nevével ipszilonnal írja, az ő okmányát is így adják ki. Ezt sem tehetik meg, mert bár az ő nemességet kapott, de nevével írta s az okmány is így bizonyít.

Érdekes az is, hogy a legtöbb tagja a mai nemzedéknek a lehető legkevesebbet tudja már a nagyszüleiéről is. Ha a nagyszülők és ősök az adatokat beírják a családi Bibliába — már ahol van ilyen, — ott nem kellene vesződni azzal a nagy problémával, hogy vajjon hogy is hívhatták a nagymamát? Eppen ezért az anyakönyvi hivatal figyelmezteti a közönséget, hogy legalább amennyit tudnak, felmenőik adatait és a sajátjukat írják be a Biblia erre a célra rendelt tiszta lapjára.

Sok esetben megtörténik az is, hogy az ország két-három különböző részéből egyszerre vagy egymásután fordulnak az egyházhoz okmányokért ugyanannak a családnak a tagjai. Jó lenne, ha egy családtag kérésére már kikutatták az őst, az közölné legalább az adatokat, lapszámot, időpontot a többi családtaggal, hogy ne kelljen az egyháznak az egész kutató munkát előlrol kezdeni. Az is célszerű lenne és az okmány kiadhatóságának idejét megrövidítené, ha az, aki a hivatalban megjelenik, előzetesen összeszedné a rendelkezésére álló egyéb okmányokat és adatokat, amelyek alapján aztán könnyebb az őskutatás.

A legaranyosabbak azok az őskutatók, akik beállítanak a református egyház anyakönyvi hivatalába, bemondják a pontos nevet, legfeljebb az évszámban nem biz-

tosak s amikor már órákig hiába kutatják a régi anyakönyvek megfakult írásait, akkor jelentik ki szelid, de nagyon természetes hangon, hogy úgylátszik a katolikus egyház anyakönyvébe lesznek bevezetve, mert hát katolikus volt a keresett ő.

Párja az ilyen »élménynek« a hivatal számára, ha az őskutató jó egy óra múlva csaknem megbotránczik azon, hogy miért nem adják ki neki az okmányt adebreceni református anyakönyvi hivatalban, minthogy — bár az ő megszállt területen született —, de református volt és a kereső utód most igazán nem mehet megszállt területre a kért okmányért.

Ime tehát az őskutatás nemcsak az utódnak »kellemetlen« néha, hanem a hivatalos faktoroknak sem különös öröm, legfeljebb az ad enyhe vigaszt, hogy humoros oldala is van a dolognak.

Fokhagyma és gyermekhűdés megelőzésére

Nemrég bejárta a lapokat az a hír, hogy egy svájci orvos megtalálta a gyermekhűdés hathatós elenszerét, Klórkálit szedtetett betegekkel és azzal végeztetett toroköblítéseket. Szakkörök kissé kételkedve fogadták ezt a híradást, amennyiben ezt a gyógyszert régebben kiterjedten alkalmazták számos gyermekbetegségnél, úgyhogy ily kiváló gyógyhatás alig kerülte volna el a figyelmet. Használatától pedig azért is tértek el, mert könnyen okozhat súlyos mérgezést.

Most egy svéd orvos — dr Huss — jelenti, hogy gyermekhűdés elleni mentességet sikerült elérnie, mégpedig fokhagymakészítmények szedésével. A legutóbbi malmoji gyermekhűdésjárvány alatt a még nem fertőzött gyermekek egy részének rendszeresen adott fokhagymakivonat. A további észlelés azt mutatta, hogy ezek mind egészségben maradtak, míg az ily módon nem kezelt gyermekek között kilenc gyermekhűdés-megbetegedés fordult elő. Ebből azt a következtetést vonja le, hogy a fokhagymakészítményeknek a gyermekhűdés ellen megv. hatásuk van és azt ajánlja, hogy adott esetben másikk is végezzenek ily irányú kísérleteket.

A fokhagymából már régebben állítottak elő Allium sativum illóolaj tartalmú készítményeket, amelyek az eddigi tapasztalatok szerint gyomor- és bélhurutoknál, tifusz és egyéb bélfertőzésnél jól beváltak. A szer egyáltalában nem mérgező és nagyon is kívánatos volna, hogy a gyermekhűdésnél is jónátásának bizonyuljon.

Miskolcon a régi házakat javítani kell

Nagyon fontos kérdésben határozott a miskolci polgármester. Az érdekeltek bevonásával értekezletet tartott, amelyen úgy döntöttek, hogy Miskolcon a régi házakat javíttatniok kell a háztulajdonosoknak.

A miskolci polgármester már közölte az érdekelt háztulajdonosokkal, hogy a mai nehéz időknek megfelelően a gazdasági helyzetre tekintettel és azoknak a helybéli adottságokkal való összeegyeztetésével akarja a kérdést megoldani.

Meteor mozi műsora

Ma utoljára! 3, 5, 7, 9 órákor: »ROBIN HOOD«, Errol Flynn színes filmje! Híradó! — Szerdán: »TILOS ÚTA.« Csak felnőtteknek!

Roboz és Hammer

az 1940. évi új Rádió típusokat augusztus 28-tól díjtalanul bemutatja

Részlet-Csere! Plac u. 8. Tel. 24-30. Arjegyek ingyen!

Tájékoztató a zenetanuláshoz

Szeptember hónap nagy gond a nagy- és kisgyermekes szülőknek. Tanuljon-e hangszert a gyermek? Nincs-e korán, esetleg későn a hangszertanulás? Mit tanuljon az a kis gyermek, aki még nem jár iskolába?

Felvételi vizsgáinkon évről-évre sajnálattal tapasztaljuk, hogy éppen a szülők tájékozatlansága miatt, a nem megfelelő helyen és időben történő zenetanulás folytán a gyermek részint elveszti kedvét a zenetanulástól, másrészt tanulmányait jóformán előről kell kezdenie. Ilyen módon sok idő és pénz vész kárba és milyen sok tehetség kallódik el!

Ez a cikk tájékoztatást kíván adni. Szeptember 12-én és 13-án zeneiskolai felvételi vizsgáinkon délután 3 óráig díjtalanul felvilágosítás nyerhető minden zenetanulási kérdésben.

Ma jóformán minden jobb körülmények között élő család taníttatja idegen nyelvre is gyermekét. Elismernék a nyelvtanulás óriási fontosságát, de vajon 3, 4, 5 éves korban-e? Vajon nincs-e kárára a helyes magyar beszédnek és gondolkodásnak, ha akkor, mikor még jóformán anyanyelvét sem tudja beszélni a gyermek, már idegen nyelv légkörével vesszük körül és idegen nép dallamaival terheltük meg.

A nemzeti nyelv és dallamkincs védelmét külföldön már nem kell szorgalmazni. Bár már nálunk is megkezdődnek a magyar nyelv és magya zene divatja.

Magyar gyermek magyarul énekeljen, magyar játékdalokkal játszon!

Csak így remélhetjük öntudatos magyar generáció fejlődését. Mennyi gyönyörű magyar dalunk, ősi magyar gyermekjátékunk van. Milyen daloló, magyar virágoskertet teremthetnének magyar földön igazi magyar érzéssel.

Ezt a nemzeti szempontból óriási fontosságú problémát oldotta meg a városi zeneiskola, mikor felállította a zenei előkészítő tanfolyamot (zenei óvodát). A tanfolyam most kezd 7. évét. Itt már négyéves kortól tiszta magyar zenei környezetbe kerül a gyermek és neki való zenei élményekben részesül. Az eddigi pedagógiai tapasztalatok azt mutatták, hogy azok a növendékek, akik a zenei előkészítőből kerültek a hangszertanuláshoz, sokkal gyorsabban haladtak és nagyobb eredményt tudtak felmutatni. A zenei előkészítőbe négyéves kortól 10 éves korig vétetnek el növendékek. Heti két-óra foglalkoztatás, 3 pengő havi tandíj, 6 pengő évi beiratási díj.

Gyakran halljuk »botfüllű« a leányom, vagy fiam, nem érdemes zenére taníttatni. Ilyen »botfüllű« gyermek ma már nincs. Legfeljebb hallószervej betegek. Lelki gátlások, indisposíciók, stb. lehetnek okai ennek az úgynevezett »botfüllű« jelenségnek, de ezen segíteni, illetve a »botfüllű« hallását fejleszteni ma már nem lehetetlen dolog.

Újítás a furulya-tanszak bevezetése is. Sokan nem tudják költségvetésükbe beilleszteni a drága

hangszer beszerzését és a magas havi tandíja. Az ilyen család gyermeke ne tanuljon zenét?

Ötpengős furulya (blockflöte) beszerzése már nem elérhetetlen és már heti egypengős részletfizetésre is kapható. Havi 3 pengős tandíj a zeneiskola furulya-tanszakán ugyancsak kibíráható a kifizetésű családapának is. Így kevés pénzért mégis értékes zenét tanul a gyermek, zenét produkál, közös zenei élményben van része a furulyazenekarban.

Sok, a pubertás, serdülőkor életét élő fiú ösztöneit terelte jobb irányba egy ilyen olcsó furulya, mert lekötötte szabad idejét. Még nem volt fiútanítványunk, aki ne lelkesedett volna a furulyatanu-

A debreceni közönség szeretettel fordul a pilótagárda-nevelés felé

A város hazafias közönsége teljes mértékben megérti azokat a felhívásokat, amelyeket a Debreceni Repülőklub tett közzé, hogy minél több repülőbéllyeget vásároljanak meg. Ezekből a kétfillérekből — ami igazán csekély áldozat — hatalmas lépéssel viszik előre a magyar repülés ügyét. Soha nem volt nagyobb szükség rá, hogy teljes felkészültséggel álljon rendelkezésre a tökéletesen kiképzett pilótagárda. Az utánpótlás nagy feladatát pedig a maga területén a Debreceni

A film világából

REKORDFORGALOM A HUNNIÁBAN

Hónapokon keresztül arról számoltunk be, hogy a magyar filmgyártás milyen nehézségekkel küzd. Most újra nehézségekről kell írunk. Ezek a nehézségek azonban sokkal örövendetesebbek, mint a korábbiak, mert abból származnak, hogy a Hunnia filmgyár nem képes a gyártó cégek igényeit kielégíteni, annyi a jelentkező. Ennek az oka a megváltozott viszonyokban rejlik. A filmpiacon a legnagyobb gondot a francia filmek kimaradása okozza, továbbá az, hogy a pótlás mikor ér ide. Emellett a cenzura is sokkal jobban rostálja a filmeket, mint normális időkben. A helyzetre rendkívül jellemző, hogy a budapesti Fórum mozi, amely eddig német filmet ügyszólván alig játszott s jóformán teljesen francia és amerikai filmekre rendezkedett be, most a Tóbiás filmvállalatnál hat német filmet kötött le. Az első egy Willy Forst-film lett volna, hír szerint kitűnő produkció, azonban a cenzura nem engedélyezte. A fenti helyzettel magyarázható, hogy rengeteg kezdetleges magyar filmterv kezd a megvalósulás stádiumába kerülni, azonban az elmúlt hónapok mulasztásait technikai akadályok miatt nagyon nehéz lesz pótolni.

KÉSZÜLŐ MAGYAR FILMEK

A Magyar Filmirodában most készül a nyári szezon utolsó filmje. Az Atelier filmvállalat forgatja Hunyady Sándor Eb ura fákó című kutyatörténetét, amely az első eredeti filmre frott Hunyady-szűszé. Érdekes, hogy az illetékes hatóságok valóságos megrohanás-

Divatos bőrkesztyűk megérkeztek már 2-60, 3—, 3-50-től

lásért. A leányok most kezdenek kedvet kapni hozzá. A furulya gyakorlási ideje napi 15—20 perc. A tanulás nagyon könnyű és eredmény aránylag rövid idő alatt elérhető.

Bővebb felvilágosítást nyújt a városi zeneiskola igazgatósága (Vár uccsa 1. szám) délelőtt 9—1-ig és délután 3—6-ig.

Szeptember 20-tól kezdődőleg minden szerdán délután 5—6 óráig zenepedagógiai órákat tartunk, ahol díjtalanul felvilágosítással szolgálunk minden zenetanulási kérdésben. Díjtalan hallás- és ritmusvizsgálat stb.

Repülőklub végzi.

A város közönsége nagy lelkesedéssel támogatja ezt a nemzetvédelmi gondolatot és a hazafias kereskedők a repülőbéllyegek árusításával, a vásárlók pedig egy pengőn felüli összegeknél a bélyegek kérésével és elfogadásával teljesítik legszentebb kötelességüket.

Vásároljuk, kérjük tehát mindenütt a repülőbéllyegeket és áldozzunk jó szívvel két fillért a magyar repülés ügyéért.

nak vannak kitéve a gyártó cégek részéről, amelyek szinte eszedkelnek, hogy engedélyezzék a Magyar Filmirodában a további gyártást. Tudvalevő ugyanis, hogy megállapodás jött létre a két műterem között, amelynek értelmében a Filmiroda egy esztendőben csak hét filmet gyárthat. Miatán pedig a hét film a Hunyady-filmmel kimerült, viszont a Hunniában jóval több a jelentkező, mint amennyi az első fél-évben beférhet, csakugyan indokolt lenne, hogy a Filmirodát felmentsék önként vállalt kötelezettsége alól. Ezt különösen a régi filmgyártó cégek forszírozzák, mert az illetékes ténylezők az újonnan alakult keresetény cégeknek biztosítják a műtermekben az elsőbbséget és így a Phöbus, Harmónia és Művész filmvállalatok, bár teljesen készen állnak, egyelőre nem gyárthatnak. Tekintettel a fenyegető filmhiányra, remélhető, hogy az illetékes hatóságok a változott viszonyokra való figyelemmel felemelik a magyar filmek zárt számát.

BETILTOTTÁK A HOTEL IMPERIALT

A hollywoodi utcákon, de főként a Paramount gyár környékén heteken keresztül százával lehetett látni békebeli, illetve világháborus magyar bakákat. Volt rá eset, hogy katonás lépésekkel, zárt osztagban, szabályosan öltözött magyar tiszt vezérlete alatt vonultak végig az utcán. Ennek a rejtélynek az az egyszerű magyarázata van, hogy a „magyar katonaság” a most elkészült Hotel Imperial című filmben játszott. Lemberg város főterét felépítették Hollywoodban és ott vették fel azt a jelenetet, amikor egyik hős magyar ezred visszavette az oro-

szoktól Lemberget és diadallal bevont a városba. Minden magyart megmozgattak Hollywoodban, hogy ennél a jelenetnél résztvegyen. A film valóban magyar levegőt áraszt és a magyar katona dicsőségét zengli. Almásy főhadnagy szerepét a kiváló Ray Milland alakítja. A filmet a cenzura előre betiltotta, de a forgalombahozó vállalat reméli, hogy felebbezése sikerrel jár és a film mégis a magyar közönség elé kerül.

MEGJELENIK AZ 5 ÓRA 40

Szakkörök véleménye szerint az idei szezon magyar termésében az 5 óra 40 cfmű film sikerült a legjobban. A főszerepet Kiss Ferenc alakítja. A film a napokban kerül bemutatásra a budapesti premier-mozgóknak.

A HÓFEHÉRKE KITÜNTETÉSEI

Alig van olyan kitüntetés, amit Walt Disney, a Hófehérke és a hét törpe csodálatos tehetségű alkotója meg nem kapott volna. Az összes amerikai egyetemek doktorrá avatták, Párisban a becsületrend lovagjává ütötték, most pedig Londonban a Filozófiai Társaság választotta meg tiszteletbeli tagjává. Erre azonban nem a Hófehérkével, hanem rövid trükk-filmjeivel szolgált rá. Különösképpen azzal a sorozattal, amely a legközelebbi napokban

Iskolai

író-, rajzszerek, írkák, füzetek papíráruk a legjobb minőségben beszerezhetők a

„Méliusz“

könyvkereskedésben

Telefon: 16-73.

már Magyarországon is bemutatásra került. A sorozat címe a sorozat egyik filmjéről elnevezve: „Minden vihar elül.” Ez és a többi filmek: „Politikai kisértetek”, „Hadbavonuló pingvinek”, „Hadihajó építő Mickey” és „Népszaporító Plutó”, mind érdekes aktuális kérdéseket karrikíroznak. Disney az amerikai lapokban a „bölcsharrikatúra” kitüntető nevet kapta.

SZINÉSZNŐ LETT A KORCSOLYABAJNOKNÓBÓL

A mozilátogató közönség nem felejtette még el Irwing Berlin tavalyi ragyogó filmoperettjét, az Alexanders Ragtime Band-et, amely az egész világot megénekelte és megtáncoltatta. Elkészült és még idejében Budapestre érkezett Irwing Berlin ideai filmje is, amelynek primadonnája Sonja Hennie, partnere pedig a nők új filmbálványa, Tyrone Power. Sonja Hennie ez alkalommal nem a szokásos korcsolyaművészetével arat sikert, hanem egy igazi karrier-szerepet játszik, egy vidéki tanítónőből lett filmsztárt, akit a hollywoodi reklámörület nagy szerelmi csatlódásba kerget. Berlin tíz ragyogó zeneszámot írt a filmhez, amelyeket már most kezdenek az egész világ zenekarai játszani. A magyar cenzura a Szívek szimfóniáját engedélyezte.

A munka hőse...

A nyugalombavonuló Kiss Ferenc fürdőigazgató érdekes emlékei Debrecen háborús élelmézéséről és a debreceni fürdő felépüléséről

A helyettespolgármesteri hivatal titkári szobájában vár az újságíró, hogy hűcsúzóul megszólaltassa Debrecen város egyik legrokonszenvesebb, legismertebb, érdemekben gazdag, köztisztviselői mult után nyugalomba vonuló tisztviselőjét, Kiss Ferenc irodaigazgatót. Közben felek rohamozzák meg Kiss Ferencet, aki végtelen nyugalommal és udvariassággal, valami mélyen úri és familiáris kedvességgel szolgál tanáccsal, magyarázattal az érdeklődőknek. Éppen türelmesen hallgat végig egy háromgyermekes özvegy tisztviselőnőt, aki a beíratások idején szokásos szülői hangulatban keserves szavakkal beszél letiltásokról, perkötésekről, melynek titkaiba nem bír bepillantani. Kiss Ferenc kedvesen egyszerű szavakkal alaposan megmagyarázza a teendőket. A pár pillanattal

előbb még feldúltan, izgatottan érkezől lecsillapultan, mosolyogva távozik. Megesapta az emberi jószágna lehellete, a magyar tisztviselő végtelen nyugalma Kiss Ferenc szavaiból és hűcsúzóul hálálkodva mondja:

— Ilyen alaposan még soha nem magyarázták meg nekem a dolgot...

Ebben a kis jelenetben benne volt Kiss Ferenc irodaigazgatónak, a városi fürdő közszeretében és köztisztületben álló igazgatójának egész egyénisége.

— Nem lehetne elhagyni ezt az egész nyilatkozatot — szabadkozik végül, amikor egyedül maradunk pár perces villáminterjúra. Kiss Ferenc. — Én mindíg szerettem valahogy a háttérben maradni, magáért a munkáért, hivatalomért, eskümért dolgozni. Tessék elhinni, őszinte érzés ez nálam, még a névtáblámat sem tettem ki, sem a fürdőben, sem a hivatalomban. Nekem az Uristen valahogy különösen szép helyeket adott munkahelyül, ahol egész lélekkel dolgozhattam embertársaimért és sok jót tehettem. Engemet pedig ez magában véve kielégített.

Hasztalan minden elhárítási kísérlet. Az újságíró makacs és hajlíthatatlan. Kiss Ferenc, mint ahogy az életben soha senkitől, ezuttal sem tud megtagadni semmit és lassan felbugygyan az emlékezők zsílipje és megindulnak a szavak, visszasugározva egy munkás, érdemekben gazdag életet.

— Tizenöt éves koromban apátlan-nyátlan, családtalan emberré váltam — kezdi a visszaemlékezéseket Kiss Ferenc irodaigazgató. — A katonaságnál szolgáltam, közben éjszakai tanulóssal, esti tanfolyamokra járva, magánúton végeztem a középiskolát. Tizenkétévi szolgálat után léptem 1914-ben június elsején a városi szolgálataiba. 1914 július 28-tól, a világháború kitörésének napjától 1918 augusztus

3-ig katonai szolgálatot teljesítettem, a tisztí nyilvántartást láttam el ebben a minőségemben. Szerettem volna kimenni a frontra, azonban mikor azt a kérésemet többször makacsul megújítottam, feletlesem végül lecsukatással fenyegetett, ha továbbra is ragaszkodom kérésemhez.

— A nyilvántartás a világháború idején rendkívül nehéz feladatot jelentett. Különösen nálunk, Magyarországon, ahol nagyon sok az azonosnevű ember. Nagyon körültekintően kellett eljárni, nehogy, ha mondjuk egy Szabó Sándor nevű eselést a harctéren, a jelentés alapján kijelentsünk esetleg egy másik Szabó Sándort a sokszáz közül eselstnek és aztán annak vagyonát elörököljék, felesége újból férjhez menjen, esetleg gyerekei legyenek és évek múlva egy napon csak betoppan a régen halottnak hitt férj. Körülményes, szinte nyomozó munkát kellett folytatni. A bevonultaknak úgyszólván minden lépése nyilván volt nálunk tartva. Ha eselst, jött a veszteséglajstrom, vagy a kórházi jelentés. Mar most, ha több személy is szóbakerülhetett, beidézttük családtagjait időnként mindegyiknek, érdeklődtünk, hogy kaptak-e levelet hozzátartozójuktól s akik egy évig is nem kaptak, akkor már nagy volt a valószínűség, hogy az a hősi halott.

— 1918 augusztus elején mentettek fel — folytatta Kiss Ferenc az érdekes visszaemlékezéseket. — A város katonai ügyosztályához kerültem, majd a közlelmézési ügyosztály listellátásához kerültem, melyet abban az időben dr. Vásáry István, akkor adóügyi tanácsnok szervezett meg és vezetett, majd később Zöld József polgármester helyettes vette át.

— Ez a hivatal 1923-ban szünt meg. Debrecenben volt a háború utolsó évében a termelőket levonva 90.000 ellátatlan személy. Minden ellátatlannak listakönyvet adtunk ki, mely 24 dgr. napi fejadagra szólt s azt hetenként minden család megkapta a kereskedőjénél. A kereskedő viszont nálunk számolt el a listacédulával. Bonyolult művelet volt ez. A listának is állandóan hullámzó árához a kereskedő hozzászámolta költségeit. Egyik listát az István, másikat a hortobágyi, harmadikat a Trnka malomból szállították. Azért ment minden rendben. Mindössze az oláh megszállítás alatt volt baj, mert az oláhok mindig lefoglalták, amit malmaink öröltek s helyette tengerit szállítottak.

— 1923-tól a gazdasági ügyosztályhoz kerültem és ott dolgoztam 1926-ig. Eltől az időtől kezdve aztán már a fürdőgondnoki teendőket láttam el. A nagy építkezéseknél is közreműködtem. Legszébb emlékeim közé tartozik a hőforrás-fürdő üzembehelyezése. Olyan gyönyörűen, bürokratizmusmentesen, gyorsan, ésszerűen ment az egész, hogy azt bizvást rekordidőnek lehet mondani. 1932 január 18-án buggyant fel a meleg víz. Január 18-tól május 9-ig dr. Vásáry István polgármester irányításával letárgyalták a fürdőüzem tervét, költségvetését, május 9-én hozzákezdtek a munkához és június 12-én már átadták használatra a fürdőt. Bravuros, szép munka volt ez... egy nyári szezon s ezzel nagy erkölcsi és anyagi érdeményt sikerült elérni, hiszen az első év annuitási és minden költségén kívül 51.000 pengő maradt meg tisztán, amit újabb beruházásokra lehetett fordítani.

Meleg szeretettel beszél emlékeiről Kiss Ferenc. Egész lelkével benne él a fürdő ügyeiben.

— Igyekszem a közönség igényeit, kívánságait kielégíteni, amennyire le-

hetett és felhatalmazásom megengedte — fejezte be a beszélgetést a 62 éves korában szolgálati idejének teljes kitöltése után nyugalombavonuló Kiss Ferenc fürdőigazgató. — Nekem mindenem volt a munkám és elég volt ahhoz, hogy boldoggá tegyen az az érzés, hogy megálltam a helyemet ott, ahova Isten rendelt.

A tiszta szívvel, izzó magyar öntudattal helyét megálló ember hangja csengett ki Kiss Ferenc szavaiból. A

munka hősenek, a magyar köztisztviselő mintaképének alakját tükrözte egész pályafutása, melyről a nyugalombavonulását tárgyaló közgyűlés is meleg elismeréssel emlékezett meg. Kiss Ferenc a maga helyén pótolhatatlan értéket jelentett, akinek munkásságára még hosszú időn át szüksége volna Debrecennek, melynek gyermekeként született s melyet nem szünt meg egy életen át teljes szívvel és erővel szolgálni. (k. i.)

Debreceni tanár olasz nyelvre fordítja az Elsodort falut

Magyar tudósok nagyjelentőségű munkássága külföldön

A közelmúltban Debrecenben lefolyt kulturdiplomata kongresszusa felvetette azokat az értékeket, akik külföldön végeznek nagyjelentőségű kulturmunkát. Egész sereg magyar tanár, tudós a világ minden részében dolgozik azon, hogy egyrészt a magyar irodalom legkiválóbb értékeit az emberi művelődés nagy folyamába vezesse, másrészt a külföldi értékeket megismertesse a magyar közönséggel.

DR. TERNAY KÁLMÁN DEBRECENI TANÁR LEFORDITJA AZ ELSODORT FALUT

Értékes munkása a magyar kultúrának olasz földön a Debrecenből Triesztbe került tanár, dr. Ternay Kálmán. Ternay, aki a »Debrecen« hasábjain kezdte meg értékes irodalmi munkásságát, érdekes

Dr. Ternay Kálmán

tervvel foglalkozik: le akarja fordítani a legújabb magyar irodalom kimagasló értékét és az elmúlt húsz év legnagyobb sikerű magyar könyvét, Szabó Dezős: Elsodort faluját... A Triesztben lektorként működő dr. Ternay Kálmán egyik neves olasz íróval és műfordítóval fog érdekes munkájához. Ezenkívül olasz nyelven magyar irodalomtörténetet ír a kitünő tollú debreceni tanár.

TASSY FERENC AZ OLASZ-MAGYAR KULTURKAPCSOLATOKRÓL

Hasonlóan rendkívül értékes munkát végez évek sora óta Olaszországban dr. Tassy Ferenc, a kiváló debreceni tudós. Előadások sorozatán keresztül ismertette az olasz közönség előtt a magyar művészetet, magyar kultúrát...

— Munkámat azonban nagyon megkönnyíti és élvezetessé teszi — mondotta Tassy Ferenc dr. — az olasz közönség élénk érdeklődése minden iránt, ami magyar. Hihetetlen arányú érdeklődés irántunk az olasz nemzet lelkében s számunkra ma a legrokonszenvesebb nemzet a magyar. Ebben a kedvező atmoszférában valóban sokat lehet elérni a magyar kultúra ismertetése terén...

Dr. Tassy Ferenc.

AZ IGAZI FILMMŰVÉSZET UTBAN VAN...

Rendkívül érdekes egy másik magyar tudós, Nemes István munkaközi területe. Esztendő óta tanulmányozta Japán, Kína, Oroszország, Amerika és Franciaország kultúráját, különös tekintettel a filmművészetre...

— Az igazi filmművészet utban van — mondotta. — Keletről jön, Japán felől, ahol egy egészen új, sajátosan egyéni és művészi filmstílus alakult ki. Ez visszatér ahhoz az alapmotívumhoz, hogy a film igazi területe a mese, az álom, a fantasztikum világa, ahol minden lehetséges. Ennek a filmművészetnek alapját Etiep Wood a híres amerikai tudós vetette meg, aki tulajdonképpen a modern keleti filmjatszás művészetének megteremtője. Ez a művészet pedig sokkal értékesebb és több jövőt hord magában, mint az utóbbi időben határozottan érdekes, minden propagandáist levetkőző orosz filmművészet... vagy a nagyvonalú, de nem elég tartalmas amerikai, vagy a művészi finomságokban bővelkedő, de kis skálán mozgó francia filmgyártás. Etiep Wood zsenialitása a második Chapliné mellett, amelyik korszakot alkotott tudott adni a film történetében. Ez az érdekes művész, aki tudós, feltaláló és zseniális művészember egy személyben, ma H. G. Welsel és B. Shaw-val együtt a század legnagyobb három elméje sorába tartozik. Sok oldalú zsenialitását éppúgy jellemzik érdekes találmányai: a zsebrepülőgép, a fillérekbe kerülő mürádium, a xeviens folyadék, mely egészen minimális költséggel állítható elő s párszori öntözésével a sivatag termőfölddé alakul át, amint azt a Szahara-sivatagban több kilométernyi területen kipróbálta. Az az anyaga, mely azonos hőfokon tart minden testet, folyadékot éveken keresztül... Remek regényei mellett nagyjelentőségű az a művészeti elmélete mely

Amerikában particularizmus néven hódította meg Amerikát s melyben azt hangoztatja, hogy semmi egész nem szép... teljes egész nincsen... csak sikerült részletek és ezért elhibázott a művészetben egészen törekedni, mert ahogy az életben is csak egyes pillanatok értékesek, ugyanúgy a művészi alkotásnak is csak egyes részletei értékesek... Etiep Wood munkássága teremtette meg az új keleti művészi reneszanszot, a kínai arnyjáték új formáitól a japán bábszínház páratlanul eredeti kísérleteiig és a japán filmgyártás új fordulatáig... Ezeket mondotta a keleti művészi életéről Nemes István, aki egyike a külföldön legnagyobb eredményekkel dolgozó magyar tudósok-

nak. Nyolc nyelven megjelenő írásai, a világsajtóban állandóan felbukkanó közleményei a világ minden részébe elviszik a magyar élet sajátosságainak, a magyar kultúra és művészet értékeinek ismertetését. Nemes István egyébként most dolgozik magyar-japán, magyar-kínai és magyar-lengyel szótárán, valamint a magyar nyelvű japán-kínai-amerikai kultúra és művészettörténetén.

A külföldi magyarok értékes munkássága bontakozik ki a fentiekből, az idegen országokban élő magyar tudósok, tanárok, írók nagy munkája, melyek a magyar lelket a világhorizontra vetítve ismertetik meg az ötkontinens népeivel.

A lenyűgöző nagyság és csodálatos ellentétek világa

Hogyan látja egy debreceni diák az amerikai életet?

A Debreczen már beszámolt arról az érdekes amerikai tanulmányútról, melyet Vitárius Sándor debreceni kötszerész fiával, Vitárius Béla VII. gimnázistával tett a newyorki vilákiállításra. Ezúttal az apa beszámolója után érdekesnek tartottuk megszólaltatni a fiút arra nézve, hogyan látja a fiatal európai nemzedéknek egyik tagja az Új Világ életét?

Vitárius Béla pompás meglátásokban, találó megjegyzésekkel változta az amerikai életet.

AZ ŰSZÓ VILÁG

Július 4-én indultunk el Budapestről utunkra — mondotta Vitárius Béla. — Hamburgban ültünk hajóra és a »Deutschland«-on nyolc nap alatt Newyorkba érkeztünk. Hajónk valóságos űszó világ volt, különböző nemzetek tarka és érdekes egyvelege. Nagyon sok külföldi barátom lett az úton. A hajónk különben a legpazarabb kényelemmel volt berendezve, délen 25 fogást találtak ebédre, reggel és este 15-féle ételt. Mintegy 300 tagú személyzet végezte a kiszolgálást.

AZ AMERIKAI ÉLET...

— Hogyan látja egy mai európai fiatalember szemével az amerikai életet? — kérdezzük Vitárius Bétől...

— Lázás, túlfűtött, rohanó élet az éppén ezért azt hiszem, hiányoznak belőle azok az apró szépségek, melyek az európai élet jellemzői... Megállás nélküli hajsz, amiben az emberek szinte elszaladnak életük mellett: ez voltaképpen a híres, öldöklő amerikai tempó. Tagadhatatlan aztán, hogy ennek az életnek is megvannak a maga nagyszerűségei... kitermel ötleteket... Legjobban feltűnt ez a vilákiállítás, annak is a találmányi kiállításán. Etiep Wood amerikai tudós találmányesokra olyan rész, melyben az emberi szellem minden nagyszerűsége és nagyvonalúsága benne ragyog. Én őszintén megvallom, az egész amerikai életben ezt és azt a páratlanul érdekes, megvalósított utópiát, a jövő világot találtam legérdekesebbnek, legnagyobb szerűbbnek.

— Van aztán az egész amerikai életben valami lenyűgöző... az ember alkotásai között törpe parányvá válik, szinte mellére térdei a sok monumentalitás, épületkolosszusok... Már az első impresszió a nagyság ámulatát kelti... a hatalmas Szabadság-szobor, melyben belülről lépés vezet fel. Aztán 60—80 emeletes paloták tömege. Van egy épület 120 emeletes, ez a világ legnagyobb felhőkarcollója.

A SZABADSÁG VILÁGA

— Amerikát úgy nevezik: a szabadság világa... Pedig itt igazi rab az ember, rabja a kikaszó robotnak, üzlethajszolásnak. Viszont más oldalról valóban csodálatosan nagy szabadságot élvez az amerikai polgár. Hozzászokik ehhez már gyermekkorában, az utca az amerikai gyermeké, kifelé szöknek az utcáira és nem nekik, hanem az autósoknak kell vigyázni, kikerülni őket. Bárki kiállhat az utcán és beszédet mondhat. Ebben a tétben valóban csodálatos az emberek korlátozatlansága.

AZ AMERIKAI ISKOLA

Az amerikai iskola felől érdeklődünk.

— Ez is nagyon különbözik a miunktól — felelte Vitárius Béla. — Nyolcosztályú iskolájuk van, mely megfelel a mi eleminknek. Ezután van négy felső iskola és utána az egyetem. Az emberek tudásszomját rengeteg esti tanfolyam, szabadegyetem szolgálja, azért az volt a benyomásom, hogy a tudományok terén az amerikai élet felületesebb, mint az európai. A legérdekesebb automatát Amerikában a találmányi pavilonban láttam, Etiep Wood konstrukciójában... A gépet mindenpótlónak lehetne nevezni... Amerikában pedig rengeteg automata van... általában a gépszellem világának lehetne nevezni Amerikát.

— Az amerikai középosztályban a nő is csaknem minden családnál dolgozik. Délben emiatt nem is mennek haza, az automatabufféban ebédelnek és náluk este van a mi ebédünknek megfelelő étkezés.

— A gyermekevelés milyen ennek következtében Amerikában? — A gyermekek magukra vannak hagyva. Ennek nevezve a jó és rossz oldala egyaránt. Több önállóságra nevelődnek, mintán már kiskorukban megszokják, hogy mindent maguk intézzenek, nem állnak mellettük szüleik... Viszont éppen ennek a hiánynak sok tekintetben kárát látják.

— Ami ezeken a lelki és számkra idegen dolgokon túl van — fejezte be a beszélgetést Vitá-

rius Béla — mindenről csak a legnagyobb elragadtatással beszélhetek. A Conney-Island... az óriási hidak... a remek, 5000 személyt befogadó mozgószínházak... a monumentális felhőkarcollók és főleg maga az egész vilákiállítás: egyenesen lenyűgöztek.

— Az amerikai magyarság? — érdeklődünk.

— Dolgoznak keményen, becsületet szerezve a magyar munka hírének. Magyarságukat igyekeznek megőrizni, unokatestvéreim például kitűnően beszélnek magyarul, erre az amerikai magyar szülők nagyon vigyáznak. Apolják gyermekeikben a faji érzést s ze-

Kis regények

Sablonos, elkoptatott mondás: a legcsodálatosabb regényeket az élet írja... Kis regények, meleg, vérző emberi sorok fejezetei ezek, melyek csak abban különböznek az írott regényektől, hogy nem a fantázia színes világában gyuladnak ki, hanem valóban megtörténtek és megrázó fordulataik mögött eleven emberek könnyemeleg panaszai állanak.

A háború előtti években egy fiatal vidéki lány, Herceg Eszter felkerült Budapestre. Ott megismerkedett Valtenberg János pesti kömüvessegéddel. Az ismeretség nemsokára szerelemmé virágzott s házasság lett belőle.

Az egyszerű életek boldogságába csakhamar beleerontott a világháború és Valtenberg Jánost csakhamar elvitték katonának. A fiatal asszony anyósával maradt idehaza, aki ellenséges érzülettel viseltette iránta és leveleiben folyton vádolta a fiatalasszonyt, úgy, hogy férje utolsó leveleiben már azt írta, hogy nem akarja többet látni.

Herceg Eszter elhagyta férje házat és évtizedekig élte az egyedüllét, önmagát keserves munkával fenntartó nő életét. Szülei már nem éltek és mikor a sok munkában elnyűtt testét betegség kezdte meglátni, egyik szegényházban talált menedéket.

Itt élt már esztendőket óta és csak egy távol rokonával levelezett néha. Annál nagyobb lett az öröme, mikor a múlt hetekben levelet kapott ettől a rokontól, melyben az tudatja, hogy férje érte meg és hazaviszi a szegényházból.

Alig egy-két órával a levél érkezése után megérkezett a 25 esztendeje nem látott férj, akinek közben meghalt az anyja és nagyon egyedül érezte magát. Az egykor fiatalon összekérült emberpár, akiknek életbe belezöldült a történelmi idők expresszvonata, mint fehérűrtű, idős emberek lipettek haza házukba egy viharos emberöltő után a saját egyéni tragédiájukat hurcoló életük megbékélt emlékeivel...

Keserű, szívbeemarkoló villámregény. Az Erdélyből Debrecenbe került emberek még bizonyára jól emlékeznek Fratta Gézára, a legdélcegebb, legelegánsabb bonvivánra, akinek látára megdöbbantak a női szívek, a korzón ha végig ment utána lopóztak az iskolatáskás bakfisok és a kiskapunál autogramokért rohamozták meg. Elegáns, vasalt ruháján soha nem volt egyetlen gyűrű. A komédiás élet vérrrel keresztelt szent nyomorúságát soha szebben, elegánsabban tűrni nem láthatta senki másnál, mint nála...

JUTKA
kalapszalonn
őszi modelljel olcsók és izlésesek.
Nagy választék!
alakítások legolcsóbban
Csapó u. 25.

retnék azt átmenteni nemzedékről-nemzedékre. Jó magyarok élnek odakint, akik hiszem, hogy még sok nemzedéken át sem vesznek el hazánk számára.

Most elszoruló szívvel olvastuk egyik erdélyi lapban, az apróhirdetések rovatában nevét, melyet valamikor áradó kritikák jelzőkerekkel hurcoltak... Az apróhirdetés a következő:

„Fratta Géza 46 éves volt színész, 20 évi működés után munkanélküli van. Jó háznál vagy családnál csekély ellátásért, valamelyes felügyelői, portási, vagy házmesteri alkalmazást keres és kér. Bármilyen munkát vállal. Szíves megkeresést, stb. stb.”

Istenem... régi tapsviharos esték... forró színházi sikerek emléke aranylik fel... Egy délceg, frakkos bonviván, aki elégáns meghajlással köszöni meg a szünni nem akaró tapsokat...

Szegény Fratta Géza. Mi lett belőled... Színészsors? Vagy csak egyszerűen emberi sors? Itt a huszadik század nagy vadonában.

De mindenestre: könnyes és véres, igazi regény. A nagy bonviván regénye.

Ezt a történetet már nem a mindennapi élet hozta előm. Egy újsághírben olvastam, de megérdemli, hogy kiemeljük onnan és egy kicsit foglalkozzunk vele...

Egyik szibériai telepen meghalt egy öregasszony a napokban. Az asszonyt Jekaterina Aikovnak hívták és a telep utolsó lakosa volt. Őt hasztalan szőlítették fel, hogy költözzön nyugatra, ott tartotta a végtelen hőmézők, ordítóan hideg napok világában egy sír: szerelmének, Konstantin Nikolaj nagyhercegnek, a cár unokaöccsének sírja.

E két név mögött egész regény búvik meg. Taskend városában száműzetésben ismerte meg a nagyherceg Jekaterina Aikovot, aki akkor szép, fiatal lány volt. Később a nagyherceg rájött, hogy a lány nihilista, de ez nem csökkentette szerelmét, sőt kedvéért ő is eljárt a nihilisták gyűléseire és mindjobbban megbarátkozott a szervezettel, végül tagja lett.

Csak hogy ez fülébe jutott a cári udvarnak és száműzték a nagyherceget, ezuttal Szibériába. Szerelme ide is követte és egy évtizeddel ez előtt ott halt meg a nagyherceg.

Jekaterina Aikov ott maradt élete végéig. Őrizte a hőméző egyetlen sírját. Egészen addig, míg az egy sírból kettő lett és a fehér hórétgeből kiágaskodó fejfák fölött a nagy orosz puszták metszően éles szele különös történetet dudol egy szerelemről, mely a cár unokaöccséből nihilistát csinált és amiből csak két púposodó sírhalom maradt a szibériai puszták hátán. (k. i.)

HOFHERR-SCHRANTZ-CLAYTON-SHUTTLEWORTH
Magyar Gépgyári művek R. T. gépeinek eladása

Rághmer Sándornénál
Debrecen, Deák Ferenc-utca 11 szám. (Szemben a Törvényszékkel.)
Telefon 29—62. Olcsó árak. Kényelmes fizetési feltételek.

45 ezer falusi és tanyai házat építenek a telepítési akció és a földreform során

A földbirtok kérdéssel és telepítésekkel kapcsolatban a közeljövőben sor kerül

45 ezer falusi és tanyai ház építésére

és most megindult a mozgalom, hogy ezeket a lakóhelyeket már úgy építsék meg, hogy azoknál az egészségügyi követelmények is ki-domborodjanak.

A Magyar Hygiénikusok Társasága, mely tudományosan foglalkozik a népegészségügy kérdéseivel, legutóbbi vándorgyűlésén foglalkozott az egészséges lakásépítés ügyével s ott tette szavá Stockinger János tisztifőorvos a falusi lakások építkezésének körülményeit. A tudós társaság csak megállapításokat végezhetett ezen a téren, a gyakorlati kivitel állami feladat s a hatóságokra kell bízni azok végrehajtását. Az erre vonatkozó javaslat csak most jutott el az illetékesek elé, akik bizonyára megismerik az abban foglaltakat és gondjuk lesz rá, hogy a kellő intézkedéseket idejében megtegyék.

Jelenleg érvényben van egy törvényrendelet, mely kimondja, hogy a lakóházak építkezésénél a közegészségügyi intézkedéseket figyelembe kell venni. A kerettörvény végrehajtását azonban a törvényhatóságokra bízzák, melynek kötelessége, hogy szabályrendeletben írja elő az építkezések közegészségügyi feltételeit. Intézkedik a törvény arról is, hogy a városokban a lakhatási engedélyt csak az előzetes kielégítő egészségrendőri szemle után lehet csak kiadni és a közegészségügyi szempontból kifogásolható, illetőleg veszélyes lakóhelyeket ki kell üríteni, át kell alakítani, sőt ki is lehet sajátítani. Ezt a feladatot a törvényhatóság pontosan el is végzi, de a szabályrendelet 1876-ban kelt s természetesen, hogy ennél fogva elavult, hiányos, annak ellenére, hogy azóta többször módosították. Hatvanöt év nagy idő egy ilyen szabályrendelet tekintetében és bármennyire is igyekeznek mindenütt betartani az előírásokat,

a hivatalos kimutatás rengeteg egészségtelen lakóhelyről számol be az országban.

A munkának, mely most ebben az irányban megindult, kettős célja van. Egyrészt javítani akar a meglévő, sajnálatos állapotokon, másrészt minden eszközzel ki akarja vinni, hogy a jövőben ne épülhessen több egészségtelen, nedvesfalú, sötét, levegőtlen lakás sehoh, a távoli falvakban és a tanyavilágban sem. Jelenleg a hatósági orvos feladata mindenütt, hogy az építkezés egészségügyi szempontjait megállapítsa. Sajnos, nem rég került nyilvánosságra, hogy még a betegek gyógyítására sincs elegendő orvos az országban, hatalmas területek vannak orvos nélkül s ilyen körülmények között igazán nem csodálatos, ha az építkezések orvosi ellenőrzése hiányos és rendszertelen. Ott, ahol az orvos előzetes véleményét ad a lakásépítés egészségügyi kívánalmairól, a gyakorlati tanácsadás, a szakszerű építkezési feladatokban való irányítás is hiányzik, hiszen ez az orvosnak nem feladata és nem kötelessége. A műszaki elbíráláshoz műszaki emberre van szükség, aki csak mérnök lehet. Hatósági mérnököket kell tehát állítani a munkához, akiknek főfeladata és ta-

nyai építkezések egészségügyi követelményeinek, gyakorlati szempontjainak megállapítása, a helyi szokások és költségek figyelembevételével.

A költségek tekintetében már most rámutatnak arra, hogy **a vályog, sőt a vertfal nem egészségtelen, ha megfelelő anyagból és megfelelő talapon készül.**

Kellő alapozás és szigetelés mellett az ilyen lakóház sem hagy maga után semmi kívánivalót egészségügyi szempontból, anélkül megállapították, hogy a ház, mely a vertfalból épült 3600, téglából 8000 pengőbe kerül. Tíz esztendővel ezelőtt a magyarországi

lakóházak több mint hetven százalékát vertfalból, vagy vályogból készült

s találmunk száz, sőt kétszáz éves ilyen épületeket is nagyon jó állapotban. Ugyanakkor téglából is lehet egészségtelen lakóházat építeni, bár ma már az a helyzet, hogy az ország lakosságának népegész-

ségügyi kimutatása nem tud számottevő különbséget tenni a betegek statisztikájában a kétféle építkezés között. A padlózat, a pincézés, a világítás, a mellékhelyiségek kérdése is erősen befolyásolja az egészségtelen építkezéseket, éppen azért a jelenlegi helyzet javításához gyökeres újításokra van szükség.

Nem lehet tanácstalanul hagyni a falusi és tanyai építést, aki csekély pénzével úgy gazdálkodik, ahogy akar, de kellő felvilágosítás és szakszerű irányítás és ellenőrzés mellett ugyanazért a pénzért egészséges lakást is építhet magának. A javaslat a járási mérnöki rendszer bevezetésével látja elérhetőnek az egészséges építkezéseket, azonkívül abban, hogy egységesen dolgozzanak ki a magyar falu és tanyavilág számára megfelelő olcsó, egészséges lakástípusokat, melyek mintegy kész mintául szolgálnak a kisemberek számára.

A népegészségügyi szempontjából nagyon fontos az egészséges lakás.

Meg kell szívelni az illetékeseknek a szép gondolatot, valóra kell váltani, mielőtt még földreformmal és a telepítésekkel kapcsolatos nagyarányú építkezések megkezdődnek.

Légoltalmi tudnivalók, a gyújtóbomba elleni védekezés és a tűzoltás

(Folytatás.)

A foszforbomba azonnal meggyulao, amint töltését levegő éri. Fehér füstöt fejleszt, részecskéi fakó színű lánggaragnak. — Homokkal vagy vízzel olt-hatjuk. Ha a foszfor a levegővel érintkezik újra lángra lobban, ezért célszerű a foszfor részecskéket vizes vödörbe elhelyezni.

A gyújtóbomba oltásánál igen óvatosan kell eljárni. Legelőnyösebb megvárni, míg a bomba maga elég a csak azután kell az általa meggyújtott anyagot eloltani. Ez azért fontos, mert vannak olyan szerkezetű bombák, melyek az égés bizonyos idején túl robbannak. Oltás közben öltünk alárcot, hogy szemünket s az esetleges mérgező gázok hatásától szervezetünket megvédjük, mert vannak olyan gyújtóbombák is, melyek működésük közben mérgező gázokat fejlesztenek. Gázálarc hiányában nedves kendővel kössük be szánkat és orrunkat.

A padlás padozatát a gyújtóbomba nem ütheti át, ha az elég erős és nem gyújthatja fel, ha ott nem talál gyúlékony anyagra. Fontos a padlásnál, hogy a padozaton felül fa ne legyen. Nagyobb gyújtóbomba áttűrését megakadályozza a laposan rakott, jól habarozott téglaréteg, vagy tenyérnyi vastagságú vasbetonréteg, döngölt agyagréteg, kavicsréteg, amennyiben a padlás teherbírása megengedi. Feltétlenül, okvetlenül szükséges a padlásról minden éghető anyagot, lim-lomot eltávolítani. A padlás padozatának, valamint a háztetőnek gerendáit mázoljuk be impregnáló szerral (többszörös meszelés is már védi), vagy burkoljuk hőszigetelő anyaggal (mészhabarccsal).

Minden házban háztűzoltónak kell lennie, ki a kiltört tüzet a tűzoltóság segítségével nélkül olthatja.

Az égéshez éghető anyag, kellő mennyiségű hő és oxigén szükséges. Ha ezen három kellék valamelyikét elvonjuk, akkor az égés, a tűz megszűnik. A tűzoltó feladata a gerjesztett tűz tovaerjedését mindenképpen megakadályozni, mert különben az addig fog pusztítani, míg éghető anyagot talál. A tűzoltónak a tüzet csirájában kell elfolytatnia, a gyújtóbombát le kell küzdenie, a kis tüzeket el kell oltani, a

nagy tüzeket el kell szigetelni.

Hogy a tűzoltó a tüzet el tudja oltani, tovaerjedését meg tudja gátolni szükséges megfelelő felszerelési tárgyakkal, megfelelő anyagokkal ellátni.

Az egyéni felszerelés a tűzoltó részére gázálarc, fejdővel sisak (tűzoltó- vagy acélsisak), gázszecsesomag, sebkötöző csomag, megfelelő munkaruha, derékszíj. Szakfelszerelés: kézfecskendő 6—7 m. tömítővel, balla, fűrés, lapát, seprő, csáklya, tűzcsapó, támasztó létra, 7—8 m. kötél és lámpák. Szükséges továbbá, hogy a padlástéren a tűz védelméhez tartozó tárgyak, anyagok legyenek éspedig: 50—100 liter ürtartalmú kád, edény, amely a légvédelmi készültség elrendelésétől állandóan vízzel legyen telve, egy-két veder, padlásrészenként két-három helyen elszórvá 5—6 vederre való száraz homok, esetleg apró szemcsés föld, vagy ha az beszerezhető, ugyanilyen mennyiségű árpapelyva.

A gyújtóbomba által szabad területen okozott tüzet nyílt, épületben felgyújtott tüzet zárt tüznek nevezzük. Nyílt tüzhöz soroljuk a mezőgazdaságokban előforduló lábonálló száraz termények, tarlók stb. erdőgazdaságokban a fiatalos és szálerdő, a kitermelt és összerakott faválaszték, valamint szabadon lárólt különféle járműveken szállítás alatt éghető anyagok égését. A feldolgozó, raktározó, lakóépületekben támadt tüzeket zárt tüzeknek nevezzük. Nyílt tüzek esetén figyelembe kell venni a szél irányát s mindig a szél elleni oldalon állástfoglalva kell először a tovaerjedést megakadályozni s csak ennek megtörténte után lehet a tulajdonképpeni oltást megkezdeni.

Padlás, lakás, pince, raktár, műhely, zárt tüzeknél fontos, hogy a tűzoltó csak akkor hatoljon be a helyiségbe, amikor az oltáshoz szükséges oltóanyag, eszköz már kéznél van. A tűzoltó lehetőleg guggolva, csuszva közelítse meg a tüzet, mert a forró levegő, a füst, szénigáz a helyiség felső részén helyezkedik el. A keletkezett tűz mindig akképpen oltandó, hogy a víz sugara soha a láng közepébe, hanem az égő rész szélére irányítassék, hogy ezáltal a tűz tovaerjedése megakad-

tassék. Csak amikor a tüzet körül határoltuk, akkor szükséges az erősen égő részek végleges eloltásához látni. Magasan fekvő égő gerendáznál a vizet soha öntsük vederral, mert ezzel felfelé locsolni nem lehet, hanem vízbe mártott szikracsapóval, távolabbra ható kézi oltókészülékkel legbiztosabban kézfecskendővel igyekezzünk a lángot leverni. Kézfecskendővel úgy oltunk, hogy vízzel telt edénybe állítjuk és egyik kezünkkel a fecskendőt működtetjük, a másikkal pedig a csővezeték a tűzre irányítjuk.

Az oltóanyagokkal takarékoskodni kell, nehogy a végleges eloltás előtt kifogyjon. A vízzel takarékosan bánni azért is célirányos, mert a feleslegesen elocsolt víz a padlás padozatát átáztatja és az alatta levő helyiség berendezését, mennyezetét rongálja. A végleges eloltás után át kell vizsgálni alaposan a tűz helyét s az elszenesedett ingóságokat az égett tetőléccet, deszkát, a padlásról eltávolítani.

A légiveszély elmúltával a tűzoltó kötelessége az épület minden zugát átvizsgálni, hogy esetleg az észlelt rendellenességeket megszüntesse. Kötelessége az elhasznált oltóanyagok pótlásáról gondoskodni az oltóeszközök kifogástalan működőképességéről meggyőződni.

A háztűzoltó fontos kötelessége, az esetben, ha a saját épületének védelme biztosítva van s közeli épületben tűz biztosítva van s közeli épületben tűz segítségére, védelmére sietni.

A ló

Sokat halljuk, olvassuk, hogy a magyar lóra termelt nép, lovagias nemzet, nincsen párja a magyar huszárnak. De az igaz magyar ember nem az idegenből behozott lóversenyek feikarolásával s azok kapzsi nyereszédekében való gyönyörködésével mutatja meg a lótenyésztés iránti érdeklődését. Szereti a lovat, mint munkalársát, mindennapi élete örömeinek es bajának osztályosát. Nem lehet közönyös annak dolgai iránt.

Szép bizonyosságát találtam a lótarló magyar gazda lelkiületének a napokban.

Régi fuvarosomnál érdeklődtem lovai felől. Nem kezdett semmiféle hozs-zadalmal elbeszélésbe, áradozó dicséretésbe. A magyar ember nem bőbeszédű. Pénzért adja a szót. Csak akkor szól és annyit mond, amikor kérdezik és amennyi mulhatatlanul szükséges.

Kérdeztem, hány éves korában éri el a csikó teljes testi kifejlődését? Azt felelte, négy éves korában. Kérdeztem az ő lovainak korát. Elmondta, hogy fakó lovat három éves korában hamba fogta, de meg is adta az árát. Anyja mellé akarta fogni, hogy ne idegen mellé kerüljön. És mit tett az anya kanca? Az „oktalan“ állat? Hogy zsenge csikóját a munka terhetől kímélje, maga akarta húzni az egész szekeret, szemmel láthatóan megfeszítette a hámat a nyakán, egy maga indította, hogy a csikónak ne kelljen erőlködni. A megfeszített munkában aztán rövidesen megrókkant, tüdővést kapott. Az állatorvos azt mondta rá, menthetellen.

Hát aztán le kellett vágatni, elméleti a húsát? — kérdeztem.

Azt nem engedtem, — felelt a gazda. — Nem akartam, hogy más is használja. Még a bőrt sem engedtem lenyúzni. Ott temettem el a kertben.

Nem mondta, de látszott az arcán, hogy nemcsak az anyagi károsodás bántja, hanem szívében bánkódik a hűségese, régi munkatársa elvesztésén.

x Vitárius amerikai mintára készült gyomorsúlyyedi háskötőt, sérvkötőt, gyermek egyentartót, lúdtalpbetétet és német gyártmányú gumiharisnyát. — Nadrágtartók, zoknitartók, különleges hosszúságban kaphatók. Vitárius üzlet csak egy van, Kossuth ucca 2.

Az Alföldön széleskörű olajkutatást rendelnek el

A Dunántúlon évekkal ezelőtt kezdődött meg Lispe—Szentadorján környékén az olajkutatás. Nagy munka volt, komoly befektetést, sok áldozatot követelt, de az eredmény igazolta azokat, akik a kutatások tervét felvetették. Várakozáson felül sikerültek a dunántúli olajkutatások, áldás fakad a föld mélyéből, ami nemcsak nemzetgazdasági szempontból jelent nagy gazdasági előnyt, hanem rengeteg munkaalkalmat jelent azoknak, akik egyrészt a kutatásban vesznek részt, akik a forrásoknál találhatnak elhelyezést.

Az iparügyi minisztérium nemrég elhatározta, hogy az Alföldön is széleskörű olajkutatást végeztet.

Nem történt könnyelműen ez az elhatározás, hiszen roppant nagy anyagi befektetést igényel. Komoly és tudományos kutató munka előzte meg a döntést, amelynek vizsgálódásai azt a feltevést hozták, hogy nemcsak a Dunántúlon, hanem az Alföld egyes részein is lehet gazdag olajforrásokat felfedezni, ha rendszeres kutató munkába kezdenek. A lispei eredmény teljesen indokoltá teszi az alföldi olajforrásokat is. Azt a feltevést, amelyet olajat vár az Alföld egyes részein, megerősíti, hogy földgáz után már voltak a múltban kutatások, komoly eredménnyel is jártak, aztán különböző okok miatt a földgáz utáni munka megállapította, hogy az Alföld talajának mélyén hatalmas földgyüremlések vannak, akárcsak Lispe—Szentadorján környékén. Már pedig az ilyen földgyüremlések természetes csatornaereiben szénhidrogén, olaj és gáz található.

Sok esetben váratlanul feltűnő nagy mennyiségben. A kutatás munkájának az előzetes tervek szerint három nagy központja lesz: Szeged, Szentés és Kecskemét környéke. Az érdekelt városok és azok egész környéke érthető izgalommal és érdeklődéssel várja a tudósok megérkezését, akik szakemberek társaságában végzik el feladatukat.

Ertesztülésünk szerint az iparügyi minisztérium úgy határozott, hogy először Szeged környékén kezdik meg az olajkutatást. A kutatók munkája kiterjed majd Nagyszik-sóra és Királyhalomra, ahol egy ásványvíz felszínre hozásának tartalommal van telítve. A nagyszik-sóiak és királyhalmiak azt hiszik, hogy

a kutató tulajdonképpen egy rejtett olajforrás táplálja a tudományos munkával meg lehet majd találni ezt az olajforrást. Ertesztülésünk szerint az alföldi olajkutatásoknál két bevált módszer szerint fognak majd eljárni. A világhírű magyar tudós, Eötvös báró műszere alkalmas arra, hogy a föld mélyén rejtőző kőolajtömegeket megmutassa. A másik kutató módszer az úgynevezett mágneses és elektromos, amely arra szolgál, hogy a földtani meghatározásokat pontosan ellenőrizze.

Az Alföld ma az ország jelentős kincses bányája, ami a terményeit illeti. Az Alföld termelésének fokozottabb kihasználására és az értékesítési lehetőségek előnyösebbé tételére vannak folyamatban az öntözési és csatornázási munkák. Elképzelhetetlenül nagy jövő, jólét és felvirágzás vár az Alföld népére,

ha emellett még valóra válnék az olajkutatás terén is mindaz, ami ma még csak feltevés. Ennek a feltevésnek azonban tudományos

alapja van, a munka nem vaktában indul meg. A szakemberek sokat várnak a Szeged, Szentés és Kecskemét környéki olaj- és földgázkutatásoktól s ha az eredmény ugyanaz lesz, mint a Dunántúlon, akkor annak áldása az egész magyar életre kiterjed.

Mussolini ötvenhat éves

Mussolini Benito most 56 éves. Az olasz nép szeretettel gondol a Forli-tartományban levő kis Preddapio városkára, ahol 1883 július 27-én született az olasz nép nagy fia: Mussolini, mint a falu kovácsának és tanítójának a gyermeke. Nehéz és küzdelmes ifjúkora ért meg, akárcsak Hitler, a német nép vezére. 1902-ben mint szocialistának Svájcba kellett szöknie,

ahol Lausanneban mint francia nyelv-tanár szerzett diplomát. Amikor 1904-ben Svájcban visszatért, Trientben Battisti szocialista és irredenta vezérnek lett a munkatársa.

Hamarosan az első szocialista újságírók közé küzdötte fel magát, úgyhogy 1912-ben átvette Milanóban az Avanti című szocialista lap szerkesztését. A világháború kitörésekor revízió alá vette álláspontját, hátat fordított a szocializmusnak és a nemzeti gondolatra helyezkedett. Amikor Olaszország az antant oldalán beleavatkozott a háborúba, Mussolini ezt helyezte. Ezért a pártból ki is zárták, ekkor lemondott az Avanti szerkesztéséről és 1914 november 14-én Milanóban megalapította saját lapját, a Popolo d'Italia-t. 115 májusában mint egyszerű bergsaglieri a frontra ment, ahol káplárra léptették elő és 1917

Az olajkutatás eredményei után, ha elvégezték a munkát a Duna-Tisza közén, eljönnek a Tiszántúrra is, mert a hortobágyi gázkút — mely ugyan már bedugult — a debreceni és hajdusoboszlói hőforrás és gázforrás is bizonyítja, hogy a föld mélye kincsekkel van tele a Tiszántúl alatt is, nemcsak a Duna—Tisza közén.

februárjában meg is sebesült. A háború végén fordult csak teljes erejéből a politika felé. 1919 március 23-án megalakította az első »Fascio di Combattimento-t, az első fasiszta szervezetet. 1921-ben 37 fasiszta társával bekerült az olasz kamarába. Ettől kezdve pályája felfelé ívelt. 1922 november 1-én alakította meg első kabinetjét, melynek miniszterelnöke, bel- és külügyminisztere lett. 1924-ben a belügyminiszteri tisztségét átadta Pederzoninak, de két évvel később újból ő vette át ezt a tisztséget.

Miniszterelnöksége óta csak négyszer hagyta el az országot, még pedig 1922-ben a lausannei, 1925-ben a locarnói nemzetközi konferenciára utazott, az utóbbi két évben kétszer volt Németországban, mint Hitler vendége. Az 1925 december 25-iki törvény értelmében mint vezér (duce) vette át a fasiszta párt vezető szerepét. Azóta teljhatalommal intézi Olaszország ügyét.

Miniszterelnöksége alatt négy ízben követte el ellene merényletet, de mindig eredménytelenül. 1931-ben nevével neveztek el a Forum Romanum-ot, amelyet ő ásatott ki. Nemcsak az olasz nép, hanem a magyarság is szeretettel gondol Mussolinire, aki a magyar nép igaz barátja.

Csodálatos felfedezések hozták eljűk

A beszélő fák szigete és egyéb érdekességek

Ebben a mi izgatott minden órában újat hozó világunkban a tudósok, mint az alábbiakból kiderül, nem sokat törődnek a politikai világgal eseményeivel, hanem szobájukba zárkózva, kutatják a Földgolyó rejtett titkait, amelyek most lassan napvilágra kerülnek.

Gondos kísérletek tarták fel a világ jégkamrájának, az »Északi sarknak« csodáit és kimutatták, hogy az éveken át jégbe fagyott alacsonyabbrendű élőlények »életre kelhetők« halálos dermedtségükből.

A leydeni (Hollandia) természet-tudósok összefüggésében most megtárgyalták mindazon felfedezéseket, amelyeket a tudósok az elmúlt év alatt tettek. Megállapítást nyert, hogy a sarkkörtől északra a legforróbb nyárban is legfeljebb egy méter vastagságú jég olvad el s a maradék — jó néhány ezer méter vastag kéreg — ösidők óta érintetlen állapotban hever a világ legnagyobb jégkamrájában. Ebből önként következik az a tétel, hogy az ösidőkben, amikor a jég élénk mozgásban volt az egész földön, a rajtuk élő lények, miután a természet megvonta tőlük az élet lehetőségét, sirjaikat a jégben találták meg és abba ágyazva pihentek legalább százezer esztendő óta.

A tudósok ezzel kapcsolatban megadták a jégkorszak hiteles keresztmetszetét is. A földön akkor tájt legfeljebb az Egyenlítő körül lehetett az esztendő bizonyos szakában maximálisan négy-hat foknyi meleg, a többi részben pedig

dermesztő tél uralkodott. Az ember vigasztalan elhagyatottságában fázva és betegen vánszorgott, kereste a barlangokat és a tűz áldásait. De a tüzelőanyag oly kevés volt, hogy csak a legszerencsésebbek juthattak hozzá. Hogy az akkori ember telehette át ezeket a sörnyű évezeleket, az örök titok marad. Mert az a néhány család, amely a meleg részekben meghúzta magát, ott pusztult el, mielőtt utódaiban fájának fenntartásáról gondoskodott.

A világ leghatalmasabb jégkamrája azonban más titkokat is rejteget számunkra. A jégbe beágyazva olyan szünnyogokat találtak, amelyek több kiló súlynak felelnek meg, szárnyfelületük több négyzetméter. Találtak óriási tojásokat is, melyekben óskigyók fiókái várták föltámadásukat. Ezek a tojások 30—40 kilósak! Találtak ezenfelül néhány példányban hatalmas egereket is, amelyek — ezt bizonyosra állítják, — sohasem kerültek a föld felületére, mindig csak a talaj sötét belsejében éltek és — a mammutok ősei lehettek.

A tudósok ezeknek a leleteknek a birtokában még mindig nem fogtak hozzá a jégben alvó, megmerevedett állatok ebresztéséhez. Sokkal izgalmasabb feladat adódott. Meg kellett állapítani, melyek voltak azok a helyek, ahol a jégkorszak dermesztő hidege kissé alábbhagyott s hol volt a fehér balál világának határa? Megint utra keltek tehát és mindenekelelt az óceánokon fekvő szigeteket vizs-

gálták meg. Ezek a szigetek ugyan is zárt, apró világok és természeti helyzetük mindig azonos valamely földrészével.

Igy jutottak el a tudósok a Húsvét-szigetekre. Csakhamar kiderült, hogy a Húsvét-szigetek szintén jégzónába tartoztak százezer esztendővel ezelőtt. A kutatók megállapították, hogy a szigeten annakidején a mai embernél jóval erősebb, sokkal magasabb termetű emberek laktak, azt különféle vizsgálaton felül az is igazolja, hogy ezek az ősemberek a művészetükben saját terméket, saját aranyait mértékét mintázták le.

A sziget talaja azonban egyéb meglepetéseket is jelent számunkra. A Beszélő Fák szigetén találtak egy igen ritka, vörösszínű agyagfajtát, amely ép úgy, mint a legszilárdabb jég, változatlan állapotban őrizte meg a késő utókor számára százezer esztendő minden életmegnyilvánulását. A vegyészek dolga lesz annak megállapítása, hogy a vörös agyag miféle konzerváló anyagokat tartalmaz, a tény az, hogy a tudósok ép úgy megtalálták az agyagba ágyazott összünnyogokat és más állatokat, mint az Északi sarkvidék jégében. Az agyagba ágyazva találtak néhány többezer éves fatörzset, amelyek az ősnépek életében az óra és a naptár szerepét töltötték be.

A tudósok hozzáállták, hogy az esztendőket óta folytatott élesztési kísérletek nyomán hazahozott ark-tiszi jég és vörös agyag néma temetőjét is életre keltsék. Munkájuk kizárólag arra szorítkozik, hogy a dermedt álomban levő lényeket hozzák vissza a napfényes életbe.

Most már az állatorvosi tudomány is beleavatkozott a kísérletekbe. Olyan vegyszerrel kezelték a Föld őskorából származó állatokat, amelyek a belső szervezeteik működését elősegítik. El kell érni ugyanis, hogy a vérkeringés meginduljon. Levegőt nyomtak az állat, dermedt testekbe, tömény oxigént vezettek beléjük. És most bekövetkezett a csoda, amire a legmerészebb tudósok sem mertek számítani.

Egyik őszünnyog — három négyzetméteres szárnyfelülettel — mozogni kezdett. Egy tojásból kikelt valami, egészen furcsa kigyócska. A szünnyog megsemmisült, a kigyó azonban életben maradt s a tudósok megállapították róla, hogy mérge felülmúlja hatásában akármelyik ma élő utódjának emberölő képességét.

A kísérletek további eredménye képen egy másik kigyótojást is kiszabadítottak a jégből. Később valami gyíkfélt sikerült a merev álomból kihozni. A vörös agyag megint egészen ismertlen állatokat, különösen békafajtákat hozott a laboratóriumba, ezek is egymás után ebredtek fel és ma már vígan mozognak tartályaikban.

Ezek a felfedezések óriási, mondhatni korszakalkotó jelentőségűek. Az egész világon nagy érdeklődés fűződik most már az őslénytani tudósok és kutatók működéséhez.

KATONAI felszerelések

Legolcsóbban

NAGYMAJTÉNYINÁL

Péterfia-u. 8, a ref. gimnáziummal szemben.

X HAJFESTÉS? TARTÓS HULLAM ARCÁPOLÁS? bizalommal forduljon Debrecen legrégebbi szakszövetéséhez. Komárominé, — Btkabérház, telefon: 19-56 szám. — „Jestő” kerék.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
 Debrecen, József kir. herceg ucca 1. szám.
 Telefon nappal: 27-89. (3 mellékállomás),
 éjjel 27-89, 11-33. Előfizetési árak havonta
 3.— pengő, negyedévenként 9.— pengő,
 félévre 18.— pengő, egész évre 36.— pengő.
 Egyes szám ára hétköznap 12 fillér, vasár-
 nap 24 fillér.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata szeptember 9—16-ig: „Kigyó”, Piac u. 31. sz., telefon: 30-95. — „Magyar korona”, Kálvin-tér 15. sz., telefon: 16-06 sz. „Csillag”, Árpád-tér 1. sz., telefon: 29-32. — „Sass” Hatvan u. 70. sz., telefon: 11-39. — „Szent-Háromság”, Homokkert, Szabó Kálmán ucca 14., telefon: 17-09.

MENTŐK TELEFONSZÁMA: 04.
RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

Vágy

A bit, a mult, a csókos száj,
 A napsugaras tiszta táj,
 Az igazi szó, a holdas éj,
 A mosolygás, az üdv, a kéj,
 A szivárványos szebb jövő.
 Az igazságért láncötörő
 Jó lelkű tiszta férfiu,
 Ki izmos erős s nem bíu,
 Ki jót is akar és jót is tesz.
 Ki mástól semmit el nem vesz,
 Kt jutalmaz a sors a nép
 S aki körül csak esupa szép
 Szerető hitves puha ágy
 Ölelő kar az, az a vágy.

A most, a már s minden-ni fáj,
 A sötét, borus, ködös táj,
 Hazug szavak és csek
 Az lőd, bus, fáradt szemek,
 Álmatlan éj künn vad vihar,
 Bent gyámolatlan gyáva mar
 Szeretni nem mer senki sem,
 Oly közel már a sír verem,
 Minden esőként fizetni kell,
 Kibékülnél mindenkivel,
 Ki enni, hinni sohse hagy,
 Ha mégis jó vagy kikapog,
 A tarka, ronesolt, rossz hajó
 Az életünk az a való.

FALUHELYI LÁSZLÓ.

— Vasárnapi istentisztelet rend a ref. templomokban. Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr. Farkas Pál, délután 5 órakor Nagy Sándor, Kistemplomban délelőtt 9 órakor Kalmár Lajos, 11 órakor Baja Mihály, délután 5 órakor Szabó Gábor. Kossuth uccai templomban délelőtt 10 órakor Csutoros Sándor, délután 5 órakor Nagy József, Károli G. téri templomban délelőtt 9 órakor Nagy József, délután 4 órakor Peleskey Károly. Ispóty-templomban délelőtt 10 órakor Kulesár Dezső, délután 5 órakor Nagy Dezső. Árpád téri templomban délelőtt 10 órakor dr. Hegyaljai Kiss Géza, délután 3 órakor Márki Kálmán. Homokker-ti templomban délelőtt 10 órakor Kovács József, délután 5 órakor Kövér József. Nyilastelepi templomban délelőtt 10 órakor Mezey Béla, délután 3 órakor Siposs Imre. Csapókerti templomban délelőtt 10 órakor dr. Danesházy Sándor, délután 3 órakor Vándor Ernő. Nyulasi óvodában délelőtt 10 órakor Acs Mihály. Téglaskerti áll. iskolában délelőtt 10 órakor Birinyi János. Téglavetői gyűl. házban délután 3 órakor Kovács Árpád. Wolaffka-telepi olvasókörben délután 3 órakor Nagy Sándor th. Horthy kórházban délelőtt 10 órakor prédikál és úrv. oszt. Nagy Sándor. Tanyai istentisztelet: Hortobágyon délelőtt 10 órakor

vitész Szabó Endre. Szikgáton délután 3 órakor vitész Szabó Endre. Cucán délelőtt 9 órakor Hézszer Zoltán. Hegyesen délelőtt 11 órakor Hézszer Zoltán. Elepen délután 2 órakor Hézszer Zoltán. Bánkon délelőtt fél 10 órakor Bíró Béla. Diószegi úton délelőtt 11 órakor Bíró Béla. Pacon délelőtt 10 órakor Papp Géza. Mézeshegyen délután 2 órakor Papp Géza. Ondód 11. Vedres-dűlő ndelelőtt 9 órakor Rápolty Árpád. Kunpálhalmán délelőtt 11 órakor Rápolty Árpád. Nagymacsón délelőtt 10 órakor Kurucz József. Kismaacson délután 2 órakor Kurucz József.

— Vasárnapi misered a Szent Anna uccai róm. kat. templomban és kápolnában. Mise kezdete reggel 6, 7, 8, 9 órakor. Fél 10-kor nagymise, melyet tart Láng Pál pápai kamarás. Szentbeszédet mond Hanzély Lajos. A kertsekben és kápolnában a rendes misered.

— Az evangélikus templomban vasárnap d. e. 10 órakor gyülekezeti istentisztelet. Prédikál Krescsák Kálmán segédlelkész.

— Istentisztelet a baptista imaházban. A Szappanos uccai imaházban vasárnap d. e. fél 9-től fél 10-ig imaáhitat, fél 10-től fél 11-ig prédikáció, 11—12-ig vasárnapi iskola, d. u. 6—8-ig vallásos estély vegyeskar és zeneszámokkal. Szerdán este fél 8-tól fél 9-ig bibliaóra. Péntek este fél 8-tól fél 9-ig imaóra.

— Tézene a Déri téren. Ma, vasárnap, szeptember hó 10-én a m. kir. „Bocskay István” 11. hajdu-ezred zenekara Somlai Ádám alhadnagy, ezredobos vezénylessel délbén fél 12 órakor fél 1 óráig a Déri téren tézenét tart a következő műsorral: 1. Várhalmi O.: „Zrínyi Miklós” induló. 2. Strauss: „Déli rózsák” keringő. 3. Kéler: „Rákóczi” nyitány. 4. Gounod: „Faust” c. operából egyveleg. 5. a) Pécsi: „Kossuth Lajos emlékére”. b) Farkas: „Horthy” induló. 6. Huszka: „Lili bárónó” c. operett-egyveleg. 7. Kálmán: „Hej cigány” Marica grófnő c. operettből. 8. Kiss J.: „Kuruc” induló.

x Óvodás gyermekek beiratása német játékdélelőttökre, iskolás gyermekek naponkénti német tanórára. Batthyány 16. Német gyermekotthon.

Művészi
 nappali és estélyi
 frizurákat készít a legújabb divat szerint
HERMANN ENDRE
 hölgyfodrász
 Batthyányi-utca 10 sz.

— Megkezdődik a nyulasi hangárépítés. A Debreceni Repülő Club sportrepülői részére közelében megkezdődik a Nyulason a hangárépítés. A munka vállalatba adására vonatkozó tárgyalások Tóth Lajos építésszel már befejezéshez közelednek. Az építkezés kapcsán a hangár környékének planirozási munkálatait is még az ősz folyamán elvégzik.

— A továbbképző-tanfolyam a református Dóczy polgári leányiskolával kapcsolatban ez iskolai évben is megkezdte működését, a multévi keretek között. Jelentkezni lehet a polgári iskolai igazgatói irodában hivatalos órák alatt.

— A római katolikus polgári fiúiskola igazgatósága (Varga ucca 4. sz.) közli, hogy az évnnyitás szeptember hó 11-én, (hétfőn) délelőtt 9 órakor lesz. Gyülekezés háromnegyedkilenc órakor az iskola udvarán.

x Bálint (Weissmann) Magda okl. nyelvmester, a francia, német, angol nyelvek tanítását megkezdte. Órák megbeszélése: Werbőczy ucca 4. sz. II. 7. (Iparkamara épület)

Elfogták a népfürdő szarkáját

A debreceni rendőrség a tegnapi napon kézrekerítette a Népfürdőben az utóbbi időben egyre sűrűbben elkövetett ruhalopások gyanúsítottját Kállasi Julia bejárónő személyében.

Kállasi Julia a gyanu szerint többek között Varga Mária Kölcsey uccai lakostól, Doros Mária és Szabó Eszter bejárónőtől, Bíró Erzsébettől és Bakó Margittól lopott ruhaneműket kombinétól kezdve a felsőruháig. Úgyhogy a károsultak egy része igen kényes helyzetben volt a lopás felfedezésekor,

mert a früddressz kivételével minden ruhája az ellopott strandláskában volt. A lopott értékek között szerepeltek pénztárcák is, kisebb 40—60 filléres összegekkel.

A gyanúsított azon vesztett rajta, hogy egyik lopott ruhát átala-kitotta shorttá és abban mutatkozott a Népfürdőben. Véletlenül éppen ott volt a károsult is, aki rendőrt hívott és Kállasi Juliát előállították a rendőrségre. A lopások egy részét beismerte, más részét tagadja. A rendőrség őrizetbevette.

Családi értesítések:

Kéký József

és

Végh Jolán

házasságot kötöttek.

Dr. Gács Jenő

és

Grünberger Boriska

szeptember tizedikén, vasárnap délután 3 órakor Ferenc József út 66. alatt, a Klein étteremben tartják esküvőjüket. Jóbarátjaikat, ismerőseiket tisztelettel meghívják. (Minden külön értesítés helyett.)

A póruljárt tolvaj eldobta a lopott pénztárcát 200 pengővel

Kovács Lajosné budapesti lakostól a mult hét szerdáján a Debrecenből Budapestre induló vonat fülkéjében ellopott pénztárcáját 211 pengő készpénzzel és nemrég elhunyt leánya utolsó levelével és fényképével, valamint fontos iratokkal.

Az ügyben a tegnapi napon érdekes fordulat állt be. Szabó Zsigmond vasutas a Wesselényi ucca 47. szám előtt egy bokor tövében eldobva megtalálta a pénztárcát, melyben a fénykép és levél, valamint fontos iratok között egy borítékban 200 pengő is ott hevert. A tolvaj valószínűleg azt hitte az ideges keresgélésben, hogy a levélben is iratok vannak és meg sem nézte annak tartalmát.

Szabó Zsigmond nyomban a rendőrségre sietett a pénztárcával és a 200 pengőt az okmányokkal együtt a rendőrség juttatta el a közben Budapestre visszautazott Kovács Lajosnénak. A póruljárt tettes iyenformán csak a tárcában aprópénzben levő 11 pengőhöz jutott hozzá. Érdekes, hogy a 200 pengőt Kovács Lajosné mint örökséget vette át Debrecenben és éppen ezért utazott a városba.

x Dr. László Erzsébet közép- és keresk. iskolákra képesített tanár, német francia és angol nyelvtanítását megkezdte. Vörösmarty ucca 14. szám.

— Értesítés. A Vasútasok Szárnyas-kerék Önképző- és Önszolgáló Egyesülete vezetősége értesíti összes tagjait, hogy közóhajra a közgyűlés által elfogadott tagdíjemelés alapszabálmódosítása leérkezett. Így 1939 év aug. hó 1-től a havi tagdíj 20 fillérrel emeltett. Természetesen ezen emeléssel szemben a temetési segély is aránylagosan és lényegesen emelkedett. — Nyugdíjas tagjainktól ez év december 1-én összesen 1 pengő hátralékot fogunk levonni s azután állandóan 1,20 fillért. Minden ügyben készséggel nyújt felvilágosítást a Szárnyaskerék vezetősége. Iroda: Hunyadi ucca 9.

Debrecen egy hónapja

Hét tüzeset volt Debrecenben augusztus folyamán. A kár értéke körülbelül 3800 pengő, melyből biztosítás révén megtérül körülbelül 520 pengő.

Tíz öngyilkosság, 605 mentőbeavatkozás egy hónap alatt. Aug. havában összesen 605 mentési eset fordult elő. Tíz öngyilkosság történt, melyből mérgezés 6, szúrás-metszés 2, akasztás 2. A mentőkocsik által befutott út 918 km. A mentőautó által befutott út 2199 kilométer volt.

1,293.162 pengő adó folyt be augusztusban Debrecenben különböző adónemekben. A mult év augusztusában befolyt 1.175.927 pengő, tehát az idén 117.234 pengővel több köztartozást fizettek be, mint egy évvel ezelőtt.

A hatósági munkaközvetítő hivatal nyilvántartott augusztusban 673 munkahelyet és 664 munkakeresőt. Közvetítve lett 595. Száz munkahelyre 95 munkakereső jutott. A munkahelyek közül 207 a férfiak, 466 a nők részére jelentett be.

A nagyerdei uszodát augusztus hónapban 53.999 egység látogatta. Ebből felnőtt volt 37.530, gyermek 16.469. A népfürdő látogatottsága ugyancsak a hónapban 37.667.

— A fejfájás és a migrén, akkpr, ha ezek a béműködés és a gyomormesztés zavaraiából erednek, gyakran már kis pohár természetes Ferenc József keserűvíz használata után is megszűnnek. Kérdezze meg orvosát!

x Vattay Margit főnökezetében szeptember 20-án zártkörű diák-tanfolyam kezdődik Kossuth u. 11.

— Makula Záli 42 éves baránci cigányasszonyt halva találták a cigánytelep egyik kunyhójában. Az orvosi vélemény szerint a halált szívbénulás okozta, melyet méhenkivüli terhesség idézett elő.

— Felhívás a volt 39-esekhez. Felhívjuk a volt 39. és 139. bajtársak, hogy e hó 14-én, csütörtökön este fél nyolc órakor a Front-harcos Otthonban minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— Felvidéki népművészeti és háziipari kiállítást rendez Kassán a MANSz kassai csoportja szept. 17—24-ig a Tannonciskola kiállítási termében. Célunk a visszacsatolt Felvidék népművészeti kincseit egy kiállítás keretében a nagyközönség elé tárni. Úgy hisszük, hogy az érdeklődők örömmel ragadják meg az alkalmat, hogy ezeket az eddig ismeretlen felvidéki és kárpátaljai népművészeti kincseket megtekinthessék. A MÁV kedvezményes utazást biztosít minden érdeklődőnek, ha kérvényét 1 P melléklésével (bélyegben) mielőbb eljuttatja a MANSz központjába Budapest VII., Rózsa u. 23., honnan a jegyet címükre megküldik. A MANSz kassai csoportja.

Gyászrovat

Nagy részvét mellett temették el Csighy Andor lelkipásztort

Nagy közönség részvéte mellett temették el a váratlanul elhunyt Csighy Andor hosszúpályi lelkipásztort a köztemető diszravatólójából.

A Kossuth Dalárda *Makai Sándor* h. karnagy vezénylese mellett gyászdalt énekelt, majd *Uray Sándor* h. püspök, egyházküreteti főjegyző mondott mélytartalmú gyászbeszédet. Csighy Andor bibliai életigéjét fejtegette. Csighy Andor, amikor munkálkodott, nem emberekre nézett, nem emberi szempontok irányították, csak az Istenre nézett és így vitte keresztül élete programját, mely e három szó volt: *becsület, munka, csend.*

A gyászbeszéd után közének hangzott el s a dalárda éneke hangjai mellett kivitték a rengeteg koszorú és virág közt a sírhoz Csighy Andor koporsóját. Itt dr. *Szász Imre* esperes a debreceni egyházmegye nevében búcsúzott a jóságos lelkű pásztortól, aki 35 esztendőn keresztül vezette híveit. Olyan pásztor volt, aki mindig kész volt életét adni híveitért.

Vass József segédlelkész a hosszúpályi gyülekezet búcsúját tolmácsolta. *Tenyői József* igazgatótanító a ref. tantestület és *Zsádon Lajos* főjegyző a politikai község nevében búcsúzott a kedves halottól, kinek jóságos cselekedeteit sohasem felejtik el. A Kossuth Dalárda énekének hangjai közben hantolták el Csighy Andor porhüvelyét.

Barna Ernőné Halász Judith, fodrászmester neje hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése vasárnap félöt órakor lesz a Köztemető 2 A) ravatalozójából. Lakás: Kécs uca 29. Gebauer-cég rendezi.

Bogdán Pityuka életének 13. hónapjában elhunyt. Temetése ma délután 5 órakor lesz a Köztemető 3. számú ravatalozójából. Temetését *Bartha* vállalata végzi.

Asztalos Sándor életének 80-ik évében elhunyt. Temetése ma délután 3 órakor lesz a Köztemető 3. számú ravatalozójából. — Temetését: *Bartha* vállalata végzi.

Tibay Istvánné Szondy Zsuzsánna, életének 48. évében elhunyt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a Köztemető 2 A) ravatalozójából református szertartással. Lakás: Honvéd uca 23. — Temetését *Fehértői* vállalata rendezi.

Sarkadi Mihály 24 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután három órakor lesz a Köztemető 3. ravatalozó terméből. Dankó temetkezési intézet.

Feldmann Jenő debreceni fakereskedő, a Statusquo-ante izr. hitközség évtizedeken keresztül volt gonanoka és vallási előjárója, munkás

életének 76-ik évében elhunyt. Főlei maradványait folyó hó 10-én délelőtt fél tizenkét órakor helyezik örök nyugalomra. Az elhunytban Mező Armin debreceni fakereskedő, Mező Ernő nagyváradi gyógyszerész édesapjukat, dr. Izsák Adolf endrődi és Vajda Béla debreceni állatorvosok apósukat gyászolják.

Feldmann Jenő temetésére 11 órakor a vármegyeháza előtt autóbussz áll rendelkezésre.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik szeretett feleségem, édesanyáink temetésén megjelentek, vigasztaló szavaikkal fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek, továbbá az összes rokonoknak, jó ismerősöknek, ezúton mondunk fájó szívvel hálás köszönetet. — **Tóth Sándor** ny. MÁV ellenőr és családja.

Köszönetnyilvánítás. Felejthetetlen jó férjem, drága édesapám elhunyt alkalmából mindazoknak, akik mély bánatunkban részvételt osztózní kívántak, továbbá a városi adóhivatal tisztikarának, a Csizmadia Társulatnak és karlársáknak, akik ravatalára koszorút, vagy csokrot helyeztek, ezúton mondunk fájó szívvel igaz köszönetet. — **Özv. Molnár Jánosné** és családja.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik felejthetetlen jó férjem, drága édesapám, Sebestyén J. Béla temetésén részvétükkel, ravatalára helyezett virágaikkal, mély fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton is hálás köszönetet mondunk. **A gyászoló család.**

Köszönetnyilvánítás. Szeretett jó anyáink, néhai Nyalka Istvánné elhunytával ért nagy bánatunkban részvételt osztó rokonainknak, barátainknak, ismerőseinknek, ezúton mondunk köszönetet a temetésen való megjelenésükért és koszorúikért is. **A gyászoló család.**

Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonainknak, barátainknak, ismerőseinknek, akik szeretett anyáink elhunytával ért nagy bánatunkban részvételt voltak, temetésén megjelentek, ravatalára koszorút helyeztek, ezúton mondunk köszönetet. **A gyászoló család.** — **Özv. Nagy Imréné.**

Köszönetnyilvánítás. Istenben boldogult férjem, édesapám elhunytával nyilvánított részvétért, ravatalára küldött koszorú és virágokért mindenkinek, de különösen a HÉV igazgató úrnak, a tisztviselő uraknak és személyzetnek, hálás köszönetet mond **Özv. Árvai Gyuláné** és családja.

B. Töviskes András

gazdálkodó 70 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn délután fél 5 órakor lesz a Köztemető II. A) sz. ravatalozó terméből ref. szertartással. Lakása: Sárkány u. 5. *Pusztai* temetkezési intézet.

Anyakönyvi hírek

Születések: Kovács Imre földműves Macs 71-73. fiú Ferenc. Biró Gábor fm. Bajnok u. 42. fiú János. Bihari Gábor int. kapus, Kossuth u. 35. fiú Gábor. Pazár Zoltán m. kir. főhadnagy Honvéd u. 29. leány Eva Mária. Ujj István ker. s. Ruyter u. 40. leány Edith. Szilágyi Sándor erdőtelepítő, Pac 20. leány Erzsébet. Kiss Gábor gazdálkodó, Lórányffy u. 48. leány Erzsébet. Módy György kórházi tisztvis. Horthy kórház, fiú Elek. Cseresznyés András, Solyom u. 8. leány Margit. Kürthy Zoltán MÁV mérnök, Csapó u. 84. fiú Csaba. Keserü Imre napsz. Fogarassy u. 4. leány Erzsébet Katalin. Kiss József erdőtelepítő, Haláp 132. fiú István. Török János fm., Ebes 90. fiú József. Sarecz József gazd. cseléd, Bánk 9. leány Mária. Nagy Ferenc gazdálkodó, Bogárdi u. 19. leány Margit. Horváth Sándor fm. Nádudvar, leány Katalin. Csikos József kocsis, Bellegelő 199. fiú Sándor. Kiss Lajos közműves. Dobó u. 22. fiú László. Nagy László gazdálkodó, Bagamér, fiú László. Harsányi János piaci árus, Eötvös u. 16. fiú János. Kovács Károly npsz. Hajdúböszörmény, leány Juliánna. — Szabó József Kovács s. Böszörményi út 88. leány Margit. Bökönyi József örmester, Timár u. 46. fiú Csaba József. Papp László MÁV lakatos, Szónay Ferenc u. 16. fiú József. Pásztor Ferenc napsz. Szoboszlai dűlő, fiú Ferenc. Tötös József szobafestő s., Kúp u. 74. leány Margit.

Eljegyzések: Ujlaki János MÁV esztergályos, Virág u. 33. — Varga Margit Lidia, Görény u. 4. Pozsgai Sándor postai műszerész, Apaffy u. 24. — Magyar Erzsébet, Eötvös u. 14. Kovács József napsz. Mikepércsi út 63. — Bodó Irma Juliánna, Klapka u. 9. Ötvös Ferenc fűszerkereskedő, Emerich u. 22. — Pallok Zsófia, Budapest. Vida

x **Leveles Irén** okleveles nyelvtanár-nő, londoni tanulmányútjáról hazatérve, angol, francia német nyelvtanítását megkezdte, Bikabérház I. 3.

x **Majestic 5 emeletes luxuspenzio a Svábhegyen,** a fogaskerekű megállónál. Központi fűtés, hideg-meleg folyóvízes, fürdőszobás, erkélyes lakosztályaival, tündéri kilátással a fővárosra. Elsőrendű ellátással, kivánságra diétával. **Az üdülők királya.** Orvos a házban. Pensio P 9. — 101. Hasonló szomszédos üzemeink: Lomnic, Mirabelle, Kis Majestic, Bijoux. Telefon: 165-416, vagy 165-286.

x **Árverési hirdetés.** Debreczenben 1938 július 12-én elhalt Zsiros Gyula hagyatékához tartozó ingóságok — bútorok, ruhaneműek és egyéb ingóságok — 1939 szeptember 21-én d. u. 4 órakor, Böszörményi út 85. sz. a nyilvános árverésen eladnatk. Vételi illeték a vevőt terheli. Debreczen, 1939 szeptember 7. Letárbiztosi hivatal.

— **Beiratkozás.** Debreczen sz. kir. város zeneiskolájában naponta délelőtt 9—1 óráig és délután 3—5 óráig. Tanítás szeptember hó 14-én kezdődik. Bővebb felvilágosítás a hirdetményeken és a zeneiskola titkári hivatalában nyerhető, Vár uca 1., telefon: 23-96.

— **Négy új vitorlázó pilóta.** A Debreceni Repülőklubban folyó kiképzés során most újabb négy pilótajelölt tette le sikeresen a vitorlázó repülésben az A. vizsgát.

— **A debreceni római katolikus elemi fiú- és leányiskolában** a tanítás folyó hó 11-én hétfőn megkezdődik. Felkérem a szülőket, hogy beírt elemi iskolai tanuló gyermekeiket a jelzett napon, délután félkettő órára a Varga ucai fiúiskolához küldeni sziveskedjenek. — Igazgató.

— **Garai tánciskolájában** (volt Öregtanya), minden esztendőnkön, vasárnap délután, este össztánc.

x **Szatmáriak** összejövetelüket minden hónap második szerdáján tartják a Gambrinus külön termében.

István asztalos s., Malvin u. 38.—Budai Alice, Vendég u. 77. Vezendi Imre napsz. Görény u. 16.—Kovács Eszter, Monostorpályi.

Házasságok: Mile Lajos MÁV géplakatos, Malvi u. 34.—Magyar Ilona, Vár u. 1. Botos Dezső gazdálkodó, Nagycsere 110.—Madarasi Mária u. o. Borsó Mihály lakatos s., Szoboszlai P. I. u. 20.—Borsos Rozsa, Gróf Vécsey u. 19. Medgyaszai István cipész s., Nyúl u. 38.—Nagy Margit, Homok u. 28. — Weininger Károly István HÉV s.munkás, Oláh Károly u. 43.—Szathmári Juliánna ugyanott. Dr Vasady Lajos MÁV szállító, Simonyi út 5. b.—Koós Gyak., Homok u. 132.—Z. Fekete Anna ugyanott. Kalmár József napsz. Hamária, Magoss Gy. tér 2. Ticz János örmester, Berettyóújfalú—Bota Erzsébet, Acél u. 35. Pál János j. bir. díjnok, Szabó K. u. 27.—Borsos Margit, Hegyi M. u. 12. Szabó József fm. Bellegelő 540.—Józsa Rozália, Diószegi út 183. Kovács András városi napidíjas, Gyár u. 12.—Bagdi Emma Rakovszky u. 5. Falussy Tibor detektívlasi u. 28.—Deák Zsuzsánna ugyanott. Seres László vas- és fém esztergályos, Keleti sor 13.—Horváth Etelka ugyanott. Ruznyák József közműves s. Hangyás u. 21.—Gergencsik Mária, Böszörményi út 88. Faluhelyi László szig. orvos, Kút u. 62.—Dózsa Anna ugyanott. Erdei Mihály közműves mester, Kardos u. 1.—Kulcsár Ilona, Hadházi u. 33. Ledőczy József vasker. s. Eötvös u. 1.—Gyulai Margit, Tépe. Kéki József MÁV lakatos, Csillag u. 95.—Végh Jolán, Bercsenyi u. 25. Erdélyi Dezső vil. váll. tisztv. Legányi u.18.—Takács Margit, harsányi G. u. 18. Czeglédy József OTI tisztv. Burgondia u. 17. — Szombathelyi (Szláma) Margit, Szent Anna. u. 36. Pálóczy Sándor fm., Olajút 75.—Szoboszlai Margit, Tegez ucca 39. szám.

Mit nem lehet végrehajtani a kisiparosoknál

A közadók kezeléséről szóló vonatkozó pénzügyminiszteri rendelet szerint a végrehajtás alól ki vannak véve és még a végrehajtást szenvedők belegegyezésével sem foglalhatók le a kisiparosoknak és kézműveseknek ipari, gyári és mezőgazdasági munkásnak, napszámósoknak és általában azoknak, akik magukat kézimunkával tartják fenn a keresetük folytatásához szükséges szerszámaik, eszközei, műszerei, állatok és ezek részére fél évre szükséges takarmány, továbbá kisiparosok és kézművesek feldolgozható anyagkészlete 500 pengő erejéig.

Megtörtént, hogy az adóügyi hatóságok köztartozások fejében a felsorolt eszközöket lefoglalták. A benyújtott panaszok folytán a közgazgatási Bíróság a foglaltat feloldotta.

x **Antikvár és új tankönyvek** beszerezhetők Aczél antikváriumában, Széchenyi ucca 2. Ugyanott új füzetek mindenféle formában.

— **Schaff tánciskolájában** „Koronában” ma este nagy táncbemutató. — Hétfőn tizenegyedikén új tanfolyam kezdődik.

— **Zongorát** akadémiai módszerrel kitűnően oktatók. Kezdetől legmagasabb fokig. Vizsgáztatok. Címét „Házhoz megyek” jelígre a kiadóra kérem

x **Békessy Béla Vivóklub, Debreczen, Simonffy uca 1. C) I. em.** értesíti tagjait és a vivósport iránt érdeklődő közönséget, hogy modern sportszükségleteknek megfelelően átalakított termében az oktatás megkezdődött. Fereny Pál egy. vivómester 22-98. sz. telefonszámon, vagy személyesen érdeklődőknek a klub helyiségeiben szívesen szolgál felvilágosítással.

Minden külön értesítés helyett. Özv. Feldmann Jenőné, szül. Weisz Cecilia, mint feleség megtört szívvel tudatja, hogy a legjobb férj, apa, nagyapa és rokon

Feldmann Jenő fakereskedő

a debreceni Statusquo-ante izr. hitközségnek évtizedeken keresztül volt gonanoka és vallási előjárója, hosszú szenvedés után életének 76-ik, boldog házasságának 54-ik évében jobblétre szenderült.

Főlei maradványait f. hó 10-én, d. e. fél 12 órakor helyezik örök nyugalomra a debreceni izr. temetőben. Debreczen, 1939. szeptember 8-án.

Mező Armin, Mező Ernő, Feldmann Szerén, férjezett dr. Izsák Adolfné, Feldmann Gabriella, férjezett Vajda Béláné gyermekei.

Feldmann Márton és családja, **Feldmann Ignác** és családja, **Füzes Sándor** és családja, **Molnár Adolfné** sz. **Feldmann Ilka,** özv. **Berger Mártonné** sz. **Feldmann Sarolta,** **Mezei Albertné** sz. **Feldmann Berta,** **Kenyeres Béláné** sz. **Feldmann Mariska** testvérei.

dr. Izsák Aderján, Mező György, Mező István, Vajda József unokái. **Mező Arminné** szül. **Rossenwasser Gizella,** **Mező Ernőné** szül. **Kain Eszter** menyei. **Dr. Izsák Adolf, Vajda Béla** vejei és a többi rokonsága nevében is.

Meggyújtotta férjét

Budapest, szept. 10. Szombaton este Rákospalotán az Erdő dílő egyik házában Fettner Sándor közművest felesége verekezés közben valami gyúlékony anyaggal leöntötte és meggyújtotta. A szerencsétlen ember a súlyos égési sebekbe helehalt. Az asszonyt letartóztatták.

A szegény lakosság gázálarccal való ellátása

Az ipartestület felhívja az iparosokat, hogy minél nagyobb számban kapcsolódjanak be a Léggóltalmi Liga gázálarccal való ellátásába. A cél a szegény lakosság gázálarccal való ellátása.

— **Erdőteljes, kövér egyéneknek, s köszvényeseknek és aranyérben szenvedőknek** reggelként éhgyomorra egy-egy pohár természetes Ferenc József keserűvíz gyakran felbecsülhetetlen szerkeletet tesz. Kérdezze meg orvosát!

— **Esküvő.** Falussy Tibor Aurél m. kir. detektív ma, vasárnap délután tartja esküvőjét Fekete Anna Mária úrnéval.

— **Síremlékavatás.** Hermann Benjamin és Hermann László hírlapíró síremlékének felavatása ma, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz az izr. temetőben.

— **A völgyény rálőtt a volt férjre Rákoshelyen, a Baross utcában.** Kovács Lajos 24 éves kazánkovács meglátogatta volt feleségét, akivel elbeszélgetett. A férj ott találta a völgyényt is, aki veszekedni kezdett vele s a volt férjre kétszer rálőtt. A golyók súlyosan megsebesítették Kovácsot.

— **Halálragázolta az autóbusz** Budapest. Török Mátás 24 éves kifutót, aki kerékpáron haladt az úton. — Az autóbusz egyik vaskampója rántotta a kerekek alá a kifutót.

— **Besurranó tolvaj ellopott** Vekerdő Géza, IBUSZ bizományos, Piac ucca 58 szám alatt levő lakásáról egy zsebórát egy vekkerórát és 30 pengő készpénzt. A rendőrség megindította a nyomozást a tettes kézrekerítésére.

— **Losszenci István főispán és hitvese s dr. Bókay Zoltán egyetemi tanár** megtekintették a Debreceni Repülő Club motoros és vitorlázó repülőinek kiképzését és a látottakról nagy megelégedéssel nyilatkoztak.

— **A Mikepércsi úti (Ghillányi) állami népiskola** — tekintve a nagy érdeklődést — közli, hogy utolsó pöbészérek szeptember 11. és 12-én (hétfőn, kedden) délelőtt 8—12 óráig tartanak meg az I. számú gazdasági népiskolában, Mikepércsi út 10. szám alatt. — A VII. osztály is megnyílik. Igazgatóság.

— **A Déri-múzeum** ma vasárnap 9—1 óráig nyitva. Belépődíj nincsen. A Baltazár Dezső uccai iskolaépületben elhelyezett Thaly-szoba épületjavítás munkálatai miatt zárva. A Közművelődési Könyvtár egész nap zárva.

— **Párbaj a mezőn az agyontvert libák miatt.** A bagosi határban Erdőss András és felesége a tilosban legeltették a libákat. Szécsi András 47 éves mezőőr észrevette a libákat és úgy közéjük vágta a botját, hogy a libák közül négy megdöglött. A házaspár felbőszülten vette üldözőbe a mezőört, aki elmenekült. Másnap reggel azonban útját állták Erdőssék. Párviadal kezdődött. A csősznél vasvilla volt, s Erdőssnél dorong. Kiverték egymás kezéből és bírokra mentek. Erdőss volt az erősebb és míg a földhöz nyomva tartotta, Erdőssné a vasvillával elverte alaposan. Megindult a házaspár ellen az eljárás, hatósági közeg elleni erőszak miatt.

— **Iskolakönyvek** új- és használt, mindenféle tanszerek kaphatók. Analfy József könyvkereskedésében.

A Szenczi Molnár Egyesület nagyszabású János vitéz előadásai

Megemlékeztünk már arról a nagyszabású művészi eseményről, melyet Debrecen kulturális életében a Szenczi Molnár Albert Ének és Zenekari Egyesület értékes vállalkozása jelent. Szeptember 23-án és 24-én este, 25-én és 26-án délután pedig ifjúsági előadásban kizárólag diákok részére, hatalmas kórusral, balettel és megerősített zenekarral előadják Kacsóh Pongrácz gyönyörű daljátékát, a **János vitéz**-t a Csokonai-színházban.

A János vitézt Debrecenben az

úritársadalom tagjaiból a legkiválóbb műkedvelők adják elő. Hogy milyen nivós, szép előadásban lesz része a közönségnek, azt mutatja, hogy értesülésünk szerint a fővárosi Operaháztól többen lejönnek megtekinteni a János vitéz eredeti beállítású és Debrecenben még nem látott monumentális előadását.

Debrecenben máris óriási érdeklődés nyilvánul meg az előadás iránt. A szereplők névsorát következő számunkban közöljük.

Fizetési meghagyást bocsátott ki ki a debreceni OTI

több mint száz volt Bocskai vezetőségi tag ellen, a klub tartozása miatt.

Kellemetlen meglepetést kellett azoknak körében, akik 1934 óta a Bocskai FC vezetőségi tagjai voltak, — az OTI-nak fizetési felszólítása melyet hír szerint több mint száz volt vezetőségi tag megkapott, melyben 8—10—16—18,000 pengő összegig egyetemlegesen követelik rajtuk a Bocskainak ezidőszert a kamatokkal együtt 23,000 pengőre felszaporított tartozását.

Az OTI felszólítása csaknem másfél-száz embert érint, köztük olyanokat is akik most a felszólító levélből vettek

először tudomást arról, hogy évekkézelőtt a Bocskai beválasztotta őket a vezetőségbe. A több mint száz vezetőségi tag máris szervezkedett és körlevélben hívták össze egymást hétfőn tartandó gyűlésre, melyen megbeszélnek a teendőket.

A fizetési felszólítások ügyében tehát — amely mint bomba csapott le —, hétfőn délután 6 órakor megbeszélést tartanak az Arany Bikában az érdekeltek.

Vakmerő expedíciók új földterületeket fedeznek fel ...

Eddig még minden sarkexpedíció világszerte nagy érdeklődéssel találkozott s talán a vállalkozás veszélyes volta vagy az ismeretlen utáni vágy irányította a közönség figyelmét oly osztatlanul a sarkkutatók munkájára, mert nehezen képzelhető, hogy a nagy tömeg csupán az expedíciók tudományos értékű sikereit lelkesedett volna. Amikor e század elején úgy az Északi, mint a Déli sarkot elérték a hős kutatók s kiderült, hogy bizony ott jég- és hómezőknél egyéb nem található, gyakorlati értéke e veszélyes kirándulásoknak a közönség szemében már nem volt. Inkább bravurnak, mint okos dolognak tekintették és senki földjén való céltalan fagyoskodást.

Néhány év óta ez a vélemény teljesen megváltozott, ma már kétségtelen, hogy rövidesen a kontinensek közötti repülőjáratok az Északi vagy Déli sark fölött vezetnek át. Körülbelül tíz éve, hogy nemcsak a tudósok, hanem a kormányok figyelmé is újból fókuszoltan a sarkok világa felé fordult.

Minden nagyhatalom igyekszik helyet biztosítani magának a jég hátán s hely még van bőven elég. Az érdeklét nagyhatalmak diplomatai egyelőre körözve a kezükben akarnak területet hódítani a távoli, hatalmas kiterjedésű és jobbra ismeretlen kontinensen.

A jövő légi útjai a Déli sarkon át vezetnek. Csak hogy van egy régi nemzetközi egyezmény, mely szerint egy frissen felfedezett sziget vagy földterület annak az államnak a felségjoga alá kerül, amelynek lobogóját elsőnek tűzték ott ki. Ezt a lehetőséget is igyekeznek most a különböző kormányok megjárni. Például a Déli sarkon olyan területek felett folynak a viták már évek óta, amelyen két-három európai ország igényesen elférne.

Tekintélyes területet követel

magának a felfedező jog alapján Németország, Norvégia, Amerika, Franciaország, Oroszország — sőt az angolok is.

Ezekről a vitás területekről függetlenül tekintélyes földcsávok vannak, amelyeket ember még nem járt. Amíg Európa és Ázsia majdnem összes hatalmai az őket közelről érintő kérdésekkel vannak elfoglalva, addig Amerika elhatározta, hogy a jövőben oly fontos légi útvonal mentén annyi helyet biztosít magának, amennyit csak tud.

Erre a feladatra megfelelőbb embert igazán nem választhattak, mint Byrd admirálist, aki magas katonai rangját tudományos hírnevét éppen a Déli sark körüli kutatásának köszönheti. Ő volt az első ember, aki a Déli sarkot átrepülte. Tizenöt és fél óra alatt! A neve akkor került bele a világtörténelembe.

Ez 1925-ben történt, de Byrd egy év múlva már megint a Déli sark hómézőin tanyázott. Közel hétésszáz kilométernyi területről vett fel pontos térképet, ami egyúttal azt is jelenti, hogy erre a területre kiterjesztette Amerika felségjogait is.

A Déli sarknak ez a kitűnő ismerője egyre hangoztatja, hogy eltekintve a sarki tájak stratégiai fontosságától, a jégpáncél alatt, tekintélyes szén- és vastelepek várják a feltárást. Véleménye szerint igen gazdag petróleumforrások lapulnak meg az örök jégtakaró alatt. Persze ezeknek felkutatása talán a jövő nemzedékre vár s Amerikát most nem is az ásványkincsek érdeklik, hanem a kihalt világ minél nagyobb területeinek lefoglalása.

E szempontból talán ez az első expedíció a világon, amelyet itt céllal küld ki egy kormány. Az előkészületek a legnagyobb csendben körülbelül már egy éve folynak.

Egyelőre háromszázötvenezer dollárt irányzott elő az amerikai kormány.

A most kiadott szűkszavú jelentés szerint az előkészületek teljesen befejeződtek. Talán csak napok vagy hetek kérdése, hogy ez a modern »honfoglalók« elindulnak történelmi útjukra. Az amerikai expedícióból igen sok vita keletkezik majd a jövőben, de a nagy osztrakodási perben az Egyesült Államoknak igen nagy előnyük lesz. Birtokon belül állanak majd — s rajtuk múlik, kinek mennyit és milyen áron engednek át — repülési célokra.

Az amerikai közvélemény biztosra veszi, hogy Byrd a jövő karácsonyra már meg is szerzi azokat a erületeket, melyek egyelőre még gazdátlanok s amelyekre a jövő szempontjából Amerikának szükségese is van.

Byrd más utakra is vezetett expedíciókat, így a St. Kilda-szigetekre.

A St. Kilda-szigetek áttelepített lakosai azt a kérést terjesztették elő, hogy a kormány telepítse vissza őket szigeteikre, ahonnan 1930 augusztusában egy angol cirkáló elhozta őket. Nem bírják megszokni a modern életet, a mezőgazdasági munkát és honvágyat éreznek elhagyott szigeteik után, ahol apáik éltek.

St. Kilda-szigetesoport az Angliához tartozó Nyugati Hebridák szigetesoportjától nyugatra fekszik. A tengerből merészen kiálló sziklák ezek és az egész területük alig tesz ki 14 négyzetkilométert. Lakosainak száma 45 volt. Keltanorvég keveredésű emberek, az anyanyelvük a már kipusztulóban lévő gal. Főleg juhászatból éltek. 573 juhuk és 13 szarvasmarhájuk volt, de ezeket az állatokat is távolabbi szigetekre őrizték. Évente egyszer a viharos tengeren elhajóztak ezek az őrizetlenül hagyott szigetekre és megnyírták a vadjuhokat, a gypjút hazaszállították és kezdetleges szövőszékeiken feldolgozták. A meredek sziklák talajszegénysége miatt csak kevés árpát és burgonyát tudtak termeszteni. Az árpát ősi kézimalmokkal őrölték meg, legfőbb eledelük a sózott juhús, tengeri madarak és azok tojásai voltak. Mindent maguk állítottak elő, amire szükségük volt.

Az angol sajtó sokszor adott hírt a St. Kilda-szigetéről beállott éhínségről. Ezeket a híreket nehezen lehetett ellenőrizni, mert a meredek szirtfalak körül tajtékozó hullámok miatt nem igen lehetett kikötni. A skót halászvédő egyesület egy öreg hajója, a »Harebel« évenként egyszer mégis megközelítette a szigetet és postát vitt és hírt hozott ezekről a Robinzonokról. Ez a halászvédő egyesület már évek óta kísértette őket az elköltözés gondolatával, de a szigetek őslakói hallani sem akartak arról, hogy »apáik« földjét elhagyják. Csak 1930-ban határozták el magukat erre, mikor a hajó felszedte földézetére a geleket és összeszedte a távolabbi szigetekre lévő juhait és barmaikat. A Mull-öböl vidékén, Ardornishba telepítették le őket és viszonylag jó földet utaltak ki számukra.

A makacs gelek egy percig sem érezték jól magukat a modern környezetben, állandóan kísérte őket a visszavándorlás gondolata, míg most határozottan és követelőően kérték azonnali visszaállításukat a St. Kilda-szigetek kietlen szikláira.

S P O R T

A Debreczeni sporthírszolgálat jelentéje:

A pénteki ünnepnap több válogatott jellegű csapat mérkőzött. Diósgyőrben 3:3 volt az eredmény, az Északi válogatott volt az ellenfél. — Pécselt 1:1. Itt a Délnyugati válogatottal játszott a csikóválogatott, míg Kecskeméten 5:3 arányban győzött a harmadik válogatott, a Kecskeméti AC felett. Kelet válogatott ifjúsági csapata váratlanul igen gyengén játszott Diósgyőrben és 8:1 arányú hatalmas vereséget szenvedett. A védelem teljesen csődült mondott.

A vasárnapi sportműsor. Debreczenben: Stadion 4 óra: Boeskaik—Szeged, vezetői Vogel (Budapest). A Hungária elleni szép győzelem, sikeres kezdet után nehéz ellenfél következik, a Szeged csapata, amelyet a legjobb Boeskaik is ritkán vert meg idehaza is. Kérdés most is, hogy áll fel a Boeskaik, mit tud, milyen játékot mutat és mit tud az ellenfél is. Bizonytalan a mérkőzés kimenetele és döntetlen is jó eredmény lenne. A Boeskaikban Szilassy nem tud játszani, nem kapott szabadságot, így a Hungária elleni csapat al ki, ha minden jól megy.
Az előmérkőzés 2 órakor Tégláskert

—Rákóczi Hajdu-kupa mérkőzés, vezetői ifj. Szabó Kálmán. A mérkőzés érdekessége, hogy a fiatal bírónak az édesapja lesz a — határbírója, partjelzője...

A DVSC Budapesten a Vasutas ellen játszik, vezetői Palásti (Budapest). A B. Vasutas újonc az NBB-ben, de komoly erőt képvisel. Remélhetőleg a DVSC-csatársor tartja jó formáját, a fedezet-sor és védelem meg javul és akkor pontot, sőt pontokat is szerezhethet a DVSC Pesten. De csak nagyon jó játékkal.

A keleti amatőröknél is javult a helyzet: több mérkőzést játszanak le, míg jövő vasárnap már kötelező a játékok minden egyesületnek. Vasárnap: Püspökladányban PMÁV—Karcagi Move, Hajdúböszörményben Move HTE—DVSC II., Mátészalkán MTK—NyVSC, Nagykállóban NSE—MVTE, Nyíregyházán NyTVE II.—Csapi SE, Munkácsán MSII—Ungvári KMSC, Ungváron Rusj II.—Várpálankai Turul.

Kellemtelenségek elkerülése végett közöljük, hogy a régi alszövetségi és játékvezetői pályabérlők érvényüket veszítették és csak a miniszteri biztos által kiállított és aláírt pirosszínű igazolványok érvényesek.

KÖZGAZDASÁG

Nagy árúböszög a piacokon

A tegnapi napon ismét bőséges áru-felhozatal volt a piacokon. Különösen a gyümölcs piacra hoztak fel annyi árut, hogy több mint fele eladatlannak maradt. Óriási mennyiségben hozták fel öszibarackot, melynek ára napról napra esik, valamint szőlőt, melyet a kitűnő napos idő gyorsan érlel. A szőlő ára is mérséklődött. A borszőlő kilója 20 fillér. De a legszebb csemegeáru sem drágább 30 fillérenél.

A zöldségpiacon aránylag jobbák az árak. A zöldségfélének nem kedvez a nyári meleg idő és nincs olyan nagy felhozatal. Csupán a burgonya és a zöldbab olcsóbbodott.

A baromfi piacon közepes volt a forgalom, pedig itt sem emelkedtek az árak. Különösen a kövérlibát és kacsát vásárolják a legjobban.

Zöldségpiaci árak: burgonya kg 6—8 fillér, zöldbab 24 f, zöldborsó kg 60 f, kelkáposzta drb. 6—12 f, fejeskáposzta kg 14 f, vöröskáposzta kg 30 f, karfiol kg 50 f, karalábé drb 4—12 f, paradicsom kg 6 f, zöldborsó 16 drb 10 f, uborka 100 drb. apró 1 P, nagyobb 1 fillér darabja, zöldség csomója 20 f, saláta feje 4 f, zeller drb 4 f, tök darabja 10—20 f, hagyma kg 12 f, gomba kg 1—2 P, csőtengeri drb 4 f.

Baromfiárak: tyúk kg 1.10 P, csirke kg 1.20 P, sovány kacska és liba kg. 1 P, kövér 1.30 P, pulyka kg 1 P, tejás darabja 7—8 f, kg-ja 1.40 P.

Gyümölcsárak: alma, körte kg 12—32 f, szilva kg 16—24 f, szőlő kg 20—32 f, öszibarack kg 12 f, dinnye kg 4 f, dió kg 80 f.

TERMÉNYTŐZSDE

Határidőpiac:

Rozs októberre 14.67, 14.65, zárlat 14.60—14.63. Márciusra 15.73, zárlat 15.65—15.68 P mázsánként.

Készárúpiac:

Búza tiszavideki 77 kg 19.60—19.95, 78 kg 19.80—20.15, 79 kg 20.00—20.35, 80 kilós 20.10—20.45. — Felsőtiszai 77 kg 19.35—19.70, 78 kg 19.50—19.90

79 kg 19.75—20.10, 80 kg 19.85—20.20 rozs pestvidéki 14.00—14.15, rozs más 14.20—14.40, takarmányárak új 6 rendű 16.60—17.00, közepminőségű 16.50—16.50, sörárpa kiváló 21.00—22.00, prima 19.50—20.50, sörárpa 19.50—19.50, zab elsőrendű 12.25—19.00, közepminőségű 19.00—19.50, tenyéri 19.00—19.35, korpá 13.60—13.70, 8-as liszt 15.75—16.50 P mázsánként.

SERTÉSVÁSÁR

A szombatn tartott ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak összesen 1156 darab sertést. A vásári állományból angol hüssertésfelhajtás 300 darab volt. Az irányzat változatlan. Árak: uradalmi zsírsertés páronként 340 kilón felül 110—114 fillér, szedett sertés I. 104—109 fillér, II. 96—98 fillér, III. 86—90 fillér, angol tokesertés 94—100 fillér különként.

DEBRECENI M. KIR. TISZA ISTVÁN TUDOMÁNYEGYETEM GAZDASÁGI HIVATALA

2497/1939. gh. sz.

Versenyválasztási hirdetmény.

A debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem gazdasági hivatala 1939. évi november 1-től 1940. december hó 31-ig szükséges tej, fűszer és gyarmatárak, só, cukor és ásványvizek, konzervek és szárazfőzelékek szállítására folyó évi szeptember hó 27-én d. e. fél 11 órakor az egyetemi gazdasági hivatalban (Klinikai telep, felvételi épület) nyilvános versenyválasztást tart.

Bánatpénz 2%. A versenyválasztásra vonatkozó nyomatványok a gazdasági hivatalban szerezhetők be. Debrecen, 1939 szeptember 6.

EGYETEMI GAZDASÁGI HIVATALI IGAZGATÓ

A magyar hadiüzemek működésének biztosítása

Budapest, szept. 9. A kormány rendeletet adott ki a hadiüzemek zavartalan működésének biztosítására. A rendelet alkalmazása szempontjából hadiüzem az a vállalat, amelyet a honvédelmi miniszter a honvédelem érdekét szolgáló termelés zavartalanításának biztosítása érdekében külön rendelettel üzemének tovább folytatására kötelez, a hadiüzemek akár közvetlenül, akár közvetve (alvállalatban) a honvédelem érdekét szolgáló bármilyen szállítási kötelezettsége van, ezt minden más szállítási kötelezettségét megelőzően, termelési képességének a teljes kihasználásával a legrövidebb idő alatt köteles teljesíteni. Nem vonatkozik a fenti rendelkezés az olyan szállítási kötelezettségre, amelynek teljesítése lényeges külkereskedelmi érdekét szolgál.

Ha a hadiüzem a jelen rendelet értelmében a reá rótt kötelezettséget jól lehet annak teljesítésére műszaki, pénzügyi és egyéb szükséges felkészültség szempontjából képes lenne — nem, vagy nem megfelelően teljesíti, a szükséges munkálatokat az iparügyi miniszter hatósági vezető kirendelésével és az üzem személyzetének és eszközeinek felhasználásával is a vállalat birtokosának számlájára foganatosíthatja és ebben az esetben a hatósági vezetéssel felmerülő költség megtérítése a műlasztót kötelezi. E rendelkezés a műlasztó büntetőjogi felelősségét nem érinti.

Jelen rendelet kihirdetése napján lép életbe.
41345/1939. A.

HIRDETMÉNY.

Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága, mint közegészségügyi hatóság értesíti a város lakosságát, hogy az 56/2031—1887 bky. sz. szabályrendelet 2. §-a értelmében, minden háztulajdonos köteles a ház előtt elvonuló gyalogjárdát tisztán tartani, azt naponta reggel legkésőbb 7 óráig felolvasztatni és felsepergetni.

Felhívja ezért a hatóság az érdekelteket, hogy a járdákat a porképződés megakadályozása céljából száraz időben locsolás nélkül seperni nem szabad.

39363—1939. VI. HIRDETMÉNY. A város elsőfokú közigazgatási hatóság értesíti a város érdekelteit, hogy az 56/2031—1887 bky. sz. szabályrendelet 2. §-a értelmében, minden háztulajdonos köteles a ház előtt elvonuló gyalogjárdát tisztán tartani, azt naponta reggel legkésőbb 7 óráig felolvasztatni és felsepergetni.

Felhívja ezért a hatóság az érdekelteket, hogy a járdákat a porképződés megakadályozása céljából száraz időben locsolás nélkül seperni nem szabad.
39363—1939. VI. HIRDETMÉNY. A város elsőfokú közigazgatási hatóság értesíti a város érdekelteit, hogy az 56/2031—1887 bky. sz. szabályrendelet 2. §-a értelmében, minden háztulajdonos köteles a ház előtt elvonuló gyalogjárdát tisztán tartani, azt naponta reggel legkésőbb 7 óráig felolvasztatni és felsepergetni.

APRÓHIRDETESEK

Nyomozó iroda

Szabó magánnyomozó irodája Varga uca 41. szám, a legdizkrétebben nyomoz, megfigyel, bárhol. 1314

Házasság

Megismerkednék gyermekszertető ref. leánnyal, kinek párezer pengő készpénze van. 35 éves vagyok. Teljes című leveleket „Lakatos” jellegre a kiadóba kérek 1362

Alkalmazást nyer férfi

Flúk, lányok, 16 éves kortól, asszonyok és férfiak, újságárúknak felvételnek, napi 1—2 órai munkára. Ezek 1—2 óra alatt, aki ügyes 2—3 pengőt kereshet. Jelentkezés naponta déli 12 óráig e lap kiadóhivatalában. 1234

Jóesaládból való fiút kifutónak vagy tanulóknak azonnal felveszek. Nyíriné fűszeres, Sámsoni utca 4. Árpádtér. 1299

Tanulófiú könyvkötészetben felvétetik. Varjas Pál. Péterfia u. 17. 1403

Házmeesterpár, akinek a felesége rendszeresen takarít és mos, vasal, felvétetik. Honvédtemető uca 6. szám. Jelentkezni délelőtt. 1235 vv.

Gyermektelen majorost, ki gyümölcsfa és szőlőkezelésben jártas, keresek. József kir. herceg utca 59. sz. 1324

Huszonnyéves fiút festékszakra a képzésre, tanulóknak felvétetik. Csapó uca 22. hejtől. 1343

A b b á z i a Hotel August
Elsőrangú szálló és pensio. Kitűnő magyar konyha és személyzet
Felvilágosítást nyújt August cukrászda, Bpest, I. Krisztina tér 3. Délután 4—7 óráig.

Könyvelő
őskeresztény, nagy
frodai gyakorlattal, el-
helyezkedést keres. Je-
lige „Sokoldalú”. 1316

Tanulót
jócsaládból valót fel-
veszek. Gombos hen-
tesület, Kálvin tér 5.
1396

Havi
egyszázötven pengő biz-
tos jövedelem, jömeg-
jelenésű urak- és höl-
gyeknek. Hajdú megye
községeiben. „Közszük-
ségleti” jeligére a ki-
adóba. 1364

Ruhafestő
tanulót teljes ellátás-
sal felveszek Palotay
kelmefestő. Kálvin
tér 5. 1413

Kocsis
felvétetik a Vidoni sza-
lámigyárba. 1235

Férfi.
női szabósegédet fel-
veszek. Zombor, Kos-
suth u. 18. sz. 1414

Fodrászegéd
azonnal felvétetik, Kiss
Teleki uca 92. 1287

Konvenció
majorost keresek. —
ugyanott egy fejős
tehén eladó Török B.
u. 21. 1496

Megbízható
kocsis és kifizető fel-
vétetik Grünfeldnél.
Hatvan 21. 1490

Jó családból
fiút, szabótanulónak
felveszek, Tóth, Csapó
ucca 6. 1466

Majoros
kerestetik, téli kommen-
ciós, Jókai uca 40.
1474

Férfi szabóság
erős kézimunkást fel-
vesz Gregor, püspöki
palota. 1473

Konvenció
kocsist felveszek, szept-
ember 15-ére. Érdek-
lődni: Maróthy György
ucca 13. 1453

Fodrászegéd,
jó fizetéssel felvétetik,
Takács, Baranyi uca
42. szám, (vagonygyár-
nál). 1450

Komolyabb
mindenes kocsist kere-
sek, Rákóczi uca 5. sz.
1452

Ügyes
csemegés segédet fel-
vesz azonnal Volentik,
Piac uca 38. 1518

Gazdasági ispánt
vagy béresgazdát, több
évi gyakorlattal keresek,
kisebb gazdaságba,
azonnalra vagy október
elsjére. Cím a kiadó-
ban. 1363

Tanulót
szobafestő mázolóknak
felveszek. Csillag uca
39. szám. 1147

Kifutó,
üzemhétvéen aluli, erős
gyakorlott, festéküzlet-
be felvétetik, Csapó u.
22. szám. 1342

Konvenció
kocsist keresek azon-
nal beköltözésre. Cse-
mete uca 10. sz. 1394

Téli
konvenció majoros ke-
restetik, kisebb családú
Zöldfa uca 11. 1382

Kifutófiút,
15—16 éveset keresek.
Sesztina uca 4. 1390

Fiatal
fűszerkereskedősegédet
keresek, Kocsák Gy.
Széchenyi uca 57. 1389

Alkalmazást keres férfi

Árúktisztító,
kézbesítő, borkimérő,
pénzbeszedői állást ke-
res katonaviselt, kész-
pénzvadékkal is. P.
Vágott Gyula, Teleki u.
19. szám. 1415

Alkalmazást nyer nő

Gyakorlott
gyors- és gépirónót ke-
resek, Piac uca 75. sz.,
I. emelet, ügyvédi iroda
1284 vv.

Perfekt
szakácsnő kerestetik
magas fizetéssel. Jelen-
kezés a sebészeti klini-
ka irodájában. 1264

Férfi
fehérnemű varrodába
segéd- és tanulófiút
felveszek. Dr. Vargha
Béla uridivat, Piac u-
ca 22. 1305

Főzésben
ékeletesen jártas kony-
haleányt 15-től felvesz
a honvéd kórház gazda-
sági hivatala. Jelen-
kezni lehet 12-ig dél-
előtt 9—10 óra között.
1306

Komoly
nő állandó alkalmazás-
ra, eladásban, gépirás-
ban jártas, előbbi állás
megjelölve. Cím a ki-
adóban. 1357

Varró
tanulófiúkat felve-
szek Burgundia 7. sz.
1460

Bejárónó
kerestetik Zöldfa u-
ca 11. 1423

Hölgyfodrászt
keresek azonnali be-
lépésre Boczán Sán-
dor fodrászata, Sas u.
2. sz. 1425

Serdülő
leány délelőtti taka-
ritásra felvétetik, je-
lentkezni lehet hét-
főn Rothermere u. 3.
Váry. 1424

Bejárónót
felveszek jóbizonyít-
vánnyal. — használt
bútorok eladók Szé-
chenyi u. 26. sz. 1434

Ügyes
tisztá bejáró konyha-
leányt azonnal felve-
szek étkezdébe. Fű-
vészkert u. 6. sz. 1443

Könyvelésben,
gyors- és gépirásban
jártas, németül is be-
szelő hölgyet vagy
urat délutáni foglal-
kozással felveszek —
„Kezdő” jeligére a
kiadóba kérem aján-
latát. 1407

Önállóan
főző, megbízható min-
denes szakácsnő éves
bizonyítványokkal —
15-re felvétetik Szent
Anna u. 62. 1419

Egy
ebédkihordó leány —
azonnal felvétetik. —
Étkezde Rákóczi u. 9.
1412

Német
kisasszonyt keresek
félnapra. Jelentkezés
délelőtt 10 órakor. —
Cím a kiadóban. 1408

Ruhák
bontásához felveszek
ügyes leányt. Kuruc
ucca 112. férfiszabó.
1430

Egy
hölgyfodrászkisasszony
felvétetik, Kovács, Jó-
zsef kir. herceg uca 2.
1478

Jobb házból
való tanulófiút felvesz a
„Lujza” fűzőszalon, —
Arany János uca 6.
1500

Kiszolgáló-
kisasszony, gyakorlott
felvétetik, Kiss cuk-
rászda. Batthyány uca
26. szám. 1502

Trafikba
gyakorlott, óvadék-
kal felveszek. Jelenke-
zés délután 4—5 óráig.
Cím a kiadóban. 1503

Gyakorlott
segédleány felvétetik.
Jelentkezés hétfőn, Se-
bők Márta gyermek-
ruhásalon, Rákosi Je-
nő uca 7. 1476

Háztartási alkalmazott

Mindenesleány,
aki jól vikszel és jó bi-
zonyítványa van, felvé-
tetik. Honvédtemető u.
6., délelőtt. 1235 vv.

Szobalányt
jó bizonyítványokkal
szeptember 15-re felve-
szek. dr Geszti, Augusz-
ta sanatórium. 1329

Bejárónó
főzőnőt felveszek jövő
heti belépésre. Ullmann
Piac u. 69. 1321

Bejárónó
egész napi munkára
szeptember 15-re felvé-
tetik. Wesselényi u. 3.
Vendéglőben. 1325

Bejáró,
vagy bentlakó minde-
nes felvétetik, Szappa-
nos uca 11., balra első
ajtó. 1513

Bejáró
asszonyt azonnalra fel-
veszek, Kossuth uca
22., étkezde. 1487

Megbízható
egyedül álló jobb női
keresek, háztartásom
rendben tartására. Cím
a kiadóban. 1463

Fiatal
házaspár, vagy maga-
nosnő, házimunkáért
lakást kap. Görbe uca
11. szám. 1475

Tisztességes
főzésben jártas bejáró-
nőt felveszek, Eötvös u.
21. szám. 1465

Megbízható,
rendes, tisztá bejáró
takarítónőt keresek, aki
kifogástalanul mos és
vasal. Jelentkezés dél-
után 4—5 között, Hat-
van uca 30. szám. Má-
sodik lakás. 1301

Felvétetik
azonnal jóbizonyítván-
nyal, bentlakásra min-
denesleány, Kölcsey u.
8. szám. 1472

Otthon
adnék azon nyugdíjas
hölgynek, aki szerény
háztartásom vezetését
és iskolás gyermekeim
nevelését vállalná. Cím
a kiadóban. 1470

Mindenes
felvétetik, október 1-re
gyermekszertető, jó bi-
zonyítvánnyal Sas uca
4. II. em. 4. 1346

Bejáróleányt
félnapra felveszek, —
Batthyány uca 6., sz.
trafik. 1336

Bejáróasszony
ki a csecsemőfürőstés-
hez ért, felvétetik, Ot-
malom uca 9., kereszt-
épület. 1335

Egy mindenes
főző bejárónőt azonnal
felveszek, Nap uca 12.
harmadik ajtó. 1347

Alkalmazást keres nő

Középkorú
jobb megjelenésű nő el-
menne házvezetőnőnek,
vagy önállóan főző sza-
kácsnőnek. Lehel utca
7. szám. 1308

Gép-
és gyorsírásban jártas,
komoly keresztényen úri
leány elhelyezkedést ke-
res. Cím a kiadóban.
1399

Perfekt
gyors- és gépirónó,
mérlegképes könyve-
lőnő délutáni alkalm-
mazást keres. Meg-
keresést — „Szorgalm-
mas” jeligére kiadó-
ba. 1454

Vegyes

Eladó
a gör. kat. templom-
tól 5 pernyi járásra
levő Lónyai uca 9.
szám alatti családi
ház. 1454

Délelőttre
keresek gyermekek-
hez intelligensebb,
szerény leányt. —
Batthyány u. 16. ke-
resztépilet. 1206

Üzletberendezés
fiókos és nyitott fak-
kok, eladó. Ugyanott
egy középiskolás
diáklányt teljes el-
látással elvállalok. —
Tóth Árpád u. 72. 1519

Eladó
fűszerüzlet berende-
zés, Kékes u. 69. 1517

2 darab
asztalsparherd, 1 drb
antik íróasztal. Érte-
kezni Hungária pala-
ta, házfelügyelőnél.
1253

Ajánlat

Gyermek-
és iskolai cipők leg-
olesóbban Ökrös saját-
készítményű raktárából
szerezhetők be. Sas u.
1. szám. 1519, 22

Poloskaírtást,
ciángázzal, lakások át-
vizsgálását felelősséggel
vállalja, Kiss cíanozó
vállalat, Kigyó uca 5.
1134 11. 5.

Cíanoztasson
bizalommal a „Csala”
cíanozó vállalattal, Rá-
kóczi uca 9. szám, te-
lefon: 14-27.
1131 11. 20

Géphimzést
legszebben és legol-
csóbban vállalok. —
Hatvan u. 24. 4. ajtó.
998 9. 18.

Boroshordók
minden nagyságban, s
szüretelő edények, de-
zsák nagy választékban
Nyil uca 16. 1259 9. 22

Sodronyágybetétek.
drótkerítések, vas-
ágyak, mosdók, álló
ruhafogasok stb. ké-
szülnek Ottónál. Rá-
kóczi u. 13. 1426

Boroshordók
javítása gyorsan ké-
szül br. Györfly hor-
gyártási telepén Nap
u. 4. 1428

Kartellenkivül
villanykörte 96 fillér.
Befőttes, uborkás, pa-
radicsomos üvegek, —
Knöplernél, Hatvan u.
2. szám, főpostáival
szemben. 1479

Fehérneműjét
legszebben, legolesób-
ban megvarjuk, kihí-
mezzük, hozza el. Kút
ucca 62. alá. 1505

Kütfűrást,
javítást, felelősséggel el-
vállal Szeittler K. főúró
mester. Kisebkek, na-
gyobbak, kútszivattyúk
kútrámák eladók. Hon-
v. uca 41. 1431

Diákokat keres

Diáklányokat,
vagy fiúkat, teljes el-
látásra vállalok, Lo-
rántffy uca 27. szám
alatt. 1404

Élelmiszer ital

Őszibarack,
befőzéshez, étkezéshez
20 fillértől, csemegé-
szőlő, őszibarack, nagy
óriás, Poroszlai út 73.
1206

Eladó
sajáttermésű 600 liter
őbor, Töhötöm uca
34. szám. 1268

Olesó
ebéd — 60 fillér egy
négyfogásos menü.
Abonánsoknak ked-
vezmény. Szent Anna
36. sz. kifőzde. 1384

Teljes ellátás

Kellemes lakás,
főnököszt a Hungá-
ria panzióban, szo-
bák napokra és hónap-
számra, Ferenc József
út 59. szám. Telefon:
23-39 szám. 800 vv

Két
egyetemi hallgatónőt,
vagy tisztviselőnőt, tel-
jes ellátással, vagy csak
lakásra elvállalnék Kü-
lön szoba, villamos
megállónál, Teleki uca
81. sz., keresztépilet.
1366

Kereslet

Veszek
bútor, zálogjegvet
varrógépet, irodabe-
rendezést, mindenfé-
le ingóságokat. Hí-
vásra jövök. Csapó
16. sz. 707 9. 2

Tüzelő anyagok

Retorta-
faszén megérkezett. —
Kapható: Grünfeldnél
Hatvan uca 21. szám
Telefon: 29-82.
77 1. 3

Tűzfát-szenet
vásároljon legolesóbb
napiairon Vágó Józse
tűzifa-szénkereskedőné
„Margit fürdő” mellett
Telefon 10-24. 1080 v

Oktatás

Zongorázní
tanítók kezdőket, hala-
dókat, magyar női
cigányosan, jazz női
kat is. Házhoz is eljű-
rok. Eötvös 48. 1321

Budapesti
egyetemmel végzett hölgy
korrepetál, angol, fran-
cia, német nyelvóraka
ad. Hatvan uca 39. ke-
resztépilet. 1331

Tanítást
vállalna ebéd-vacsó-
ráért, vagy lakásér
egyetemista. Cím a ki-
adóban. 1381

Rádió

3+1 lámpás
gyári készülék olcsó
eladó. Pozsonyi uca
8-A. szám. 1371

Hangszer

Zongora
eladó, Gärtner zongora
hangolónál, Kút uca
104. szám. 1261

Zongorát
bérbeadó. Cím a ki-
adói hivatalban. 1431

Hegedű
3/4-es olcsón eladó. —
Diófa uca 35/b. 1431

Pianinó
kitűnő hangú, hérbe-
adó. Csapóker, Mike
Kelemen uca 5. 1341

Pianinó
kiadó Eötvös u. 3.
1451

Pianinó
keresztthúros bécs
gyártmány eladó. —
Eötvös uca 38. kape-
alatt. 1461

Zongora,
kitűnő hangú, eladó
vagy bérbeadó. Érte-
kezni: Magoss György-
tér 28., balra. 1457

Pianinó
kitűnő hangú bérbe-
kiadó Nyomtató u. 2.
szám. 1508

Eladó
zongora, keresztthúros,
páncéltörés, elköltözés
miatt. Kigyó uca 12.
1488

KIRÁLY KAVÉI
MÉGIS A LEGJOBBAK!
AROMÁS, ZAMATOS
KAVÉI
KIRÁLY ÜZLETÉBEN
AVEYŐ ELŐTT PORKÖLİK
DEGENFELD-TÉR 11. SZÁM

Bútor

Modern
új dió hálók, kombinált szekrény, ebédülőberendezések olcsón eladó. Péterfia 52. 1359

Egy modern
konyhaszekrény eladó. Móricz ucca 34. Csapó-kert. 1484

Kemény
diófa háló és egyéb bútorok, vaskonyha, elköl-tőzés miatt olcsón eladó. Arany János ucca 34. szám. 1464

Elveszett

Elveszett
tarka vizsla. Megtaláló jutalmat kap. Rákosi Jenő ucca 2. 1397

Egy
szalkásszerű szuka vizsla elveszett. Megtaláló értesítsen — Herperger. Burgundia 6. 1446

A bélyeget
elvesztett kislány jelent kezzen Széchenyi ucca 39., erdőigazgatásnál, délelőtt 8—2 óráig, ott megkapja. 1333

Üzlet, műhely, raktárhelyiség

Üzlethelyiség
berendezéssel, lisztrak-tárnak, fűszernek kiadó, olcsó lakbér, Árpád-tér 5. 1126

Kiadó
egy 100 négyszögöles raktár bútornak, vagy bárminek alkalmas, — Péterfia 25. alatt. 1368

Kisebbszerű
fűszerüzletet, joggal együtt átveszek, vagy takarmányüzletet is. — Cím a kiadóban. 1351

Kisebbs
üzlethelyiség, kenyér-lerakatnak alkalmas, azonnal kiadó. Mester ucca 46. 1472

Átadó üzlet, vendéglő

Eladó
egy jömenetelű hölgy-fodrászüzlet, családi okok miatt. Értekezni Garai utca 18. 1294

Kiadó
hentesüzlet, fodrászüzlet szabóságra, bármire azonnal. Kassai ut 2. 1338

Fodrászüzlet
berendezéssel átadó. — Cím a kiadóban. 1375

Ötven éve
fennálló vendéglőmet a piac közepén bérbe-ado. Horváth, Rákóczy ucca 16. 1501

Kiadó lakás egyszobás

Egyszoba,
konyhás spájzos lakást keresek. Tudakozódní Rakovszky u. 4. Hajdu.

Egy
vagy kétszobás lakást október 1-re keresek. Ertesítés Sántha cukrászda. Püspöki palota. 1358

Három-
esetleg 4 szobás lakást keres Kardoss Géza igazgató október egyre. Rákóczi 11. 1352

Kétszobás
kerti lakást keresek a Nagyerdő környékén — Lugosi u. 13. 1353

Kiadó
nyugdíjas úriembernek nagy szoba, konyha, s nyárikonyha, 1600 szán tőföld és szőlő gyümölcsös, 13 kilométer vonaton, az állomástól 3 perc. A kiadóban megtudni. 1374

Kiadó
szép világos, száraz pincelakás, padlós szoba, konyha, spájz, mellékhelyiségekkel, Dugovics Titusz ucca 5. 1483

Köztemetővel
szemben, Apafa dűlő 8. szám alatt 1 hold gyümölcsös, egy szoba, s konyhás lakással, okt. 1-ére kiadó Szent Anna ucca 1. sz. Truxné. 1441

Uccai
parkettes szoba, garzonnak, vagy bárminek kiadó. Miklós ucca 4. emelet, balra. 1468

Udvart
szoba kiadó, magánosnőnek, Gólya ucca 8. 1494

Szép
szoba bejárónői teendőkért házaspárnak azonnalra kiadó. Pacsirta u. 58. 1514

Kiadó lakás kétszobás

Déri térre
kétszobás fürdőszobás, háromszobás fürdőszobás, udvari novemberre. Bethlen 23. 1344

II. emeleti
2 szoba, előszoba, fürdőszoba novemberre bérbeadó. Ullman, Piac u. 69. sz. 1320

Kiadó
két szobás lakás — Rothermere ucca 38. szám. Megtekinthető 10—4 óráig. 1440

Kétszobás
lakás mellékhelyiségekkel erdő közelében októberre kiadó. Lugosi egy. 1405

Kiadó
a Piac ucca 75. alatt egy kétszobás garzon lakás, fürdőszobával. — Ugyanitt két fürdőkád van eladó. Értekezni lehet: Péterfia u. 25. 1370

Két szoba,
konyhás lakás kiadó. Hunyadi ucca 18. 1378

Uccai
két szoba, konyhás lakás, mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Maróthy György ucca 6. 1380

Kétszoba,
konyha, spájz, kamara október 1-re kiadó Veres ucca 15. 1455

Két uccai
szoba, mellékhelyiségek nélkül kiadó, Miklós ucca 4. 1491

Kétszobás
uccai lakás kiadó. Szoboszlói út 4 D. Értekezni: Rákóczi ucca 16. 1498

Kiadó lakás háromszobás

Háromszobás
fürdőszobás komplett urilakás novemberre kiadó Simonffy u. 04. 1421

Uccai
háromszobás kertés lakás — előszobával, fürdőszobával, továbbá uccai egyszobás lakás előszobával. — vagy mindkét lakás egyesítve november 1-re kiadó Szent Anna u. 62. 1418

Háromszobás
emeleti uccai lakás kiadó. Értekezni ipartestületnél. 1367

Háromszobás
elsőemeleti lakás november 1-ére kiadó Ferenc József út 71. 1442

Háromszobás
komfortos lakás november 1-re kiadó — Hatvan u. 35. 1512

Háromszobás,
komfortos lakás, októberre átadó. Kacender Rothermere ucca 19. 1495

Kiadó
3 szobás, fürdőszobás lakás november 1-re Timár u. 41. 1515

Kiadó lakás nagyobb

Négyszobás
emeleti modern lakás, parkettes, november hó elsejére kiadó. Károly Ferenc József út 23. sz. Megtekinthető délelőtt 10—12 óráig, délután 3—5 óráig. 1757 vv

Négyszobás, fürdőszobás
uccai földszinti lakás, verandával kiadó Szent Anna ucca 35. 1246

Jókai
u. 8. sz. alatt utcai 4 szoba, fürdőszoba mellékhelyiségekkel kiadó. 1307

Kiadó
Ferenc József út 75. sz. alatt egy 4 szobás urilakás, a II. emeleten legközelebb lift felszerelve. Ért. Péterfia utca 25. sz. 1369

Lakást keres

Keresek
magános kis házat házsonbérbe, októberre. Kassa ut 22. Üzlet. 1312

Kettő
esetleg egy szoba, előszoba, konyha, kamara, fűskamarás lakást keresek október, esetleg november elsejére, lehetőleg belterületen, féregmentest. Több évre kiveszem. Aránjatlatot „Nyugdíjas Ujfehértó” jelígre a kiadóba kérek. 1328

Butorozott szoba

Légfűtéses
egyszemélyes butorozott szoba kiadó — Batthyány u. 17. I. 5. 1409

Lakótársnó
kerestetik Nyomatató u. 8. 1438

Kiadó
különbejárattú butorozott uccai szoba elő szbával Teleki ucca 27. sz. 1435

Különbejárattú
butorozott szoba kiadó, villany, gáz bevezetve. Domokos Lajos u. 18. 1432

Uccai
butorozott szoba kiadó. Bethlen ucca 69. szám, Honvéd ucca sarok. 1398

Elegánsan
butorozott szoba kiadó. Megtekinthető egész nap. Hüvelyes ucca 7. 1477

Különbejárattú
uccai szoba, előszobával, novemberre kiadó. Jókai ucca 8. 1509

Vegyés

Daphniát
száritott vizibőlhat a legmagasabb árban vesz Úvegázi Díszhaltényszet, Budapest XIII. Váci út 96. szám. 1195

Eleserélném
90 katasztrális hold szatmármegyeyi I. oszt. búzatermő földemet Debrecenhez közeli 30-50 holdasra, esetleg bér házra. N. M. postafiók 36. főposta. 1258

Aki
jelenét és jövőjét akarja tudni nálam jöjjön Kunhalom u. 23. Régi-téglavető. 1352

Uri
családnál keres szobát reggeli ebéddel két hónapra urilány. Válaszokat ármejjelöléssel — „Színházhoz közel” jelígre a kiadóba. 1339

Grafológusnó
biztos analízist nyújt az érdeklődőknek. Fogad Széchenyi u. 43. 1323

Udvarhelvi
Lászlóné varrodáját Eötvös ucca 73. szám alá helyezte. Ugyanott tanulóleány felvétetik. 1422

MOSOTT RONGYOT vesz lapunk nyomdája

Eladó
jó állapotban levő tizedes mérleg. Érdeklődni lehet Csillag u. 1. sz. 1401

Méhészársak
rajzásból, méhkirálynő anyásításra, vérfelújításra eladó. Márton Kálmán u. 38. 1319

14 hónapos
kisleányomat — jobb helyre fizetéssel kiadnám. Kassa út 5. 1387

Kiadó
azonnalra kukorica göré, Diófa ucca 30. 1485

Göré
kiadó. Horváth ucca 5. 1504

Ingóságvétele

Zálogcédulát
tábori látszóveket, alpakka étkészleteket, s régi bútorokat, régiségeket, a legmagasabb áron vásárol Ingóságkőzvetítő, ref. püspöki palota, telefon: 11-99.

Folytonégő
kályhát, lehetőleg két aknákat keresek. Ajánlatokat ármejjelöléssel „Folytonégő” jelígre a kiadóba kérek. 1234

Villanymotort,
3—4 lóerőset megvételre keresek. Vasvári u. 11. szám, telefon 11-25. 1462

Ingóság eladás

Koresmai
berendezés, puld, pohárszekrény, billiárdasztal elköltözés miatt eladó. Miklós ucca 44. 1334

Eladó
boroshordók. Gyár utca 6. sz. 1304

Eladó
egy jókarban levő bőrgarnitúra Hajduböszörményben. II. Rákóczi Ferenc utca 28. 1310

Ebédlő
eladó. Megtekinthető naponta 3—5-ig Nyugati utca 50. 1315

Eladó
autós tetejű gyermekkosci, öntött vaskályha, fürdőkád, tetőcserep, vályogtörmelék, Patai utca 15. 1318

Eladók
használt boroshordók, prések, kádak, eke, borona, Vár utca 8. sz. 1349

Diákágyak,
vendégágyak, szekrény-ágyak, mosdóállványok zománctűzhelyek, kályhák, üstök, üstházak, borsajtók, szőlőmosók Nagy vasúletében Csapókanyar. 1360

Zománcos
fürdőkád, sodronyos gyermekágy, gyermekkád, hordókötel, lisztes ládák eladók, Csapó u. 77. sz. 1361

Eladó
hegedű, pálma, philodendron, 10 éves fiúnak használt öltöny — Klyóy utca 36. 1356

Kapu
280x280 méretben, jó állapotban eladó, Teletki u. 36. 1365

Eladó
nagyobb cserépkályha és telepes rádió — Bethlen u. 54. 1437

Elsősosztályú
boroshordók eladó. Tokaji borpincészet. Csapó u. 31. 1444

Egy
modern konyhaszekrény eladó Móricz ucca 34. 1416

Üzletberendezés
puldal, majdnem új, eladó. Megtekinthető Nagy asztalosnál — Burgundia u. 6. 1406

Singer
szilvesztős varrógép eladó. Kossuth ucca 41. keresztépület. 1427

Eladó
egy üzleti kávédaráló, Szent Anna ucca 36. sz. őtkezde. 1385

Villanymotor
négylőerős, eladó. Megtekinthető vasúlet, Ferenc József út 7. 1386

Eladó
két cserépkályha, egy sötét és egy csontszíni. Garay ucca 20. 1379

Mézeskanna
kevésbé használt, nyolc darab, eladó. Bóni lerakat, Werbőczy ucca 4. szám. 1373

Elköltözés
miatt eladó alighasznált modern sötét diófa komplett háló. Dobó u. 10. szám. 1381

Ebédlőasztal,
ovális, teljesen új, olcsón, privátnál eladó. Rákosi Jenő ucca 6. sz., földszint 1. 1372

Kézikocsi,
két kerékű 25 pengőért eladó. Megtekinthető Bethlen ucca 8. 1486

Krumplifülesztők
kisebb-nagyobb üstházak, tűzhelyek, vasvályuk, kútszivattyúk, s légvédelmi tartályok, gázfürdő, kályha, eladó Pacsirta ucca 17. 1489

Eladó
hálószoba, varrógép, s páncéltasza, ebédlőszekrény, fűskairógép, bőrgarnitúra, szelton, zongora, különféle bútorok, Csapó ucca 16. 1456

Eladó
egy 150 kilós tizedes mázsa, Csillag ucca 1. 1447

Szalongarnitúra
nagy tükörrel, elköltözés miatt, jutányos árban eladó. Attila-tér 3. 1451

Biztos
megélhetést nyújtó szőlő és gyümölcsös, lakható épülettel eladó, vagy debreceni ingatlanl keresélhető. Cím Berzéki műtermében, Piac ucca 38. 1461

Gazdasági termények

Eladó
80 mázsa szemestengeri Cím a kiadóban, 1905

Földleper
palánta, nagyszemű. — szeptemberi ültetéshez kapható. Hatvan ucca 24., házfelügyelőnél. 1481

Lucernatag,
5. lónak való, sz. kerszámra eladó. Szoboszlói dűlő, Karacs útra kovácsmetszernél. 14.0

Gazdasági eszközök

Kultúrászt,
javítást vállal Kiss Lajos kultúráló. Kútszivattyúk eladók. Nyil u. 17. 1302

Hajdúszentgyörgyi
dohányosok szekerei eladók. — vasútállomás helyben, Farkas gazdánál. 1303

Hosszúpályiban
eladó 15 soros Kühne-féle Royal műtrágyaszóró, vetőgép. Megtekinthető: Puskás Sándornél, Husszúpályi, Beldy-tanya. 1395

Eladó
100 és 200 literes boroshordó és egy tengerimorzsoló. Baross ucca 26. szám. 1391

Boroshordók
50—600 literesig, káposztás kádak, dézsák kaphatók. Heredovszky kádár, Pesti ucca 51. 1443

Vetőgép,
igásszekér, egyes ekék eladók. Károly Ferenc József út 21 B. 1445

Szőlőprés
szőlődaráló, taposókád, boroshordók, különböző nagyságúak eladók. Nap ucca 4. 1429

Kocsik,
új és javított, kaphatók, eBeserélek és javítók. Gyulai. Hatvan u. 34. 1506

Eladó házhely

Eladó
hatvanuccaikert, Gohér ucca 5. számú pajtás szőlő, gyümölcsös — Kismartinka első járás 110 számú 2 nyilas szőlő. — Sírkerítés 20. v. 21. méter. Érdeklődni: Agárdi ucca 20. 1516

Méhes ucca
29. mellett 360 négyszögöl föld eladó. Értekezni: Szegényhársor 28. szám. 1354

Eladó
kisállomás közelében 973 négyszögöl föld. Érdeklődni: Garay ucca 20. szám. 1379

Kert eladó
Diófa ucca 32. Érdeklődni: Simonffy ucca 12. szám. 1480

Eladó ház

Pétdátlanul
olcsó, elköltözés miatt, háromszobás téli lakás díszparkkal és díófa-árisokkal, gyümölcsös-sel, Horthy út mellett, Andrássy út 8. 1282

Házat,
földet, szőlőt, házhelyet mindenféle ingatlant a legolcsóbban vásárolhat Nagy Sándor ingatlanirodájában, Csapó u. 27. szám. 797 10. 30

Jövedelmező bérház
Szent Anna uccán két rendbeli uccai (egyik központi fűtéses), három rendbeli udvari lakással, műhely és raktárhelyiségekkel eladó. Sebestyén ügyvéd, telefon: 24-20. 1247

Nagytelkű ház
gazdálkodónak, s ipar telepnek igen alkalmas, 7 rendbeli lakással és pincékkel, gyümölcsös-sel, beépíthető üres fronttal eladó. Mester u. 21. szám. 1055

SIMONYI UT
25. sz. villa 950 négyszögöl telekkel, mely részben nemes gyümölcsös, részben őspark fenyőfákkal, 6 szobás urilakással, szoba konyhas kertészlakással stb. olesón és könnyen azonnal átvehető és elfoglalható. Értekezni Vár ucca 7. Telefon: 28-43. 1371 9. 17

Eladó
több rendbeli lakásos ház, 2500 pengővel átvehető. Tengerigőre kiadó, eladó is. Szondi utca 17. 1331

Vegye meg
Patai utca 15. számú házat, ha pénzt jól akarja elhelyezni. 1317

Eladó
Szabó Kálmán utca 28. szám alatti családi ház. 1340

Hatvan ucca
49. számú ház olesón eladó. Tehermentes 340 négyszögöl telek. Értekezhetni Budai Ézsaiás u. 3. sz. földszint 1. 1337

Eladó
a mai körülmények között is Kózlóssy ut 64. számú villa. 1257

Szép
masszív családi ház kerttel 217 négyszögöl, négy parkettes szoba, minden kényelemmel elköltözés miatt eladó. Megtekinthető: Ajtó u. 23. szám, 10—6 óráig. 1388

Varga ucca
24 számú hétszázalékos tiszta bérjöveldelmű ház eladó. Megbeszélés: Miklós ucca 33. 1467

Eladó
kétszer egy szoba, konyha, spájz, 310 négyszögöl gyümölcsös, telekkel kamatmentes lakbértörlesztéssel, Rigó ucca 19. szám. (Homokkert). 1458

Tőkebefektetésül
Ruyter ucca 18., kitűnő karban, 2000 P bérjöveldemmel eladó. Balázs, Rákosi Jenő u. 5. 1493

Ház,
szép kerttel, háromszobás, minden komforttal kitűnő építkezés. Tiszviselőtelepen: Földi u. 5. szám. eladó. 1492

Samu János
OFB által engedélyezett adásvételi irodája. Át-belyezve: Deák Ferenc ucca 7. szám alá. —
Eladó ingatlanok:
Házak: Mester ucca 15. sz. Simonffy ucca 37. sz. Péterfia 13. sz. Szent Anna 29. sz. Varga ucca 43. Veresgyházi Tamás ucca 7. sz. Késes ucca 10., 22 sz. Komlóssy út 43. Wesselényi ucca 105. sz. Szoboszlói út 6. szám alatt 1100 öl üres telek. — Garay ucca 5. sz. alatt 400 öl építkezésre igen alkalmas telek.
Földek: Kisebb, nagyobb tételekben eladók. Biharban 190 h bírtok bérlet kiadó. 1482

1kg csodaszép őszi barack 58 fill.
20 dgr-os
Gödény csemegeüzlet
Csapó u. 7. Szilágyság mellett. Régi helyén

Nagy Sándor
ingatlanirodájának hirdetése (Csapó ucca 27.)
Csoda alkalom! Vendég ucca 44. Nagyrészen adómentes, alapincézett, uccára két szoba fürdőszoba, mellékhelyiségek, udvari háromrendbeli kisebb lakás, közművekkel, 7400 P. Vételár felével megvehető.
Brassai ucca 5. (Tócóskertben). Adómentes két szoba, konyha, mellékhelyiségek, gyümölcskert, 4800 P. Bankteher 1800 P.
Sürgösen eladom az Apponyi u. 20. számú, pincézett, adómentes házat, egy szoba, előszoba, konyha, éléskamara egyéb mellékhelyiségekkel, 305 öl kerttel 3500 pengő. (Alku tárgya). Fogaras ucca 3. (vághóhidnál), szoba, konyha, kamara, nyárikonyha, kemencével, mosóház stb. Szőlő, gyümölcsös-sel készpénzért háromezer pengő. Részletre háromezeröttszáz. — Megvehető 500 pengő előléggel.
Csapókert elején, a Sámsoni út mellett, adómentes családiház, kedvező fizetési feltételekkel, áthelyezés miatt sürgösen, részletre is eladó.
Ezeken kívül több száz jobbnál-jobb eladó ingatlanom van. Saját érdekében áll, hogy véteknél, eladásnál bizalommal forduljon jóhírnevű irodámhoz. Felvilágosítások díjlanul. 1270

Bakóczy László
Ingatlanforgalmi irodája
Verbőczy ucca 8 Telefon 29-26

Eladó házak:
Verbőczy u. 10. kitűnő karban levő öt-lakásos bérház huszonötözerért.
Arany János u. 40. kettőrendbeli urilakással huszonkettőezerért.
Rákóczi 16. kitűnő menetelű korezmával olesón.
Kisállomás mellett négyszobás urilakás kettőezer négyszögöl gyümölcsös-sel tizenötözerért. Belyárosi házzal eleseréljük.
Mester 43. gyógy-szertár van benne. — minden elfogadható áron.
Arany János 21. öt szobás urilakással. — befásított nagytelekkel, potom tizenötözerért.
Központi Egyetem közelében még 18 évig adómentes öt-szobás, összkomfortos urilakás gyümölcsös-sel — tizenháromezerért.
Ugyanitt négyszobás urilakás 500 öl gyümölcsös-sel, szőlővel — nyolcezeröt-százért.

Nagyállomásnál — Késes 32. háromrendbeli urilakással tizenkettőezerért.
Csoknai 37. gazdálkodónak igen alkalmas hétezerért.
Nyil 35. háromlakásos, üzleti célra is alkalmas sorokház — hétezerért.
Nagyerdő alatt — Hadházi út 45. adómentes kettőlakásos villa nyolcezerért.
Wesselényi 91. öt-lakásos jövedelmező ház hatezeröttszázért.
Kincseshegy leg-clején Thury András 6. kettőrendbeli urilakással adómentes villa kilencezerért.
Csapókerti állomásnál Kinizi 59. kettő-szobás jó lakással — csemegezőlővel, kedvező fizetési feltételekkel háromezeröt-százért. 1448

Eladó föld
Hajdúszoboszlón a Déli Tilalmason 54 kat hold prima tanyásföld. Értekezni: Czegléd Lajos, Hajdúszoboszló, Rákóczi utca 74. 591 vv

Öt hold gyümölcsös
épülettel, állomás mellett (két darabban is) eladó. Lőcsei, Rákosi Jenő ucca 8. 1275

Eladó
Boeskaikertben Takács-féle szőlőből még négy parcella. Megbeszélhető helyszínen Takácssal, 1262

Eladó
26 hold föld jó tanyával, város alatt. Kert-ségi, telepi házak, adómentesek, Vár ucca 8. 1350

Eladó házak
Pénzbefektetésre alkalmas házak. Kőlesey uccában, jól jövedelmező ház, olesón, fele vételár átvállalható.
Faragó uccában Csapó ucca mellett jó családi ház. ára 6500 P, felével átvehető.
Szent Anna ucca, nagyjöveldelmű ház József kir. herceg uccában többlakásos ház. Simonyi úton villa. — nagy parkkal.
Nyilastelepen kettő szoba, konyha, új épület, gyümölcsös-sel olesón megvehető.
Katz-telepen kis családi ház ára 1600 P.
Építkezésre alkalmas 1400 öl telek, ára 2500 pengő.
Földek, házak a városnak minden részén kaphatók.
PATAY iroda, Csapó ucca 49. szám. 1392

ÓLMOT
vesz lapunk nyomdája
József kir. h. u. 1.

Eladó házak
Pénzbefektetésre alkalmas házak. Kőlesey uccában, jól jövedelmező ház, olesón, fele vételár átvállalható.
Faragó uccában Csapó ucca mellett jó családi ház. ára 6500 P, felével átvehető.
Szent Anna ucca, nagyjöveldelmű ház József kir. herceg uccában többlakásos ház. Simonyi úton villa. — nagy parkkal.
Nyilastelepen kettő szoba, konyha, új épület, gyümölcsös-sel olesón megvehető.
Katz-telepen kis családi ház ára 1600 P.
Építkezésre alkalmas 1400 öl telek, ára 2500 pengő.
Földek, házak a városnak minden részén kaphatók.
PATAY iroda, Csapó ucca 49. szám. 1392

Földbérlet
Kiadó
Fancsikán 27 hold föld Értekezni Jókai ucca 23. szám. 1376

32 hold
föld Bellegelön, felesbe kiadó. Értekezni Kigyó ucca 4. v. Onody. 1332

Kiadó
7 hold föld tanyával, Bellegelő 27 B. Értekezni: Tócskert, Vaspál ucca 15. sz. 1326

Kiadó
Halápon 36 hold tanyás föld. Értekezni: Timár ucca 14. 1298

Kiadó
Bellegelön 250 B. alatt 18 hold tanyásföld. Értekezni a helyszínen. 1300

Kiadó
tanya, négy hold szántó földdel, Bellegelön, Fancsovics ucca 99. sz. 1297

Kiadó
föld, kertészetre alkalmas, vágóhid hátamögött, Borzán Gáspár u. 12. szám. Értekezni lehet: Andrássy 45. 1497

Eladó föld
Hajdúszoboszlón a Déli Tilalmason 54 kat hold prima tanyásföld. Értekezni: Czegléd Lajos, Hajdúszoboszló, Rákóczi utca 74. 591 vv

Öt hold gyümölcsös
épülettel, állomás mellett (két darabban is) eladó. Lőcsei, Rákosi Jenő ucca 8. 1275

Eladó
Boeskaikertben Takács-féle szőlőből még négy parcella. Megbeszélhető helyszínen Takácssal, 1262

Eladó
26 hold föld jó tanyával, város alatt. Kert-ségi, telepi házak, adómentesek, Vár ucca 8. 1350

500 ccm-es
Puch motorkerékpár, oldalkocsival, kivételes alkalmi áron eladó. — Szoboszlay, Széchenyi ucca 24. 1216 vv

Eladó ingatlanok:
Hajdúböszörményi határában, a zeleméri Csonkatorony közelében, állomás és követűt mellett eladók: 10 kat. hold prima fekete föld; 7 és fél kat. hold prima fekete föld kevés réttel; 40 kat. hold mindentermő homokföld több darabban. Értekezni lehet: Debrecen, dr. Baltazár, Dezsőné, Bikabérbház, Ügynökök kizárva. 1192

Ondód
Fáy dűlőben 6 hold föld eladó. Értekezni Eötvös utca 92. 1296

Elepen
40 kat. hold szántóföld egészen, vagy felosztva eladó. Értekezni: dr Hódy ügyvédnél, — Széchenyi ucca 1. 1345

Eladó
Tócóskertben 1625 öl telek, Arany János u. négy iroda. 1411

Város alatt
10 hold föld eladó. Értekezni: Csapó 94. 1499

Eladó állatok

Nagyceserén
két éves süldő eladó Szatay iskolával szemben. 1309

Eladó
4 darab 5 hónapos, 1 darab egyéves disznó, Bellegelő 55. 1313

Eladók
választási malacok, — anyadisznók, üszök, Bellegelő 58. sz. Acsádi út, Pethő. 1311

Hízónak
való sertés és bárány eladó. Erőss Lajos 14 Széchenyi kert. 1416

Eladó
két darab 11 hónapos süldő Szoboszlói út 4. vasútóda. 1420

Angol malac,
tisztavérű, 3 hónaposak 5 darab, eladó. Tégláskert, Szepes ucca 74. 1348

Eladó
3 darab kölyök selyempines, him, Fűvész-kert ucca 6. 1393

Eladó
2 drb 7 hónapos sertés Károly Ferenc József út 60. 1510

Eladó
egy darab szép bika süldő, tenyésztésre is alkalmas, Eprekert ucca 17. szám. 1439

Négyhónapos
malacok eladók. Kinizi ucca 64. 1511

Szerkesztőnői feladók
PÁLFI JÓZSEF
Kiadásnői feladók
F. SZIGETHY GYULA igazgató

Kiadó és nyomja a
TISZÁNTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Felfős nyomdavezető: SZIGETHY KÁROLY.